אבני־נגף בוועדת־אבן — לא תסיים עבודתה היום

מאת יצחק שור, כתבנו בכנסת

בוועדת החוץ והבטחון הובע אתמול ספק, אם ועדת אבן אכן תסיים היום את עבודתה ותקיים מסיבת עיתונאים, כפי שנקבע, כדי לדווח חלקית על מסקנותיה. נודע כי הוועדה טרם גיבשה הסכמה בדבר אחריות הדרג המדיני ומקווה להגיע לכך עד מחר.

יום ג', כ"ז באייר תשמ"ז, 26 במאי 1987 / שנת מ"ד מס' 13352 / המחיר 85 אג' כולל מע"מ

חריש יורה לפתוח חקירה משטרתית נגד חוקרי נאפסו למרות התנגדות גורמי בטחון

תדהמה היתה אתמול בשב"כ מהחלטת ביהמ"ש העליון ● גורמים בשרות אמרו כי מקרה נאפסו לא היה חריג ואם צריך לעשות בדק־בית אין זה מתפקידה של המשטרה ● מי שהיה ראש אגף חקירות בשב"כ, המכונה „פשוש": דבריו של נאפסו על חקירתו נכונים — כך חקרנו, שיקרנו כי זה היה כורח המציאות ● בפרקליטות סבורים שאין מקום לוועדת חקירה ממלכתית כיוון שכבר הוקמה ועדת טוניק־זמיר ● הנושא ידון בימים הקרובים בקבינט

מאת בצלאל עמיקם כתב „על משמר" בירושלים, מאת כתבנו הצבאי ומאת כתב עתי"ם

היועץ המשפטי לממשלה יוסף חריש עומד להורות עוד השבוע על פתיחת חקירה משטרתית בנגד חוקרי השב"כ שבידיו הראיות שלהם הביא להרשעתו של סגן עיזאת נאפסו. חריש נועץ אתמול עם בכירים בפרקליטות ואף זימן אליו את ראשי השב"כ כדי לעמוד על עמדתם.

כתבנו מעיר כי בדיעבד אין לחריש ברירה אלא להורות על פתיחת חקירה משטרתית, שכן האפשרות האחרת — הקמת ועדת חקירה ממלכתית איננה סבירה עתה, מאחר שראש הממשלה מינה צוות בדיקה לפעולות השב"כ. באחר שהדרג המדיני איננו מעורב בפרשת סגן נאפסו. שלא כפי שארע בפרשת אוטובוס קו 300. אין להניח

(סוף בעמוד 4)

צה"ל ישלם לנאפסו משכורת על השנים שישב בכלא

מאת כתבנו הצבאי

עזאת נאפסו יקבל שכר 5.5 שנות שרות, כך נמסר אתמול מפי דוברים בצה"ל. המשכורת תהיה, כך נאמר, על פי דרגה של רב־סמל.

חיסיון על דו"ח קטלני של מבקר המדינה על ה„לביא" ● עמוד 3

נשיא הונדורס מגיע היום — יבדוק קניית מטוסי כפיר ● עמוד 5

היום שביתה כללית במערכת החינוך בישראל ● עמוד 20

עשרות מכוניות נעות בכבישים עם מיסמכי רישוי מזוייפים ● עמוד 20

גינוסר התעלל בי — מאשים נאפסו; תובע לפטר אותו ממכון היצוא

„הוא ירק עלי, הפיל אותי, דרך עלי וקרא לי מחבל" — סיפר נאפסו על מי שהיה אחד מבכירי השב"כ ● „עתה הוא ממשיך לשרת במשרה רמה ולצפצף על הכל" ● אמר כי לאחר עשרה ימי חקירה קשים לא עמד בלחצים והודה בעבירות שלא ביצע

בבית

עיזאת נפסו בחיק המשפחה בכפר קמא (צילום: פרטוש)

מאת שלמה גלזר, כתב „על המשמר" וסוכנות עת"ים

עיזאת נאפסו מאשים את יוסי גינוסר, מבכירי השב"כ לשעבר, בהתעללות בו בעת חקירתו. לדברי נאפסו התנפל עליו יוסי גינוסר באחת החקירות, ירק בפניו, קרא לו מחבל, ומשום כך דיבר עמו ערבית ולא עברית, הפשיט אותו, הפיל אותו ארצה והניח עליו את רגלו.

בראיון בתוכנית „ערב חדש" גם דרש נאפסו להעמיד לדין פלילי את חוקריו מהשב"כ. הוא סיפר, כי לאחר עשרה ימי חקירה לא היה מסוגל עוד לעמוד בלחצים והחליט להודות בעבירות שלא ביצע. לדבריו, אף קילל את עצמו על שאינו יכול לרצות את חוקריו ולספר להם עוד סיפורים.

לפטרו ממכון היצוא

ראש מועצת כפר קמא, בן דודו של נאפסו אמר אתמול כי „בכוונתי לקבל את תמיכת המועצה של הכפר ולשלוח מברק לשר התעשיה והמסחר אריאל שרון, שיפטר לאלתר את יוסי גינוסר מתפקידו כמנהל מכון היצוא בשל חלקו בפרשת

(המשך בעמוד 2)

פרופ' רבינוביץ אינו מזדרז לארוז מזוודותיו

מאת בצלאל עמיקם, כתב „על המשמר"

פרופ' איתמר רבינוביץ' ששמו הוזכר כמיועד לרשת את שגריר ישראל בארה"ב מאיר רוזן, איננו ממהר לארוז את מזוודותיו. בינתיים הוא נוטל חלק פעיל בישיבות חבר הנאמנים של אוניברסיטת תל־אביב בה הוא מלמד. כאשר נשאל אתמול פרופ' רבינוביץ לסיכויו להתמנות לכהונת שגריר השיב: „לוואשינגטון אני יודע אם אגיע. מה שבטוח הוא שאגיע לבניין הילמן באוניברסיטה" (בניין לימודי ההסטוריה במכללת תל־אביב).

הטעות ההיסטורית של הטרור

רצח תושב מלילות בעזה, נקשר בשרשרת אירועים ברצועת עזה ובגדה המערבית, ההופכים את השטחים לאיזור חם ומסוכן כפי שלא היה תקופה ארוכה. פעולות הטרור מרובות פנים – זריקת בקבוקי תבערה, יריות בישראלים מזדמנים, ובמקרה של הילד רמי חבה, רצח. ברור גם בזמנים רגועים – קל מאוד לבצע פעולות טרור ישירה. ישראליים נוסעים בשטחים, חיים באזורים מאוכלסי ערבים, באים לקנות ולקיים עסקים. ומכאן חשופים לכל פגיעה אפשרית. לפעולות הא יש אופי שכמעט אינו ניתן לחיסול מלא. השטחים מהווים חממה לקבוצות טרור מאורגנות בדרגות שונות ומשתייכות לארגונים שונים, ועל כל קבוצה שתילכד בידי זרועות הבטחון יקומו קבוצות חדשות. וודאי שאין כל אפשרות למנוע פעולה ספונטנית של יחיד או קבוצת צעירים מקומית.

זרועות הבטחון צריכות לעשות כל מאמץ ללכוד קבוצות טרור. אך באוכלוסיה של למעלה ממליון ערבים, באווירה עויינת, תהיה הצלחתם תמיד הצלחה זמנית.

רצח של אזרחים בפעולות טרור – כמו בכל פעולה מלחמתית – הם הפרי הנתעב ביותר של כל מלחמה. הגורמים הפוליטיים הפלסטיניים העומדים מאחורי חלק מפעולות הטרור האלה, או כולן, טועים בטעות ההיסטורית שלהם – הם בונים מאבק צודק על פעולות נתעבות ורצחניות, ומנציחים את מצב המלחמה במקום לפורר אותו. כל עוד לא יקום מהטמה גנדי פלסטיני, שיניע את תושבי השטחים לתגובה אזרחית שקטה, אבל שיטתית ובעלת עוצמה מוסרית, לא יתקדם מאבקם ברמה המקומית, וספק אם יושעו מארצות ערב ומן המעצמות.

בקרב הציבור הישראלי, גורמת שרשרת הטרור לתגובות ולחידוד הקרע בחברה הישראלית בעטיו של הכיבוש. המחזיקים ברעיון ארץ־ישראל השלמה מחדדים את עקרון החזית בשטחים, ומדגישים את נוכחותם בכל מקום ללא קשר לרגשות החשבים הערביים. התנהגות הזו מעידה על קוצר ראייה.

בצד השני של הקשת, בין תומכי עקרון השלום והפשרה, גורמת שרשרת הטרור למבוכה ולזעם. אך אלה אינם צריכים להסיט אותנו מן הדרך התמעות היחידה שתשמיט מן הטרור את בסיסו — הסדר מדיני ופשרה טריטוריאלית. ביום שבו יוכל אזרח ישראלי לבקר בשכם ובקלקיליה בין אזרחים חופשיים, באותו ביטחון בו הוא מבקר בשיכגו, תימצא פתרון מאליה בעיית הטרור.

תושב ממושב מלילות נרצח בעזה

הנרצח, ג'ליל ג'רוסי, נורה כאשר בא להסיע פועלות לעבודה ● מכוניות מרצועה נרגמו לאחר הלוויה באבנים ● אנשי „כך" התפרצו למפעל בנתיבות והיכו פועלים ערבים ● חרף קריאת השר שפירא לקהל להמנע מנקמה שיסעו אותו בקריאות: „דם האדם באדם" ● בקבוק תבערה הושלך בקלקיליה

מאת שלי יחימוביץ' כתבת „על המשמר"

אלפים השתתפו אתמול בהלווייתו של גליל גרוסי ממושב מלילות בדרום. הלוויה היתה בבית העלמין בנתיבות והתקיימה ביום שהיתה בו אזכרה למנחם דדון, תושב נתיבות שנרצח בעזה לפני ארבע שנים. בשעה אחר הלוויה פרצו כמה אנשי „כך" למפעל „גלילית" ביישוב והוכו שני פועלים ערבים. נפתחה חקירה, והמכים נעצרו.

ג'רוסי בן 49, החנה אתמול את רכבו בצומת סג'עייה, כדי לאסוף פועלות לעבודה במושב. לידו ישב בנו הבכור, הרצל ג'רוסי, בן ה־26. אלמוני ירה לעבר כתפו של ג'רוסי כאשר ישב ברכב. הכדור נכנס לכתפו ויצא דרך בטנו. הוא מונה מיד לביה"ח תל־השומר ונפטר כעבור שעתיים.

(המשך בעמוד 2)

כנס פעילי משק

יתקיים ביום ד' 27.5.87 בשעה 12.30

באולם בבית הקיבוץ הארצי.

קרן השומר הצעיר

המו"מ על השכר בשירות הציבורי ייפתח ביום חמישי

מפ"ם מתנגדת לתיקוני מס שיפגעו בשכר ברוטו

מאת כתבנו לענייני עבודה

המו"מ על הסכמי שכר חדשים בשירות הציבורי ייפתח רשמית ביום חמישי הקרוב בהשתתפות ראשי האגף לאיגוד מקצועי, מזכירי האיגודים המקצועיים, נציגי האוצר והמעסיקים הציבוריים השונים.

מזכ"ל ההסתדרות, ישראל קיסר, אמר אתמול בישיבת הוועדה המרכזת, כי הוא מצדד ברכיזה ברפורמה במיסוי כך „שחלק מן ההטבות שמהן נהנו העשירונים העליונים יועברו לעשירונים הנמוכים יותר".

מזכירי האיגודים במיגזר זה קיימו אתמול פגישת עבודה, בראשות יו"ר האגף לאיגוד מקצועי חיים הברפלד, לגיבוש עמדות לקראת פתיחת המו"מ. לדברי הברפלד קיים פער מהותי ביותר בין עמדות הצדדים ויש לעשות כל מאמץ כדי להגיע לפתרון מוסכם.

להחזיר מלוא השחיקה

ריכוז מפ"ם דן אתמול בעמדת המפלגה לקראת המו"מ הצפוי וקיבל שורה של החלטות. בין היתר נקבע, כי מפ"ם תיאבק להגנת שכרם של העובדים בכל המיגזרים, להבטחת תמורה הולמת לעבודה ותתנגד לכל ניסיון לרפא את תחלואי המשק על־ידי שחיקת שכרם של העובדים. המדיניות המקצועית (של ההסתדרות) צריכה להחזיר לעובדים בשירות הציבורי את מלוא השחיקה שחלה בשכרם בעקבות המדיניות הכלכלית שהופעלה מיולי 84 (כ־14 אחוזים ביחס לרמת השכר בשנת 84), וזאת שעה, שמשרד האוצר והממשלה מבקשים להיטיב עם העשירון העליון באמצעות הרפורמה במס הכנסה שבוצעה מאפריל.

„מפ"ם תתנגד להמיר מדיניות של מתן תוספות שכר במסגרת מדיניות של תיקונים בתחום המס. מדיניות „הנטו" בניתכונת תיקוני מס עלולה לפגוע בבסיס חישוב זכויות העובדים ופיצויים, זכויות סוציאליות וכו') ולהיטיב פעם נוספת עם העשירונים שזכו לתוספות משמעותיות בעקבות הרפורמה במס".

מפ"ם תתמוך בתביעת ההסתדרות לקיצור שבוע עבודה לחמישה ימים, מבלי לפגוע בהכנסתם של העובדים, ותיאבק על מימושה כחלק מהמערכה לרווחת העובד וליצירת תנאים שיסייעו בגיוס עובדים לצמיחת־המשק.

מפ"ם תיאבק להמשך הרפורמה בתחום הפנסיה. להבטחת פנסיה הוגנת לציבור הגמלאים על־ידי הכללת רכיבי שכר נוספים בבסיס החישוב הפנסיוני כגון: פרמיה, שעות נוספות, ואחזקת רכב, וכן על־ידי קביעת עקרון ההצמדה לשכר הממוצע במשק.

במסגרת המו"מ יש להבטיח גם המשך היציבות המחירים ונקיטת הצעדים הנדרשים להבטחת תעסוקה ומניעת אבטלה.

מפ"ם תובעת מחקר נוסף ואמין שיבדוק את היחס בין תמורה לעבודה ותמורה להון במשק, כדי להבטיח תמורה הולמת לעבודה ותשואה הוגנת להון הייצרני, כתנאי חיוני להבטחת התפתחות המשק בכלל והתעשייה במיוחד.

עולים שהגיעו אמש ללוד: חל שינוי באווירה בבריה"מ

מאת יוסף גלילי, כתב „על המשמר"

לאחרונה חל שינוי באווירה בבריה"מ. כאשר המבקשים לעלות לארץ אינם מפוטרים מהעבודה ואנשי „אוויר" מתייחסים ביתר אדיבות לפונים לעלות ארצה – סיפרה מנה לויט, בהגיעה אמש ביחד עם בעלה גריגורי ועוד 18 עולים חדשים לנמל בן־גוריון.

העולים הגיעו במטוס „אל־על" מווינה לישראל, בבואם מערים שונות מרחבי בריה"מ. בקבלת פנים מרגשת שאירגנה להם המועצה הציבורית למען יהודי בריה"מ אמר המזכ"ל חיים צ'סלר, כי זרם העולים משם גבר באחרונה: בחודש מאי יצאו 680 מהם עלו לארץ 200. הוא מעריך שעד סוף מאי ייצאו מבריה"מ 900 יהודים. מהם יעלו עד 30 אחוז לארץ – זהו חודש השיא בשנים האחרונות.

למשפחת גריגורי ומנה לויט, שהגיעה מוילנה, היתה הפתעה מרגשת. כאשר מנה פגשה בשמואל בן צבי. האחראי להסברה במועצה הציבורית למען יהודי בריה"מ שהוא ידיד נעוריה.

היא מסרה לו ד"ש חמה מאביו אותו לא ראה 16 שנה. משפחת בן־צבי היא מסורבת עליה מזה 16 שנה.

משלחת מישראל תציע לגורבצ'וב להפסיק את הניסויים הגרעיניים

„יש היום אפשרות מעשית לפתוח במו"מ לפתרון הסכסוך הישראלי־ערבי על כל היבטיו. אני קורא לארגונכם לתמוך ביוזמה הישראלית להקמת איזור חופשי מנשק גרעיני במזרח התיכון. תמיכת ארגון הרופאים ביוזמה זו תהיה תרומה חשובה לתהליך השלום באיזורנו ותמריץ את כל אלה הזקוקים לחיזוקים לשנות כיוונם ממרוץ החימוש לאמצעים הבטוחים למען השלום".

במכתב תמיכה זה צייד מ"מ ראש הממשלה ושר־החוץ שמעון פרס את משלחת הרופאים של האיגוד הישראלי למניעת מלחמה גרעינית היוצאת מחר למוסקבה.

בראש המשלחת עומד ד"ר ארנסטו קאהן תושב כפר־סבא וחברים בה רופאים ואנשי הוועדה הישראלית למניעת מלחמה גרעינית.

בכוונת המשלחת הישראלית להיפגש עם מנהיג בריה"מ גורבצ'וב ועם שר־הבריאות של בריה"מ פרופ' צ'זוב, ולבקש את תמיכתם בשני נושאים עיקריים שאותם תציע המשלחת הישראלית: הפסקת הניסויים הגרעיניים, כצעד ראשון להסכם כולל לפירוק הנשק הגרעיני בין בריה"מ, ארה"ב, אנגליה צרפת וסין, והקמת אזורים חופשיים מנשק גרעיני בשאר המדינות ודוגמת המזרח התיכון.

ד"ר ארנסטו קאהן, יו"ר האיגוד הישראלי למניעת מלחמה גרעינית, הוזמן לשאת את דברו בכנס בדיון על נושא הגברת ופיתוח הנשק הגרעיני. ד"ר קאהן יציג את התיאוריה שלו — כי אספקה גרעינית גורמת לירידת הנכונות, מעלה את ההוצאות במירוץ החימוש ומסכנת את העולם כולו.

בכנס משתתפים נציגים מ־ מדינות, ובין המשתתפים גם ה־ שינרלר מארה"ב, יו"ר ארגון הצלב האדום הבינלאומי, פרופסורים ודיקנים מאוניברסיטאות בארה"ב, קנדה, אוסטרליה ועוד. (עתי"ם)

מפקד הנח"ל היוצא: לא אקבל סמכות של אשה כמפקדת

מאת כתבנו הצבאי

מפקד הנח"ל היוצא, תא"ל יורם גלבוע, יוצא בהתקפה חריפה על יכולתם של נשים חיילות לתפקד כמפקדות מבצעיות.

בראיון למוסף של גליון „במחנה נח"ל", הנקרא „בנות", והמוקדש לענייני חיילות הנחל, מתייחס תא"ל גלבוע לאפשרות שקצינה בנח"ל, סגן סיגי אקרי, תהיה מפקדת היאחזות ושולל מכל וכל את הרעיון הזה.

בקרב חוגים מצומצמים בצבא אליהם הגיע מוסף „בנות" של „במחנה נח"ל", הובעה פליאה על כמה מהתבטאויותיו של תא"ל גלבוע. בין השאר אומר מפקד הנח"ל המסיים בתחילת החודש הבא את תפקידו: „קצינה שתפקד על היאחזות תהפוך למדריכה חברתית... כשפורצת מלחמה או אירוע בשיגרה אני כחייל לא אקבל סמכות של בחורה כמפקדת... אני מקווה שתהיה מספיק כנה כדי לומר שכל מה שיקרה שם (בקורס מ"פ) או מה שתשמע הוא סוגיה עבורה... היא תהיה קצינה תיאורטית ולא תוכל לתת מעצמה. הכשלון חשוב שלה יהיה בהיאחזות.

זו תהיה ההוכחה שאי־אפשר שקצינה תפקד על חיילים, שאין לה מה לשדר להם בתחום המבצעי אפילו אם היא מאוד מוכשרת... מי שמעלה את הרעיון אינו מבין כלום בצבא".

התומכים ברעיון של קצינה לפיקוד על היאחזות עומדים על הרמה הפיקודית הנמוכה של אחדים מהגברים המגיעים לתפקיד עם נסיון מזערי בפיקוד. לעומת בנות בעלות נסיון בפיקוד ממ"כיות, דרך ממ"מיות ומ"פיות.

הרוג ו־7 פצועים בתאונה ליד אשקלון

נהג מכונית נהרג ו־7 נפצעו קשה אתמול בהתנגשות חזיתית בין שתי מכוניות דרומית מאשקלון.

התאונה אירעה סמוך לשעה 4 אחה"צ בתוך צומת הכניסה הדרומית לאשקלון בכביש קצ"א. שתי המכוניות, הפרטית והמשאית התהפכו וסתמו את הצומת, וחוקרי המשטרה התקשו לקבוע אפילו את כיווני הנסיעה של שתי המכוניות.

כתוצאה מהתאונה נהרג נהג הפרטית איברהים סלימאן ג'ונדיה בן 39 מעזה. נהג המשאית אפרים ג'יבלי בן 26 ממושב משען נפצע קשה. יתר הנפגעים, כולם פועלים מהרצועה פצועים קשה עד בינוני, הועברו לבית־החולים ע"ש ברזילי באשקלון. (עתי"ם)

תקנה חדשה: ממלא המקום יצביע במקום שר שנעדר מישיבת הממשלה

מאת דליה שחורי הכתבת המדינית של „על המשמר"

מזכיר הממשלה אליקים רובינשטיין הודיע בשבוע שעבר לשרי הממשלה בכתב, כי מעתה והלאה ייעשו ההצבעות בממשלה בשם שר הנעדר ממנו על־ידי השר הממלא את מקומו ולא על־ידי השארת הודעות בכתב.

עד כה היה נהוג, כי שר הנעדר מישיבת הממשלה רשאי להשאיר בפתק את צורת הצבעתו. אולם בשבוע שעבר התגלעו אי בהירויות על רקע נוהג זה סביב ההצבעה על גובה שכר הלימוד במוסדות להשכלה גבוהה. מזכיר הממשלה הכריע, כי ההצבעה בשם השר הנעדר תהיה על־פי החלטת ממלא מקומו ולאחר מכן העביר תקנה ברוח זו לידיעת השרים.

בינתיים נודע אתמול, כי בגלל יחסי הכוחות בממשלה, גם שרים בלי תיק נוהגים למנות לעצמם ממלא־מקום שיצביע במקומם בהעדרם, אף על פי שמינוי כזה לא מקום נעשה במקור כדי לשמור על המשכיות הטיפול והאחריות המיניסטריאלית במשרדי הממשלה השונים.

דורותיאה סגדה ויאז'י בילוביצ'יק בהצגה „החטא ועונשו" בפסטיבל ישראל (צילום: יצחק אלהרר/סקופ 86')

פסטיבל ישראל 87'

טיילור — וירטואוז מדהים

הקטע הטוב ביותר ב„מארבע רוחות" תוכנית א' הוא הקטע האחרון, של הפסנתרן ססיל טיילור, שהמלה מוכשר קטנה עליו.

טיילור, וירטואוז מדהים, מנגן מוזיקה שמשלבת סגנונות שונים בין קלאסי וג'אז בטכניקת נגינה מסובכת. המוזיקה שלו קשה ודורשת ריכוז. חלק מהקהל עזב באמצע. לא נורא. היה ברור שהסגנון של טיילור לא לבני לכולם.

לפני טיילור הופיע המתופף אנדרו סיריל שאפשר לכנות אותו הטיילור של התופים. גם הוא משלב טכניקת נגינה במוזיקה מצויינת. סיריל שולט בתופים שליטה מוחלטת. הוא מהיר וקצבי ובאותו זמן קורא ברעיונות מוזיקליים וצלילים מהג'אז המסורתי עד למקצבים אפריקאים. יופי של נגן.

הקטע של הרקדנית אסתי קינן היה מיותר. מפגש המתופפים שניסה לשלב בין סגנונות שונים הלך לאיבוד ולא הצליח, חבל. בסוף נשארנו עם טיילור, והוא, כמו שאמרתי, פשוט חוויה. יוסי ונגר

„פרחים" של שאגאל נמכר ב־858 אלף דולר בירושלים

ציור שמן של שאגאל, „פרחים" משנת 1973, נמכר אמש במחיר שיא של 858,000 דולר, על־ידי קונה אלמוני מארה"ב דרך הטלפון, במכירה הפומבית שערכה חברת סותבי הבינלאומית בירושלים.

במסגרת המכירה, שהוקדשה אמש למכירת ציורים, נמכר גם ציורו של פסקן, אימפרסיוניסט יהודי־צרפתי, ציור שמו „אשה ערומה", ב־110 אלף דולר. כמו־כן נמכרו שני ציורים משל הצייר הישראלי ראובן בכ־50 אלף דולר כל אחד ועוד.

רוב הציורים עד כה ניקנו על־ידי אלמונים. כבדרו משמשת מלאני קלור מלונדון, אשר באה במיוחד למבצע מכירה פומבית זו, הראשונה בישראל מטעם חברה הבינלאומית סותבי. (עתי"ם)

בית־החולים „משגב לדך" עבר למשכנו החדש

בית־החולים „משגב לדך" הוותיק עבר אתמול למשכנו החדש והמפואר בשכונת קטמון בירושלים.

בטקס חנוכת הבניין, שהוקדם לרגל יום ירושלים, השתתפו נשיא המדינה חיים הרצוג, סגן ראש הממשלה ושר החינוך יצחק נבון, שרת הבריאות שושנה ארבלי־אלמוזלינו, ראש עיריית ירושלים טדי קולק, הראשון לציון הרב מרדכי אליהו, המליונר ליאון תמם, ראשי העדה הספרדית בישראל, מנהלי בית החולים ומאות אורחים ומוזמנים.

בניית בית החולים החדש החלה לפני חמש שנים בעלות של 3.5 מיליון דולר — הכל כספי תרומות.

בית החולים החדש בן 4 הקומות מכיל מחלקות נשים, יולדות וכירורגיה קלה ויהיו בו 60 מיטות. בבית־החולים יהיו 3 חדרי ניתוח, חדרי לידה, ציוד רפואי משוכלל, מערכות חימום וכיזוג אויר מרכזיים. הוא מוקף גן גדול. (עתי"ם)

עיריית פתח־תקוה

מינהל התרבות

אביב עם יצחק שטיינר

יום שלישי 26.5.87, בשעה 9.00 בערב

באולם „שרת" בבנין העיריה בפתח־תקוה

ערב אימפרוביזציה

עם יצחק שטיינר

יצחק שטיינר מאלתר בפסנתר בסגנונות שונים ובעזרת שלישיה הכוללת בס ותופים מגיעים המבצעים עד לסגנון ג'ז.

שמיר: להמשיך בפעולות תוך כיבוד החוק

ראש הממשלה יצחק שמיר אמר אתמול בגבעת שמואל, כי במשפט נאפסו נתגלה לפני נשיא בית־המשפט העליון, שנעשו דברים שלא עפ"י החוק והצדק, ע"י אנשים מסויימים בשב"כ. בנדון זה יעשה בית־המשפט את שלו. עם זאת הדגיש, החליטה הממשלה לפני ימים מספר להקים ועדה אשר תבדוק את דרכי הפעולה של השב"כ במלחמתו נגד הטרור הערבי והמחבלים. „נשתדל שבפעילות ההכרחית למען המדינה יוכל השב"כ להמשיך בפעולתו, תוך כדי שמירת הצדק וכיבוד החוק," אמר ראש־הממשלה. „אסור לשב"כ לעשות משהו בניגוד לחוקים שמחייבים אותנו," הוסיף שמיר. „נעשתה שגיאה ודבר שלא ייעשה. יש לחקור זאת ולתקן, כדי שהשב"כ יהיה טהור עד כמה שאפשר," אמר שמיר

(עתי"ם)

הרצוג: אני נכלם כי ארע דבר כזה

נשיא המדינה חיים הרצוג אמר כי יש לשקול קביעת נהלים וכללים משפטיים מיוחדים במסגרת המלחמה בטרור, כנהוג במדינות אחרות של העולם החופשי. והדבר נתון לשיקול דעתה של הכנסת.

בהודעה מיוחדת שפרסם הנשיא בעקבות פסיקת בית המשפט העליון בערעורו של עיזאת נאפסו אמר הנשיא, כי מחד גיסא הוא גאה על מערכת המשפט המפוארת של ישראל שהוציאה את הצדק לאור. אבל מאידך גיסא חש הנשיא עצב משום שבשב"כ, הפועל בשליחותנו בחזית המאבק של המלחמה בטרור, נתגלו פגמים כפי שהצביע עליהם בית המשפט העליון. „בשום פנים ואופן אין להרשות שבמדינת ישראל יורשע אדם שלא כדין. וימק בכלא במשך שנים שלא בצדק. זה עוול בל יכופר ואני נכלם כי ארע כדבר הזה בישראל".

לדבריו, חובתה של המדינה לחקור ולברר את הענין ולעקור את דרכי הפעולה הפסולות תוך הבטחת בקרה נאותה ויעילה על עבודת השב"כ. (עת"ים)

נבון: נעשה לו עוול וצריך לפצותו

מאת יואב אביב
כתב על המשמר

„על המדינה לפצות את עיזאת נאפסו. נעשה לו עוול גדול ויש למצוא את הדרך לפצותו אף שאין פיצוי כספי על הסבל והכאב שעבר" כך אמר אתמול שר החינוך והתרבות יצחק נבון במסיבת עיתונאים שנערכה אתמול בחיפה.

השר יצחק נבון שהתייחס לפרשה אמר כי יש לחקור את שירותי הבטחון הכללים אך לדעתו ועדת טוניק־זמיר היא ועדה מספקת המסוגלת לטפל היטב בעניין. לדברי נבון „היו הרבה דיונים אבל מצאנו שועדת טוניק־זמיר יכולה לחשוף את המחדלים כפי שצריך".

השר הוסיף ואמר כי אם חברי הועדה חושבים שאין להם שיניים הם יכולים לפנות לערכאות. (עת"ים)

איסר הראל: זועזעתי ממה שקורה בשב"כ

„זועזעתי קשה מאד כאשר שמעתי את פסק הדין. לא יכולתי לתאר לעצמי שדברים כאלה קרו בתוך שירות הבטחון. אינני יודע כיצד קרה שנורמות כאלה השתרשו בעבודת השרות המפואר הזה, שהכרתי אותו כל כך הרבה שנים" — אמר בבוקר איסר הראל, מי שהיה ראש שירות הבטחון הכללי.

הראל רואיין ב„יומן הבוקר" ב„קול ישראל". הוא אמר עוד, כי שירות חשאי כזה צריך לפעול תחת הדרכה, תחת פיקוח ותחת הוראות של הדרג המדיני. „צריך להניח שהדרג המדיני לא ידע על המקרה הזה, אך גם אם לא ידע, הדבר חמור" — אמר הראל, והטעים: „אם נזקקים לאמצעים פסולים ושומעים על כך מבית המשפט העליון, הדבר חמור באופן מיוחד. התשתית החשובה ביותר לשרות חשאי, זה אימון הציבור וכל המערכת כלפיו. השב"כ צריך עכשיו לשקם את עצמו מהיסוד ולעקור מהשורש את העשבים השוטים האלה בלי כל רתיעה."

(עתי"ם)

פרס: להעמיד לדין את מי שחורג מהחוק

„אני רוצה להביע את שמחתי, שנאפסו יצא לחופשי. כזה הוכח עוד פעם למעלה מכל ספק שיש בישראל שלטון חוק וצדק." אמר מ"מ רה"מ ש. פרס בראיון בתוכנית „מבט" בטלוויזיה.

„אני מכיר את השב"כ מאז מלחמת השחרור. אינני זוכר ואינני מעלה על רעתי, שראשי השב"כ דגלו אי פעם בזכותם להתעלם מהחוק, לחרוג ממנו ולפעול נגדו".

„במידה שהיו חריגים, יש לטפל בהם באומץ לב, ללא משוא פנים, כפי שנעשה הפעם. משפט וחוק יש לקיים באופן שוטף, ומי שחורג מהחוק — צריך להעמידו על הדין", אמר. (עתי"ם)

אלג'יריה ומרוקו החליפו 250 שבויים

ראבאת. — אלג'יריה ומרוקו החליפו אתמול 252 שבויי מלחמה, אשר נישבו בתקריות גבול שונות. אחדים מהם שבויים 11 שנים.

סוכנות הידיעות המרוקאית מסרה, כי 150 מרוקנים ו־120 אלג'ירים שוחררו בנקודת הגבול זוג' בוהאל.

הקשרים בין שתי המדינות מתוחים זה 11 שנה, בשל תמיכתה של אלג'יריה באנשי הגרילה של חזית פוליסריו, הנלחמים נגד מרוקו למען עצמאות מערב סהרה.

(ע"ר־ע"צ)

● אוכלוסיית העולם תגיע לחמישה מיליארד נפש לכשיוולד הילד הראשון ביום ה־11 ביולי השנה — נאמר בדו"ח דמוגראפי של האו"ם שהתפרסם אתמול. את הדו"ח הכינה הוועדה לסיוע כלכלי וחברתי של האו"ם למערב אסיה, שבסיסה בבגדאד. הדו"ח קובע כי אוכלוסיית כדור הארץ גדלה בקצב של 150 נפש לדקה.

„מספר פעמים הודה נאפסו וחזר בו — לקחו אדם חף מפשע ושברו אותו"

„לקחו אדם חף מפשע, ולא מצאו שום עדות פוזיטיבית, שתוכיח את אשמתו. ושתי ערכאות דנו אותו על לא עוול בכפו. הם שברו אותו", אמר ח"כ בנימין בן אליעזר בראיון בתוכנית „מבט" בטלוויזיה.

„אני מכיר את נאפסו. ראיתי אותו אתמול בלילה. זה אדם שבור. זה אדם שאיבד את האמון שלו בכל המערכות. זה אדם ששש פעמים הודה וחזר בו מהודאתו. זה אדם שהצליחו להביא אותו למצב שבעצם יאמר כל מה שהם רצו."

„אינני יודע למה עשה זאת השב"כ. אני רק יודע, שחלקי בפרשה בתחילתה, משום שהכרתי אותו משום שהיתה חובתי המוסרית להתעניין בגורלו ראו — נאמר לי שאין לי מה להתעסק עם זה, משום שהשב"כ נמצא על קרקע מאד מוצקה".

„אני מאמין ומעריך, שהאיש חף מפשע להלוטין. ראוי שתקום ועדת חקירה כדי שתחקור את הפרשה מתחילתה ועד סופה. אני מאמין בעוצמתו ויכולתו של השב"כ, אבל הוא חייב את זה לעצמו — ללמוד אל כל הלקחים מהפרשיה הזו".

(עתי"ם)

תשע הצעות לסדר בפרשת נאפסו — לא הוכרו כדחופות

מאת יצחק שור כתבנו בכנסת

יו"ר הכנסת והסגנים לא הכירו אתמול בדחיפותן של תשע הצעות לסדר היום בעקבות פסק הדין בפרשת עיזאת נאפסו. יו"ר סיעת הליכוד חיים קופמן מחה בישיבתה של הנהלת הקואליציה כנגד הנסיון למנוע דיון במליאה, ואילו השר משה שחל אמר, שיתכן כי אחרי הדיון בנושא זה בקבינט תמסור הממשלה הודעה בכנסת בשבוע הבא.

נציגי שתי הסיעות הגדולות התחרו בחלוקת שבחים לבית־המשפט העליון. „שוב הוכחה עצמאות הרשות השופטת. נעשה צדק ונמנע עוול" נאמר בהודעת הליכוד. יו"ר סיעת המערך רפי אדרי אמר שהוא גאה על החלטת בית המשפט וכי כל העם הזדהה עם נאפסו.

עם זאת אמר ח. קופמן כי דרוש רה־ארגון של השב"כ. מ. שחל אמר כלא יהיה מנוס מחקירת השב"כ בידי המשטרה. עם זאת קראו חיים קופמן (ליכוד) ועדנה סולודר (מערך) לראש הממשלה לפעול לשיקום מיידי של השב"כ.

שרי השוק מפסיקים את טיפולם בוועידה הבי"ל

בריסל. — שרי החוץ של השוק אירופי שהתכנסו אתמול בבריסל לשני ימי דיונים, ניהלו ויכוח מעמיק על המצב במזרח התיכון ובאמריקה הלטינית, וכן על שיתוף הפעולה המדיני לגבי פירוק הנשק באירופה. עם זאת החליטו להפסיק הטיפול בנושא בגלל עמדת ישראל.

12 שרי החוץ שבו והכריזו על תמיכתם בכינוס ועידה בינלאומית להשגת שלום במזרח התיכון.

הם הודיעו על החלטתם הנחושה לבטא את תמיכתם בועידה כזו ולפעול למען קיומה.

שר החוץ הבלגי ליאו טינדאמאנס דיווח של שליחותו האחרונה במזרח התיכון, שבמסגרתה ביקר במצרים, ירדן, סוריה וישראל. במטרה לקדם את הרעיון של ועידת שלום בינלאומית. (ע"צ)

עם משפחת שוהם
אבל ביתנו על מות חברתנו
רחל (זוגה) שוהם
(מראשוני הקיבוץ)
ההלווייה תתקיים ביום רביעי, 27.5.87, בשעה 15.00
המשפחה
וקיבוץ בית אלפא

עם משפחות דרור והדס
ביתנו אבל על מות חברתנו
יהודית (יולקה) דרור
מראשוני הקיבוץ
ההלוויה היום, יום ג' 26.5.87, בשעה 15.00
קיבוץ בית אלפא

המשכים

גינוסר התעלל בי

(המשך מעמוד ראשון)

עיזאת נאפסו" אמר יחיה נאפסו, בן דודו של עיזאת וראש המועצה המקומית כפר קמא.

„אריק שרון אמר תמיד כי הוא אבי הדרוזים והצ'רקסים, עכשיו שיוכיח זאת". הוסיף יחיה נאפסו. „בעקבות ביקורתו של בג"צ, בה נאמר כי האיש שיגר בעדותו לא נוח ולא נשקוט עד אשר יפוטר האיש ויתן את הדין על מעשיו". הוא סיפר כי בכפר נתקבלו מברקים רבים המברכים את עיזאת ומוסיפים להגיע טלפונים ומבקרים מכל רחבי הארץ.

בן הדוד גילה כי הערעור בבית המשפט העליון עלה כ־70 אלף דולר והמשפט כולו עוד כ־350 אלף דולר. אין איש בעדה הצ'רקסית מכפר קמא וריחניה שלא תרם למען העניין.

„מישהו יצטרך לשלם"

„אני לא מאשים את כל השב"כ על מה שקרה לי, אבל יש אנשים שיצטרכו לשלם את המחיר על הסבל שסבלתי 7 וחצי שנים על לא עוול בכפי". כך אמר אמש בשיחה עם עתונאים הקצין הצ'רקסי עיזאת נאפסו, שחזר לכפרו, כפר קמא בגליל התחתון. „חורה לי מאוד", הוסיף עיזאת נאפסו. „שאדם כמו יוסי גינוסר ממשיך לשבת במישרה רמה כמנהל המכון ליצוא של משרד התעשיה והמסחר ולצפצף על הכל, כאילו שום דבר לא קרה וכל העניין לא נוגע לו. שום פיצוי כספי לא יוכל להחזיר לי את השנים שהפסדתי בכלא. אני היום בן 32, גרוש וחסר כל, ואני מתכוון עכשיו לנוח הרבה, לצאת לטייל בחו"ל ואחר כך לשקם את חיי בכפר קמא."

מתעניין על צעדיו

„בימים הקרובים אקרא טוב את פסק הדין של בית המשפט העליון ורק אחר כך אחליט, תוך התייעצות עם עורכי הדין, על צעדי הבאים."

„קודם נאפשר לבן כפרנו שחזר הביתה לנוח ולהרגע ולשכוח את הכאב ואת הסבל שעברו עליו בבית הסוהר ואחר כך הוא יבחר לפי רצונו לאן לפנות ואיך להשתקם, ואנחנו נעזור לו בכל שנוכל", אמר לעתונאים מנהל בית הספר של כפר קמא, עדאן קבאג'י, אחד מחברי מטה הפעולה שניהל את המאבק לשיחרורו של עיזאת נאפסו.

תושב מלילות

(המשך מעמוד ראשון)

יצחק יצחקי תושב מלילות, שהיה בשירות מילואים ברצועה, ראה את שכנו גליל ג'רוסי לפני שפונה לביה"ח. סיפר יצחקי: „הגעתי למחסום ואמרו לי שמישהו מהמושב שלי נורה. ראיתי את ג'רוסי על האלונקה מתבוסס בדמו. הוא גסס ולא היה בהכרה. קשה לתאר באיזה מצב היה הרצל. הבן שלו, כולו רועד ובוכה."

רבים מאנשי מלילות וישובים אחרים בדרום ויתרו בחודשים האחרונים על נסיעות לעזה ולרפיח. כעת מסתבר שגם איסוף פועלים מחוץ לעזה — הוא מעשה שיש עמו סכנת חיים.

מוכרחים פועלים ערבים

למרות זאת, מעטים במלילות אמרו אתמול כי לא יסעו יותר לעזה. „מי יעקוד אצלנו" שאלו. „צעירים מעיירות פיתוח? אנחנו מוכרחים פועלים ערבים."

השר יוסף שפירא ייצג את הממשלה בלוויה. הוא אמר: „לטרור אין גבולות ואין עדות, אין תכנית אלון ואין קו ירוק. יש קו גבול אחד — יהודי באשר הוא בארץ ומחוצה לה, יהודים הם מטרתם של הרוצחים".

„רוצים נקמה"

כאשר אמר השר שפירא כי אין עינינו נשואות לנקמה, שיסע אותו הקהל בזעקות: „נקמה, נקמה!" השר שפירא אמר כי „השם יקום דמו" והקהל השיב לו בזעקות „דם האדם באדם!" שפירא קרא להנהיג עונש מוות למחבלים.

האבלים התנפלו גם על קציני ממשל בכירים מרצועת עזה וזעקו לעברם, כי הם התרגלו כבר לבוא ללוויות, אולם אינם עושים דבר למנוע את מעשי הרצח.

רגמו רכב באבנים

ג'ליל ג'רוסי הותיר אחריו אישה ו־4 ילדים. אבל כבד וזעם רב שררו אתמול במלילות. הלוויה ארכה שעות אחדות והסתיימה רק בשעות הערב לאחר הלוויה התגודדו בפתח העיירה נתיבות כ־100 איש, שחסמו את דרכן של מכוניות מן השטחים וניסו לרגום אותן באבנים.

בקבוק תבערה בקלקיליה

בקבוק תבערה הוטל אמש בקלקיליה לעבר רכב ישראלי. לא היו נפגעים ונגרם נזק קל לרכב. כתב עתי"ם מציין כי בקבוק התבערה הוטל על הרכב הישראלי שעה שחצה את קלקיליה, סמוך לכיכר השעון בעיר. כוחות הביטחון שהוזעקו למקום הטילו עוצר ופתחו בסריקות וחיפושים אחר מיידי בקבוק התבערה.

„הממשלה נוקטת את האמצעים הדרושים והמתאימים נגד המחבלים, כדי לצמצם את הטרור, להדבירו ולאפשר חיים של ביטחון. אנו בודקים את המצב יום־יום, ואם יידרשו אמצעים נוספים — ננקוט אותם". אמר אמש ראש־הממשלה שמיר. לדבריו ייתכן כי בזמן הקרוב יהיה צורך לדון בכובד ראש, אם במקרים מסויימים, של מעשי רצח אכזריים, לגזור עונש־מוות.

ראש־הממשלה הוסיף כי לא יחזור עוד מקרה של שחרור מאות מחבלים.

● הולכת רגל בת 33 נפצעה קשה אתמול בבוקר ברחוב הרכבת 32 בתל־אביב בתאונת פגע וברח. הולכת הרגל חצתה את הכביש במעבר חציה, כשלפתע הגיח רכב במהירות, פגע בה ונמלט מהמקום.

„על המשמר"
עתון יומי
המו"ל: עתון וספר בע"מ
עיתון מפלגת הפועלים המאוחדת
עורך ראשי: סבר פלוצקר
עורך משנה: ישראל זמיר
מרכז המערכת: רוביק רוזנטל
המערכת והמנהלה: רח' חומה ומגדל 2, תל־אביב טל. 378833
חשבון בבנק הדואר 3—43360—4
המען למכתבים: שירות שק־דואר נעול ת"א 61999
"AL-HAMISHMAR"
(The Daily Guardian) 2, Choma Umigdal St. Tel-Aviv 67771 Phone. 378833 Telex: 341652
סניפים: ירושלים 94622 רח' בן־יהודה 2, בניין סנסור חדרים 102—121. טל' 02-233161, המען למכתבים: ת"ד 1216 ירושלים 91008. חיפה: 33134 רח' פבזנר 17, טל' 04-673673. המען למכתבים: ת"ד 4007 חיפה 31040.

הליכוד החליט להסתיר מהציבור דו"ח מבקר המדינה על הלביא

ח"כי הליכוד בעזרת ח"כי התחייה והמפד"ל בוועידה לביקורת המדינה החליטו להטיל חסיון על דו"ח המבקר שבו מימצאים חמורים על דרך קבלת ההחלטות, טעויות בחישובי העלות, והעלמת מידע ■ ח"כ צבן: הליכוד החליט על ה„לביא" כעל פרוייקט מפלגתי ■ ח"כ רמון: הליכוד פוזל לעבר קולותיהם של אנשי התעשייה האווירית

מאת יצחק שור,
כתבנו בכנסת

אף כי שר הבטחון ומבקר המדינה לא דרשו זאת, החליטו אתמול רוב חברי הליכוד שהתפקדו בוועדה לביקורת המדינה להטיל חסיון על דו"ח מבקר המדינה על פרוייקט הלביא.

את הצעת החסיון העלה דן תיכון ותמכו בה ח"כי הליכוד התחייה והמפד"ל. תיכון טען, כי הדו"ח עלול להתפרש שלא כהלכה על ידי ארצות־הברית אשר תמנע כספים מישראל. בעוד חודשיים, נאמר בהחלטה, ישקול הרוב בוועדה את החלטתו, שנית.

ח"כ יאיר צבן מפ"ם תבע מן הוועדה לשקול מחדש החלטה זו. לדברי צבן החליטה ועידת חרות על הלביא כעל „פרוייקט מפלגתי". ולכן אין פלא שנציגי הליכוד הצביעו כפי שהצביעו מתוך שיקולים צרים. לא יתכן לקיים דיון לאומי בהכרעה גורלית בפרשת הלביא, כאשר מידע חיוני מוסתר מידיעת הציבור — סבור צבן.

חבר אחר של הוועדה לביקורת, חיים רמון מן המערך, האשים את ח"כי הליכוד בוועדה, כי העדיפו למכור אינטרסים של המדינה כדי לקנות את קולות עובדי התעשייה האווירית. לדברי ח"כ רמון התעלמו ח"כי הליכוד מעמדת שר הבטחון ומבקר המדינה, ומנעו מן הציבור מידע חיוני. הדו"ח על הלביא הינו מן החמורים ביותר שנכתבו בידי המבקר. בדו"ח נמתחת ביקורת קשה על תהליכי קבלת ההחלטות, העלמת מידע ממקבלי ההחלטות, וטעויות חמורות באומדני עלות הלביא.

מבקר המדינה

אני קובע חד־משמעית: ההטבות למקורבי שרון — מינהל לא תקין

בכך הגיב המבקר על דברי ח"כי הליכוד ששרון רק „שגה"

מאת בצלאל עמיקם, כתב „על המשמר"

„מי שרוצה זכאי לחשוב שזהו רכילות. אבל אני כמבקר המדינה קובע חד־משמעית כי זהו מינהל לא תקין" — הכריז אתמול יעקב מלץ מבקר המדינה. מלץ הגיב על דברי ח"כים שטענו כי הגיע למסקנה נוספת בביקורתו נגד שר המסחר והתעשיה אריאל שרון על שהעניק טובת הנאה למקורביו מ„חיפה כימיקלים". היו אלה ירות נוספות שכשה שבה נחשף סיוע לחברת חיפה כימיקלים שקבוצת המשקיעים שרכשה אותה כוללת את המליונר הישראלי לשעבר משולם ריקליס, הוענק לפני שנים אחרות הלוואה בסך 200 אלף דולר לשרון בלא ריבית.

אתמול הופיע בפני הוועדה לביקורת המדינה מנכ"ל משרד המסחר והתעשיה לשעבר יהושע פורר. פורר ביקש להבהיר כי הפרוטוקול מישיבה ועדת הערר שהוא עומד בראשה, לא נכתב ולא נחתם על־ידו אלא ע"י פקיד בכיר במינהלת מרכז ההשקעות, לפיכך אין לו שום קשר לזיוף הפרוטוקול, אם היה כזה.

לשאלות ח"כ יאיר צבן, כיצד יתכן שיו"ר ועדה האמורה להחליט לגבי חריגים, שהקריטריונים המחייבים אינם מזכים אותם בסיוע, אינו רואה את פרוטוקול הישיבה ואינו בודק אותו, השיב מר פורר כי כך הוא הנוהל מקודמת דנא.

מבקר המדינה הבהיר, כי בפרוקטוקול שבו הומלץ על אישור ההטבות מופלגות לקבוצת ריקליס נכללו שלושה דברים שאינם אמת ולמעשה הפרוטוקול איננו משקף את ההחלטה האמיתית. הח"כים מהליכוד תקפו את עמיתיהם מהמערך והזכירו, כי השר שרון הודה בפני מבקר המדינה כי שגה בטיפולו בפרשה והבטיח כי יימנע בעתיד מלקבל החלטות בנושאים הקשורים למשולם ריקליס.

ח"כ רן כהן:

עובדת מסורה פוטרה כדי לפנות משרתה לבתו של דוד לוי

מאת יצחק שור, כתבנו בכנסת

ח"כ רן כהן (ר"צ) פנה אתמול למבקר המדינה בתלונה שממנה עולה, כי זה חמישה חודשים מועסקת במשרד השיכון אתי לוי, בתו של השר דוד לוי. היא נתקבלה במקום חווה ג'ינו, עוזרת איכלוס בכירה במשרד השיכון בטבריה, שמילאה תפקידה לשביעות רצונם של הממונים עליה, והורחה מתפקידה כדי להכניס במקומה את בתו המובטלת של השר.

ח"כ רן כהן מציין, כי את המעשה ביצע עבור השר איש מחנהו, מנהל פרוייקט השיקום ציון פביאן, שהחל לקצץ בסמכויותיה של העובדת, הצר את צעדיה ולבסוף פוטרה.

תגובות השר „כאילו לא ידע דבר" תמוהות ביותר ומתחסרות. הן מראות כי הוא חש שהוא במדינה, שבה „לית דין ולית דיין".

שדולת הנשים מוחה על הכוונה להחמיר המדדים לקבלת בנות לצה"ל

מאת יצחק שור כתבנו בכנסת

שדולת הנשים בישראל פנתה לשר הבטחון ולרמטכ"ל ומחתה על הכוונה להחמיר את הקריטריונים לקבלה וגיוס של נשים לצבא. העלאת הסף, סבורה השדולה, תקטין במידה ניכרת את המתגייסות מן השכבות החלשות, ותיפגע בדימויין העצמי ובסיכוייהן לקבל עבודה במגזר האזרחי. השדולה טוענת, כי גיוס בנות בעלות נתונים גבוהים תפגע גם בהן משום שיישובצו בתעסוקות שאינן מהוות להן אתגר. השדולה מציינת לשבח את מאמצי קצינת חן ראשית תא"ל עמירה דותן, למען שיבוץ נשים בתפקידים חיוניים בצה"ל.

שני קצינים הורשעו בהתעללות בחובש קרבי

שני קצינים הורשעו אתמול בבית־הדין הצבאי המחוזי צפון, בעיקבות פרשת התעללות בחובש קרבי, שחוייב לעמוד דום עד הורעה חרשה ליד דגל הבסיס, כשמסכת גז וקסדה לראשו והוא נושא חגור ואפוד, שני מקלעונים, מרגמה 52 מ"מ ונשק אישי.

אחד משני הנאשמים, קצין בדרגת סגן־משנה, הורשע עפ"י הוראתו בהתעללות, בשימוש בלתי חוקי בנשק ובהתנהגות שאינה הולמת קצין, ומתן גזר דינו נידחה לראשית יוני — לאחר שיושמעו עדי־אופי בבית־דין.

הנאשם השני, מפקד פלוגה בדרגת סגן שהוא מפקדו של הנאשם הראשון, הורשע עפ"י הוראתו בהתרשלות במילוי תפקידו בכך שלא מנע את מסע ההתעללות. הוא נידון למאסר חודשיים על תנאי למשך שנתיים.

(עתי"ם)

● כמה משרי הליכוד העניקו את חסותם לשדולת יש"ע בכנסת וישתתפו היום בדיון על „היערכות אוהדי ההתיישבות היהודית ביש"ע.
הדיון ייערך במסגרת סיעת הליכוד בכנסת היום אחר־הצהריים וידונו בו כרכים לשיתוף פעולה טוליטי פרלמנטרי בין כל הגופים המרכיבים את „המחנה הלאומי בא"י".

לחברי גן־שמואל
חרושת שימורים
עם קבלת פרס
ציון מיוחד לשבח
תבליני ברכות
וניחוח איחולים
✦
דפנה מוצרי מזון
תל־אביב
נחלת יצחק 20 ● טל' 03-210959

קולות ביפו העתיקה
אמפיתאטרון גן הפסגה
רימון של ג'אז
האנסמבל הווקאלי של ביה"ס רימון רמת השרון.
שבת, 30.5.87 בשעה 18:00.
אמפיתיאטרון גן הפסגה,
יפו העתיקה.
שעה של הנאה בגן הפסגה
כניסה חופשית

רק ח"כ ארצי מהמערך וסיעות השמאל התנגדו לשובו של פרץ

יו"ר הכנסת קידם אותו ביובש: שר הולך ושר בא... ח"כ גרוסמן: פרץ מעוניין לפלג את העם בנסיונותיו להעביר תיקון לחוק הגיור

הממשלה שבה ומצאה את בעליה. לאחר שהצהיר אמונים שב הרב יצחק פרץ, שר הפנים לשעבר, לממשלה, הפעם כשר בלי תיק. פרץ קצב מראש לממשלה 60 יום כדי להשיג רוב לשינוי חוק „מיהו יהודי" ולא — יתפרש וישוב לחבוש את ספסלי הכנסת.

סיעות השמאל נותרו אתמול בבדידות כאשר הרימו ידיים כנגד החצטרפות המחורשת. רק ח"כ אחד מהקואליציה, יצחק ארצי, (מערך) העז להמרות את פי הסיעה ולהצביע נגד השיבה לממשלה. אומץ ליבם של הח"כים שבח וייס, חיים רמון ואהרון הראל, שלושתם מהמערך, לא עמד להם והם הסתפקו בהימנעות.

יו"ר הכנסת שלמה הלל אמר קצרות: שר הולך ושר בא והממשלה לעולם עומדת. ח"כ דב שילנסקי (ליכוד) העטיר קילוסים על ראשו של פרץ אך לא הסתיר את אכזבתו מהמו"מ שניהל הרב עם המערך.

„אין לנו ריב ומדון עם הרב יצחק פרץ. אבל אני נגד צירופו לממשלה, כיוון שהוא בא לממשלה על בסיס של הסכם שמפלגת העבודה מתעלמת ממנו" — נימקה חייקה גרוסמן (מפ"ם) את התנגדותה ל„שיבה הביתה". גרוסמן אמרה כי השר פרץ לא הצליח להטיל מום ביהדותה של הגיורת מארה"ב. היא ציטטה מאמר פרגמטי, פרי עטו של יצחק פרץ, שבו אמר ש„אם הרפורמים יבכו, סימן שאני בסדר". גרוסמן האשימה אותו בנסיון לפלג את העם. „אם חוק הגיור הזה יבוצע, זה סוף הציונות, לא רק הציונות החילונית המודרנית, אלא סוף הציונות בכלל, כי יותר ממחצית היהודים אתם תורקו החוצה".

חנן ארז, מזכיר מרכז מפ"ם נושא דברים לפני סטודנטים במדרשת רופין בעת שהתכנסו למחות על החלטת הגזענות בדבר שכר הלימוד (הצלום: מאיר פרטוש)

נמשכת הבריחה מדרום אפריקה

פרטוריה. — הגירתם של אלפים לבנים מדרום אפריקה נמשכת, ובחודש ינואר עזבו את ארצם כ־900 אזרחים. לפי סיכומים שנמסרו ע"י לישכת הסטטיסטיקה של דרום אפריקה.

בין המהגרים היו 76 בעלי מקצועות חופשיים, ו־36 בעלי דרגות גבוהות בחברות שונות.

ח"כ ורדיגר מבקש למנוע הפצת חוברת בגולני העושה נפשות ל„תוכנית אלון"

מאת יצחק שור כתבנו בכנסת

הח"כ אברהם ורדיגר (מורשה) פנה לשר הבטחון בתביעה, כי יפעל להפסקת הפצתה של דפרפת בחטיבת גולני, שבה נכתב בדברי הסבר למפת הגדה המערבית: „לגדה המערבית תוענק עצמאות או יוחלט להחזירה לממלכת ירדן". בהמשך הדפרפת נאמר, „שמטרת התוכנית היא ליצור גבולות בטוחים למדינה שבהם יש מינימום אוכלוסיה ערבית. כך תקבל האוכלוסיה הערבית שבתחום ההר חסות ירדנית הקמת תוכנית אלון מתבטאת בהקמת היאחזויות, יישובים ומחנות צבא בבקעת הירדן ובספר השומרון. גם הבסיס שלנו הוקם בהתייחסות לתוכנית אלון".

שרה והמשפחה
מודים לכל אלה אשר
השתתפו בצערנו על
מותו של
שמחה
היקר

המשכים

עם הילדים בכפר (צילום: הדרי)

חריש יורה לפתוח

(סוף מעמוד ראשון)

שחוקרי השב"כ, שהפלילו את הקצין הצ'רקסי, ימצאו לעצמם מליצים שיפנו לנשיא בבקשת חנינה. חלק מאותם חוקרים פרש בינתיים משורות השב"כ.

יו"ר הוועדה לבקורת המדינה חה"כ דוד ליבאי תבע אתמול להעמיד לדין את עובדי השב"כ אשר עברו עבירות בפרשת מאסרו של עיזאת נאפסו.

למנוע חקירת משטרה

לכתבנו נודע כי גורמים ביטחוניים מבקשים למנוע חקירת משטרה בפרשה. הם מעלים הצעה חלופית כי הממשלה תפנה לביה"מש העליון ותבקש כי ימנה ועדת חקירה משפטית. האפשרות האחרת היא להפוך את ועדת טוניק ומיר לוועדת חקירה גם בנושא זה. הנושא כולו יעלה לדיון בקבינט בימים הקרובים.

החוקרים יעדיפו מאסר

עוד נמסר כי חוקרי השב"כ לא יבקשו חנינה, אם תהיה חקירה משפטית ויעדיפו ללכת לכלא. כן יסרבו להסתפק בקנס כספי.

אחד מהבכירים בשב"כ, הידוע בכינוי "פשוש" אמר אמש לכתב הטלוויזיה: אמנם כך חקרנו. חשבנו שנאפסו מעביר אמצעי חבלה למחבלים. לא היה כאן בידוי ראיות, אם כי לא היתה זו חקירה לפי החוק.

אני "דור המדבר"

עם זאת אמר "פשוש" כי בשב"כ לא רוצים בחוק מיוחד עבור חוקריו. אין לנו תשובה לדילמה בו אנו נתונים. אנו "דור המדבר" וכשיבוא השלום נלך הביתה.

"פשוש": כורח המציאות

בראיון עם הכתב הצבאי של הטלוויזיה, אמר "פשוש": "דבריו של נאפסו על האופן שנהגו בו בחקירה — נכונים. כך חקרנו. היה חשש, שהוא מעביר אמצעי חבלה לישראל".

"החקירה התנהלה במהירות, כמו כל חקירה שעוסקת בנושא טרור. לא היה לנו ספק לגבי מגעיו של נאפסו עם קצין מודיעין של המחבלים. נאפסו עצמו הודה בכך במסגרת הטיעון".

"פשוש", שפרש מן השרות לאחר 30 שנה בשב"כ, אמר: "יש להבדיל בין בידוי ראיות לבין חקירה שלא לפי החוק. לא היה בידוי ראיות, אבל לא חקרנו לפי החוק. לא שיתפנו את הפרקליטות בדרכי החקירה, והם היו חכמים לא לשאול. כששאלו — נאלצנו לפעמים לשקר. כולם ידעו היטב במה מדובר".

"אנחנו לא רוצים חוק מיוחד, שיאפשר לנו לפעול מחוץ לחוק. אנחנו לא חיים בדרום אמריקה. עבדנו באיזון מסויים, והאיזון הזה הופר. גם אני בעד חוק ודמוקרטיה, כמו אנשי הפרקליטות".

"שיקרנו, כי זה כורח המציאות. אנחנו דור המדבר, וכאשר יגיע השלום — נצטרך ללכת הביתה. אין לי תשובה כיצד פותרים את הפרשה. שהשב"כ שרוי בה", אמר.

לא מקרה חריג

מקורבים לבכירים בשב"כ הטעימו כי ראשי השירות הזהירו באחרונה את הדרג המדיני והמשפטי הבכיר כי מקרה נאפסו לא היה חריג מבחינת שיטות החקירה או הדיווח עליהן, לגורמים המשפטיים ואם צריך לעשות בדק־בית יש לעשותו לעומק ובהיקף רחב ולא להיטפל בחקירה משטרתית לעשרה אנשי צוות החקירה בעניין נאפסו.

תדהמה בשב"כ

החלטת בית־המשפט העליון התקבלה בשירות הביטחון הכללי בתדהמה של ממש. לדברי אנשי שירות, הערות בית־המשפט העליון לגבי תיפקוד השב"כ הן חמורות ביותר. ואם אמנם כך הם פני הדברים יש לבדוק היטב את "שנות החורש" שעברו על המדינה לפי פסק־דין זה.

משבר אמון

על אף חילוקי־דיעות שנתגלעו במהלך החקירה בהגשת החומר לבית־המשפט, חילוקי־דעות בין אנשי שב"כ הציגו בפני בית־המשפט באותה עת. לא העריכו בשב"כ כי הערעור יתקבל במלואו בעיסקת טיעון מקיפה שכזו. אתמול הובע חשש כי המכה שהונחתה על השב"כ תשבש את יכולת התיפקוד של אנשיו ואת תקשורתם עם המערכת המשפטית.

היתממות של הפרקליט הצבאי

עמדת הפרקליטות הצבאית התקבלה בשב"כ בפליאה. הועלו תמיהות בקשר להצהרתו של הפרקליט הצבאי הראשי, שאמר אתמול בשידור רדיו, כי המקרה של נאפסו הוא חריג. לטענת מקורבים לשב"כ שוררת בשירות הביטחון הכללי תחושה כי היתה בכך היתממות שכן הפרקליט הצבאי הראשי מודע להצהרותיהם של אנשי השב"כ כפי שהוזכרו לעיל. כי לא היה זה חריג, גם אם הופעלו על נאפסו לחצים קשים ביותר, וככל הנראה כך היה, הרי לדבריהם אין כאן חריגה מהנודמה של סטייה מתקנון זה (הידוע בשמו "תקנון השופטים") ושיטות דומות מתנהלות תמיד.

בארבי יובל היום בכוח לביהמ"ש

פו־קליטו הודיע שהוא ימשיך להתעלם מהשופטים וישמור על שתיקה

מאת ארנון יפה, כתבנו בצרפת

פריס. — הפושע הנאצי קלאוס בארבי יובל היום מכוח אל תא הנאשמים בביהמ"ש בליון, אך מגינו ורג'ס הודיע, כי הוא ישמור על שתיקה מוחלטת ויתעלם מן השופט ומקורבי־נותיו.

התליין ימשיך גם מאחורי מחיצת הזכוכית לשחק את הנעדר, כאילו כסא הנאשמים ריק.

אב בית־הדין קרדיני ציווה אתמול לכפות גרירתו בכוח אל בית־המשפט. על מנת לערוך עימות עם שני לוחמי מחתרת צרפתיים שעינה. בכך השופט נענה סוף־סוף לתחינות הניצולים להחזיר בכוח את הפושע לבית־המשפט. ניצולי חדר העינויים שלו יעידו עתה בפניו. זה שיקנה למשפט מימד דרמטי שהיה חסר לו.

בינתיים השמיע אתמול הסופר הקתולי אנדרה פרוסר לפני הכסא הריק עדות מזעזעת איך גוועו יהודים מעונים למות במבנה שכונה "צריף היהודים" במבצר מונטלוק, אחרי שעברו תחת ידיו של בארבי. פרוסר היה אסיר במבצר. היהודים היו מושלכים אל המבנה אחרי עינויי תופת. רבים מתו בייסורים. הוא העיד על מותו־מעינויים של יהודי, לוחם מחתרת, פרופסור גוטפל. אשר הושלך לצריף היהודים כשעור גבו מקולף. היהודים בצריף היו משמשים מאגר של בני ערובה להוצאות המוניות להורג. היאס.אס. היו נוטלים מדי יום עצירים יהודיים להוצאות־להורג.

פרוסר סיפר על יהודי צעיר. שהס.אס. כפו עליו ללמוד בעל פה פזמון: "היהודים הם טפילים על גב הרייך". לפני שהוצא להורג הכריחו אותו לדקלם פזמון זה.

שאלו אותו אם לבארבי היה מצפון. הוא ענה, כי "המצפון של הנאצים הופקד במרתפי המפלגה הנאצית בברלין". עד עתה הוא לא מתחרט.

ורג'ס טען, כי הצרפתיים באלג'יריה לא היו פחותים בזוועותיהם. הוא הציג לו שאלות על עינויי אלג'ירים בידי חיילים צרפתים. פרוסר אמר כי אין השוואה. פשעי הנאצים הם פשעים נגד האנושות.

ויינברגר: נגיב מייד על התקפה אירנית במפרץ ואולי אף לפניה

אזהרה זו השמיע שר ההגנה האמריקני על רקע ההחלטה להעניק דגל וחסות אמריקנית למיכליות כוויתיות ☐ איראן הציבה טילי־קרקע־ים והודיעה שתתקוף מיכליות אפילו אם יניפו דגל אמריקני

וושינגטון. — שר ההגנה קאספר וויינברגר הזהיר, כי ארה"ב תנקוט פעולות גמול אם איראן תתקוף אניות אמריקניות במפרץ הפרסי.

"נראה בהתקפה כזאת מעשה עויין ונגיב עליו מיד או אפילו לפניו", אמר וויינברגר בראיון בטלוויזיה כאשר נשאל כיצד תגיב ארה"ב על התקפה איראנית.

אולם הוא הדגיש, כי המחוייבות האמריקנית להגן על מיכליות הנפט של כוויית המשייטות במפרץ הפרסי נועד להרתיע מפני מלחמה ולא לגרום אותה.

כידוע, ישוטו המיכליות של כוויית תחת דגל אמריקני ויקבלו הגנה של הצי האמריקני בשיט במפרץ.

• איראן הציבה באחרונה טילים נגד אניות לאורך החוף והודיעה, כי לא תהסס לתקוף מיכליות, אפילו ישוטו תחת דגל אמריקני.

אולם וויינברגר אמר, שאם ארה"ב לא תגן על המיכליות של כוויית, ייפתח האיזור לחדירה סובייטית ולניצול המצב החדש.

העתון "אלווסד" המצרי מוסר, כי כלי שיט של הצי הסובייטי החונים באוקינוס ההודי ובמפרץ הערבי, מבצעים עתה תנועות בלתי שגרתיות במפרץ. בעקבות התקפת הספינות האיראניות החמושות על ספינת המטען הסובייטית "איוואן קורטיפ".

לסובייטים 20 כלי שיט באוקינוס ההודי באיזור שבין מפרץ עדן ותעלת מוזמביק דרומה. כי היתר, נמצאות שם 9 משחתות ופריגטה באיזור ו־5 צוללות בנמל עדן ובסוקוטרה. שתי משחתות סובייטיות חצו את מיצר הורמוז אל המפרץ בינואר '87. לארה"ב 7 אניות בינוניות.

"קו־אופ" ביצעה צעד נוסף של הינתקות מ"תנובה"

מאת יוסף גלילי ואודי נחשון, כתבי "על המשמר"

המאבק הממושך בין רשת ה"קו־אופ" ל"תנובה" הוחרף, לאחר שה"קו־אופ" הודיעה כי חתמה על חוזים לאספקת תוצרת חקלאית ישירות לרשת. ללא תיווכה של "תנובה", תוך הבטחה כי הצרכנים יהנו מהוזלות מחירים עד 15 אחוז בעקבות צימצום פער התיווך.

רשת ה"קו־אופ" חתמה על חוזים לאספקת תפוחי אדמה, אבטיחים, ענבים, אפרסקים, מלונים וביצים עם המושבים פצאל, חצבה, לכיש, עין יהב וניר בנים.

במסגרת מלחמת "תנובה" — "קו־אופ", הורחב שיווקם של מוצרי חלב שלא מתוצרת "תנובה" בסניפי ה"קו־אופ". וכיום משווקים בהם מוצרי חלב של 7 יצרנים פרטיים.

במסיבת עיתונאים שהיתה אתמול בתל־אביב, אמר מנכ"ל ה"קו־אופ", בני גאון, כי הצרכן יהנה מהורדת מחירים של 8־10 אחוז, בעקבות הקשר הישיר בין הרשת למגדלים. גם החקלאים אמרו, כי הסדר זה הוא לטובתם, בשל התמורה הגבוהה שהם יקבלו מה"קו־אופ".

מנכ"ל ה"קו־אופ", בני גאון, אמר, כי הקשר הישיר עם החקלאים העלה את היקף התוצרת החקלאית המשווקת ברשת. לדבריו, היקף המכירות של התוצרת החקלאית במסגרת הרשות היה אשתקד 20 מליון דולר והשנה יגיע לכדי 30 מליון דולר. כן מסר כי ב־1986 היה היקף המכירות 305 מליון דולר והרווח המתואם לפני מס היה 4.5 מליון דולר.

נחמקין שותף

בדברי ברכתו לתצוגת הביכורים של החקלאים בקו־אופ אמר שר החקלאות אריק נחמקין: "אני שותף לכל גורם המוריד פער התיווך ולזכותו של החקלאי לקבל את התמורה המגיעה לו מעמל כפיו. התוצרת החקלאית של המושבים על כל סוגיה המוצגת כאן בתערוכה אין דומה לה, ומסוגלת להתחרות בשווקי העולם.

השר הוסיף כי עם ביטול הוצאות התיווך תצמח תועלת לעקרת־בית, לחקלאים, ולקו־אופ.

בתגובה נמסר אתמול מהנהלת "תנובה", כי המושבים שמספקים תוצרת חקלאית ל"קו־אופ", אינם מספקים תוצרת ל"תנובה" זה מספר שנים. ב"תנובה" גם אומרים, כי החברה לא תיפגע מצעדה של ה"קו־אופ", וכבר עתה היא מספקת סחורה לרשת השיווק "שופרסל", המתחרה ב"קו־אופ". על חשבון תוצרת שאמורה היתה לספק ל"קו־אופ".

כוכבת סרטי פורנו, אילונה סטאלר, ה"רצה" לבחירות הכלליות באיטליה כמועמדת המפלגה הרדיקאלית. עורכת תעמולה מקורית – אך מובנת – לעצמה, בכפר ליד רומא (צילום: אי.פי.)

מכס אירופי על מוצרים מיפן

בריסל. — השוק האירופי המשותף מתכונן להטיל מכס על מיגוון של מוצרים אלקטרוניים יפאניים ובעלי טכנולוגיה גבוהה, אלא אם כן תיפתח טוקיו את שווקיה בפני יותר מוצרים מהשוק האירופי, אמרו אתמול דיפלומטים.

הם מסרו כי שגרירי השוק האירופי הסכימו להטיל מכס על תנורי מיקרו־גל, מגברים ורכיבים אלקטרוניים למכשירי וידיאו, עד לשווי של מיליארד דולר, כפיצוי על הגדלת המכירות של מוצרים יפאניים לספרד ולפורטוגל. (ע"ר)

מתגברים הקולות הקוראים להתפטרות ואלדהיים באוסטריה

וינה. — קבוצות פוליטיות אוסטריות פירסמו אמש קריאות חדשות להתפטרותו של הנשיא קורט ולדהיים, בשעה שהקנצלר פרנץ ורניצקי חזר מארה"ב, לאחר שהגן שם על ולדהיים.

"השאלה ללא ספק לא הוברה", אמר ורניצקי לכתבים עם שובו מוושינגטון, שם שוחח בשבוע שעבר עם הנשיא רייגן, שר החוץ שולץ ושר המשפטים מיז.

אולם ארה"ב לא חזרה בה מהחלטתה לאסור את כניסתו של ולדהיים בתור אורח פרטי.

ולטר גאייר, סגן ראש הסיעה הפרלמנטרית של מפלגת הירוקים, אמר כי "החרם הבינלאומי" על ולדהיים יפגע ביכולתה של אוסטריה לפעול כראוי לטווח ארוך.

ועדה של "ירוקים" וצעירי הסוציאליסטים במחוז אוסטריה העילית, החלה לאסוף חתימות הקוראות לוולדהיים להתפטר. (ע"ר)

מאמרים אנטישמיים באלג'יריה על רקע המשפט

מאת ארנון יפה, כתבנו בצרפת

פאריז. — באלג'יריה מופיעים בעתונות מאמרים אנטישמיים נגד משפט בארבי. העלון "אלג'ירי אקטואליטה" כתב, כי הישראלים אימצו את שיטות הנאצים בפלשתין ובהקמת "תאי גאז, מחנות ריכוז, עינויים, מעשי טבח והרס".

העתונים שם קובלים, כי פושעים נגד העולם השלישי והערבי אינם נשפטים. ורג'ס אמור להציג תיזה זו בנאום ההגנה שלו.

גם בליון יוצאים הניאו נאצים מן החורים שלהם. מכוניתו של שר סחר החוץ מישל נואר, שקרא למאבק נגד הפאשיסטים של לה פן, הותקפה וחובלה. על הקירות הוסיפו כרוזים עם צלומיו ובהן סיסמאות פאשיסטיות. ראש הממשלה שיראק קרא לחסידיו לא להתפס לתיזות של לה פן ולהאבק נגדן. אך הוא אמר שצריך לחסל את הסיבות שמתוכן צומח לה פן ולהבין את הבעיות של בוחריו.

26.5.87

מובארק תומך ביוזמה להסדר חובותיה של יבשת אפריקה

נשיא מצרים חוסני מובארק הודיע אתמול על תמיכתו בכינוס ועידה בינלאומית לדיון בחובות מדינות אפריקה המסתכמים עתה ב־170 מיליארד דולר.

בנאום שנשא לרגל "יום אפריקה" בקאהיר הוא אמר: "חובות אלה מהווים בעיה חמורה למדינות אפריקה כיום". הוא קרא לארגון אחדות אפריקה לכנס ועידה בינלאומית כדי לדון בנושא שהפך לאחד הבוערים ביותר של היבשת.

בהתייחסו לדרום אפריקה קרא מובארק לכל המעצמות המקיימות קשרים איתה להטיל סנקציות כלליות נגד המשטר המקיים מדיניות של אפרטהייד. (ע"ר)

קולק חנך את שער הורדוס

ראש עיריית ירושלים טדי קולק חנך אתמול את שער הורדוס ושער [illegible] בחומת העיר העתיקה ואת [illegible] שהוכשרה בחזית על ידי קרן ירושלים, בתרומתו של ארווין ג'ונס [illegible] ארה"ב.

חנוכת האתר, שהתקיימה במסגרת אירועי "יום ירושלים", היא [illegible] בהשלמת הגן הלאומי [illegible] לחומות העיר העתיקה. יחד [illegible] הירק סביב החומה נרתמה [illegible] ירושלים גם לשיפוץ שערי [illegible].

עם הכשרת הרחבה בחזית שער הורדוס, הידוע בכינויו שער הפרחים, [illegible] השער חנויות שנפתחו [illegible] וסתמו אותו, נחשפה [illegible] המקורית וכן נחשף חדר [illegible] מחבר את השער עם ראש [illegible].

אתמול נחנך פיסלו של הפסל [illegible] אלכסנדר ליברמן "אמר [illegible]".

חוסיין דן עם פאהד בכינוס פיסגה ערבית

עמאן — חוסיין מלך ירדן טס [illegible] לרבת עמון אתמול לאחר [illegible] מלכים ערביים במכה עם פאהד על [illegible] ועל הכנות לקראת [illegible] פיסגה ערבית.

שני המלכים השקיעו מאמצים [illegible] האחרונים כדי לגשר [illegible] הדעות בעולם הערבי [illegible] ועידת פיסגה בסעודיה [illegible] הנוכחית.

[illegible] המלך פהד את מרוקו [illegible] לשולחן הדיונים בנסיון [illegible] על מדבר הסהרה [illegible] 11 שנים. חוסיין מצידו [illegible] לפייס בין סוריה [illegible] חוסיין גם קיים מגעים [illegible] ועידת שלום בינלאו־[illegible]. (ע"ר־ע"צ)

כוח צה"ל הרג מחבל ברצועת הבטחון

מאת יהודה צור, כתב "על המשמר"

כוח של צה"ל הרג אתמול [illegible] מחבל. ברצועת הבטחון. [illegible] שעברו לאתר ההיתקלות [illegible] גופתו של מחבל שנהרג מן [illegible] שני רובי קלצ'ניקוב. [illegible] חבלה, רימונים, טיל לאו, שני [illegible] ואמצעי לחימה [illegible] הממצאים מעידים [illegible] מחבלים שנאנשיה [illegible] ושהתכוונה לבצע [illegible] ברצועת הבטחון. מדובר [illegible] פיגוע ע"י מיקוש [illegible] צר בצירי תנועה [illegible] של צה"ל וצד"ל באיזור [illegible] רצועת הבטחון.

[illegible] לציין שבשבועות האחרונים [illegible] נסיונות לבצע פיגועים על־[illegible].

26.5.87

ואליד צאדק קורא להקמת חזית שלום יהודית — ערבית

הח"כ לשעבר מהמתקדמת: זה עצוב מאוד לראות את שוחרי השלום מתפצלים ומתכתשים

מאת קאסם זייד, כתב "על המשמר"

ח"כ לשעבר ואליד צאדק שפרש מ"המתקדמת" יצא בקריאה לכוחות השלום והדמוקראטיה, יהודים כערבים לי' התלכד בחזית אחת למען הליכה לקראת ועידה בינלאומית.

בשיחה עם כתבנו אמר צאדק: "זה עצוב לראות את שוחרי השלום בציבור הישראלי מתפצלים ומתכתשים ביניהם. בכך הם מחלישים את כוחו של מחנה השלום ומגבירים את סכנת המשך קיומה של ממשלת הליכוד הלאומית לזמן ארוך."

לדברי צאדק, על כוחות השמאל להתעלות על השיקולים המפלגתיים הצרים ולראות בהליכה המשותפת של כוחות השלום — צו השעה.

צאדק מאמין שהבחירות הבאות יכריעו את גורל השלום באיזור. "עלינו לצאת מהאדישות ולראות במערכה זו, מערכה חשובה יותר ממסגרות פוליטיות מפלגתיות צרות". בתשובה לשאלה אמר צאדק, כי אין מקום להקמתה של מפלגה ערבית, וכי, לדבריו, מתארגנת בימים אלה קבוצה של אישים ערביים מרכזיים השוקלת לצאת בקריאה לשמאל הישראלי להתאחד.

בלב כבד

על מניעי פרישתו מ"המתקדמת" אמר צאדק שהוא נאלץ לדבר על התנועה שהיתה לדעתו לתפארת, בלב כבד. הוא הבהיר שמניעיו לפרישה הם אירגוניים־אישיים ולא אידיאולוגיים.

צאדק השמיע טענות קשות נגד הנהגת "המתקדמת" והאשים אותה באחריות להריסת התנועה.

הוא כינה את מזכ"ל התנועה הכומר ריאח אבו־אלעסל שתלטן ואילו על ח"כ מיעארי הוא אמר שהוא אינו מורגש כלל וכלל ברחוב הערבי ושאינו מתפקד בכנסת.

וליד צאדק הוציא בשבוע שעבר יחד עם עוד שבעה פעילים מרכזיים מהתנועה המתקדמת את שבועון "אליתדאמן" בו הם שפכו קיתונות ביקורתים על הנהגת "המתקדמת".

הוועד המרכזי של התנועה המתקדמת קיים השבוע ישיבה שבה החליט על הוצאתם של וליד צאדק ור"ר ראשיר סאלים מהחברות בה.

לכתבנו נודע שהוועד המרכזי של התנועה המתקדמת עומד להוציא בימים הקרובים ששה חברים נוספים משורות התנועה.

מרצה מבר־אילן: ישראל מכרה נשק לאינדונזיה ולמאלזיה

ישראל מכרה בחשאי נשק לאינדונזיה ולמאלזיה, שתיהן מדינות מוסלמיות אנטי־ישראליות, ולממשלות רבות אחרות שאין להן קשרים רשמיים עמה — טוען אפרים ענבר, מרצה למדעי המדינה באוניברסיטת בר־אילן, אשר פירסם זה עתה מאמר על מכירות נשק ישראליות, עבור המכון הירושלמי לענייני ציבור.

ענבר 40, אמר כי המידע שלו, המבוסס בחלקו על ידיעות בכלי תיקשורת זרים, אושר ע"י מקורות ישראליים יודעי־דבר.

דובר משרד הבטחון אשר נתבקש להגיב על טענותיו של ענבר, אמר: "אין אנו מגיבים על ידיעות מסוג זה. זוהי מדיניותנו כל הזמן".

ענבר טוען כי מכירות הנשק של ישראל העפילו מ־50 מיליון דולר בלבד ב־1975, לשיא של 1.1 מיליארד דולר השנה.

אך הוא מדגיש, כי מכירות הנשק של ישראל מהוות רק כאחוז אחד מהכמות הכוללת הנמכרת בעולם.

ענבר טוען כי נשק ישראלי מצא את דרכו לאירן, אתיופיה, אינדונזיה ומלאזיה וכנראה גם לסין, שאף אחת מהן איננה מקיימת קשרים דיפלומטיים עם ישראל.

יצויין, כי רק לפני 6 חודשים החזירו מאלזיה ואינדונזיה את שגרירויהן מסינגפור במחאה על ביקורו שם של נשיא ישראל חיים הרצוג. (ע"ר)

הנשיא בכנס בינ"ל של משפטנים

היזקקות יתר ליועץ המשפטי — הממשלה מתקשה לקבל החלטות

נשיא המדינה חיים הרצוג קובע כי בתקופה האחרונה קיימת הזדקקות יתר ליועץ המשפטי לממשלה. לדעתו הדבר נובע מהמצב הפוליטי בישראל ומכך שהממשלה אינה יכולה לקבל החלטות בשל שני הגושים המרכיבים אותה. משום כך, לדעתו, ההזדקקות הרבה לחוות דעתו של היועץ המשפטי לממשלה.

נשיא המדינה אמר דברים אלה בפתיחת הכנס הבינלאומי של המשפטנים בשירות הציבורי, שנפתח אתמול בערב במכון טרומן שבאוניברסיטה העברית בהר־הצופים.

בפתיחת הכנס הבינלאומי השתתפו גם שר המשפטים וראש לשכת עורכי הדין.

בין יתר הנושאים שיידונו במשך שלושת ימי הכינוס: תפקיד היועץ המשפטי לממשלה בעיתות משבר והביקורת השיפוטית על החלטותיה, מעמדו ועצמאותו של היועץ המשפטי לממשלה.

הכנס נערך מטעם הפקולטה למשפטים באוניברסיטה העברית, לשכת עורכי הדין, משרד המשפטים, מוסד ואן ליר בירושלים, ואיגוד המשפטנים בשירות הציבורי.

בכינוס ישתתפו משפטנים ושופטים מהארץ ומחו"ל. בין יתר המשתתפים נשיא בית־המשפט העליון לשעבר, השופט משה לנדוי, פרופ' יצחק זמיר, היועץ המשפטי לממשלה יוסף חריש, נשיא בית־הדין הצבאי לערעורים האלוף בן־ציון פרחי, והפרקליט הצבאי הראשי. כל אחד מהם ירצה על תחום התמחותו ועל עבודתו.

בין המברכים בפתיחת הכינוס גם יעקב רובין, נשיא לשכת עורכי הדין בישראל שאמר: "הפרשות שהתרחשו עלינו בעת האחרונה הן קשות מאד והחובה על המשפטן בשירות הציבורי להפעיל את ביקורתו הצמודה שעניינים אלה לא יחזרו לא יישנו עוד".

שר המשפטים אברהם שריר עמד על תפקידו החשוב של המשפטן בשירות הציבורי ואמר כי עורך הדין העוסק במקצועו בשירות הציבורי מופקד על איכות החיים של הכלל ולא רק על האינטרס של הלקוח הבודד. (עתים)

נשיא הונדוראס מגיע לישראל: ידון באפשרות לרכוש "כפירים"

נשיא הונדוראס חוסה אזקונה עומד להגיע היום לישראל לביקור שיכלול שיחות על נשק, כולל אפשרות של רכישת מטוס קרב ישראלי, אמרו מקורות ממשלתיים ודיפלומטים מערביים בבירת הונדוראס.

הנשיא אזקונה הכחיש, כי על סדר יומו יהיו עיסקות נשק, אולם מקורות דיפלומטים וממשלתיים אמרו כי הוא ידון בחידוש השיחות לרכישת מטוס "כפיר", אם הקונגרס האמריקני ידחה את בקשת ממשל רייגן לספק להונדוראס מטוסי קרב אמריקניים מדגם אף־5־אי.

מפקד צבא הונדוראס, הגנרל אומברטו רגאלארו, הנילווה אל הנשיא אזקונה, אמר כי "הונדוראס עדיין מתכוונת לרכוש את המטוסים האמריקניים".

אולם, דיפלומט מערבי מסר לכתב רויטר, כי הונדוראס איננה משוכנעת שהקונגרס האמריקני יתן את אישורו לעיסקה ולכן ינצל הנשיא את ביקורו כדי לשמור על האופציות עם ישראל. (ע"ר)

פפנדריאו: העם יחליט על עתיד הבסיסים האמריקניים

אתונה. — הצעתו של ראש ממשלת יוון אנדריאס פאפאנדריאו לקיים משאל־עם שיכריע על עתיד הבסיסים האמריקניים ביוון היא צעד מתוחכם, שמטרתו להעביר את ההחלטה מן הממשלה אל הציבור — אמרו אמש דיפלומטים באתונה.

פאפאנדריאו אמר בפרלמנט, כי ושינגטון חייבת לקרוא לשיחות חדשות לקראת סיום ההסכמים על הבסיסים בסוף השנה הבאה ואז הפתיע, כאשר אמר, שגם לאחר שיושלם המו"מ, יוכרע עתיד הבסיסים במשאל עם. (ע"צ, ע"ר)

אנשים ואירועים

מפגש של יוצרים ישראלים ופלשתינים לציון 20 שנות כיבוש

יוצרים ישראלים ופלשתינים יציינו 20 שנות כיבוש, במפגש בין סופרים ואמנים מישראל ומהשטחים הכבושים שייערך ב־13 ביוני בתיאטרון "נוה צדק" בתל־אביב.

המפגש יחל בשעה 16.00 והדיונים יתקיימו בשלוש קבוצות עבודה: א) סופרים, משוררים ועתונאים; ב) ציירים וגרפיקאים; ג) אנשי תיאטרון, קולנוע ובמה.

בשעה 19.30 יתקיים מופע אמנותי בהשתתפות אמנים ישראליים ופלשתינים, שבו יוקראו שירים ותושמע קריאת היוצרים משני העמים נגד המשך הכיבוש ולמען שלום וחופש יצירה. (פרטים על התוכנית יבואו בהודעה נוספת).

את המפגש ב"נוה־צדק" יזמה קבוצה של יוצרים יהודיים וערביים מישראל, יחד עם סופרים פלשתינים מהגדה המערבית ורצועת עזה, הנפגשים זה שנתיים בירושלים ובתל־אביב.

על יוזמי המפגש נימנים: ד"ר שמעון בלס (סופר), גדליה בסר (במאי), יעקב בסר (משורר), יאיר גרבוז (צייר), סיהאם דאוד (משוררת), יושקה ולרשטיין (גרפיקאי), אמיל חביבי (סופר), סלמאן נאטור (סופר), דן קידר (צייר), ד"ר נסים קלדרון (מרצה לספרות), יורם קניוק (סופר), דליה רביקוביץ' (משוררת) ויעקב שיין (מנהל תיאטרון נווה צדק).

אליהם הצטרפו כבר עשרות סופרים, משוררים ואמנים ישראליים, וביניהם: יהודה עמיחי, אודי ברנשטיין, פרופ' אריה זקס, סמי מיכאל, יהושע סובול, נתן יונתן, שלמה גרוניך, חוה אלברשטיין, נתן שחם, נילה אלמגור, הדרה לור, יאיר הורוביץ, קובי ניב, יעל לוטן, אילן שיינפלד, יאירה גינוסר, אלישבע מיכאלי, נאוה סמל, עדנה סובול, זיוה יריב, חיים ספת, דידי מנוסי, בנימין כהן, רות שלוס, מאיר שניצר, נילי מירסקי, יענקלה רוטבליט, אירית סלע, אורי אברהמי, אברהם פסקא, גילה בלס, אורי ברבש, רבקה משולח, דליה שימקו, אשר רייך, מרדכי אבי־שאול, נתן זך, אורי ליפשיץ, חגית רכבי, מירב גרי, הלל מיטלפונקט, מחמד נפאע, מוחמר בכרי, אדיב ג'השאן, מחמד עלי טהה, עבד עאבדי, אנטון שלחת, סלים ראו, תאופיק זיאד, סמיח אלקאסם וסאלם ג'ובראן. (שע"ה)

דונה רייס על ברכיו של גארי הארט

ניו־יורק. — השבועון האמריקאי הסנסציוני "ביישונל אנקווירר" פירסם שני תצלומים שבהם דונה רייס, דוגמנית ממיאמי, יושבה על ברכיו של המועמד־לשעבר לבית הלבן, כשהיא מחבקת אותו.

כמאמר ציטט העיתון ידידים של העלמה רייס, שאמרו כי הסנטור לשעבר מקולורדו הבטיח לה להתגרש ולשאתה לאשה, ברגע שייבחר לנשיא.

הארט ויתר לא מכבר על נסיונותיו לזכות במינוי המפלגה הדמוקרטית לקראת הבחירות לנשיאות ב־1988, אחרי הגילויים על קשריו עם רייס.

השבועון סירב לגלות איך השיג את התצלומים, אשר צולמו, לדבריו, בביקיני שבאיי בהאמה. שם ביקרו הארט ודונה רייס בעת שייט תענוגות. על הצילום השני נראים הארט, דונה ושניים מידידיהם כשהם מנגנים.

מומחה לתצלומים מזוייפים, ג'יל דייווידסון, הביע דעתו כי צילומים אלה לא פוברקו. (ע"צ)

תערוכת ציוד ספורט ימי במרינה ביפו

מאת אשר שילוני כתב "על המשמר"

כ־4,000 איש עברו בשנה שחלפה קורס צלילה. במקביל גדל בהיקף נרחב הספורט הימי על צורותיו השונות. מחר, תפתח בשטח נמל יפו תערוכה ראשונה מסוגה של ציוד ימי חדיש ומגוון בכל ענפי הספורט הימי. התערוכה תנעל בשבת.

רות שילנג מהנהלת התערוכה, מסרה אתמול במסיבת עתונאים שהתקיימה על יאכטה, שלרשות המבקרים תעמוד יאכטה שתשיט אותם מהמרינה ת"א למרינה ביפו. השיט כלול במחיר כרטיס הכניסה בסך — 5 ש"ח. יובל קדר, מנהל המרינה ביפו, מסר שבמרינה חונות עתה 80 יאכטות. במרינתן שייכות לשייטים מחו"ל. כן מסר על הבנה הולכת וגדלה בין הנהלת המרינה לבין דייגי יפו שחששו תחילה מנישולם מקטע זה של החוף.

מיס קולומביה, פטרישיה לופז, בת 19, זוכה בתואר "הפוטוגנית ביותר" בתחרות בסינגפור. (צילום: אי.פי.)

על היום

26.5.87

גדה בלי פלשתינים?

מאת פנחס ענברי

מדיניות הבטחון בשטחים איננה נגזרת רק מצרכי הבטחון המיידיים. אלא בראש ובראשונה מתפיסות עולם פוליטיות. למשל, כאשר מתנחלים אומרים שצריך לנקוט מדיניות אקטיבית יותר של גירושים, ובכלל זה מיידי אבנים ובני משפחותיהם, או שהם דורשים להרוס את שורות הבתים הראשונות ליד הכבישים במחנות הפליטים או בערים הערביות — נראה כאילו הם מדברים על בטחון, אבל הם מתכוונים להציג מטרות פוליטיות. האמצעי הוא המטרה: הם רוצים לגרש את הערבים. פשוטו כמשמעו.

כאשר שר הבטחון יצחק רבין אומר כי אריאל איננה תורמת לבטחון, הוא איננו מדבר רק במונחים בטחוניים, אלא בעיקר פוליטיים. וכיוון שרבין רואה לנגד עיניו את מימוש תוכנית אלון, הרי אריאל איננה נכללת בתוכנית הזאת. היא מפריעה למימוש תוכניותיו הפוליטיות ולפיכך איננה מתאימה לצרכי הבטחון שלו. אלופים אחרים (מיל.), בעלי תפיסות פוליטיות אחרות, אולי יראו חשיבות בטחונית באריאל. ההתנחלות הזאת הרי יושבת מעל שפלת החוף, ולא קשה לאיש בטחון בעל תפיסה פוליטית השוללת את תוכנית אלון להוכיח את ההיפך.

מלחמה ברגל פלשתין

כאשר רפול היה הרמטכ"ל הוא גילה עניין רב במדיניות הבטחון השוטף ביהודה ושומרון, בגלל רעותיו הפוליטיות, וניסה לכפות מדיניות בטחון הגזורה על פי מידותיו הפוליטיות. למשל, הוא ראה חשיבות מיוחדת במלחמה ברגל פלשתין, ובימיו לא היססו, בידיעתו או שלא בידיעתו, לפזר בכוח הלוויות כאשר ארון המת היה עטוף ברגל הזה. מתאם הפעולות בשטחים באותם ימים, האלוף דני מט, נאבק קשות נגד הוראה של רפול לסגור מייד כל בית־ספר שתלמידיו הניפו את הדגל הלאומי של הפלשתינים. אף על־פי שהאלוף מט עצמו היה די קרוב לדעותיו לרפול, הוא לא רצה להרחיק לכת עד כדי כך.

הבאתי דוגמאות אלה לא בכדי. התפיסות הפוליטיות של מתנחלים, של רבין ושל רפול הן שעיצבו בעיקרו של דבר את מדיניות הבטחון השוטף של ישראל בשטחים בשנים האחרונות, ומן הראוי שנעמוד על המפריד ועל המשותף ביניהן.

הגבול — תוכנית אלון

מובן שהקירבה הגדולה ביותר היא בין רפול והמתנחלים. אבל אין ביניהם זהות מוחלטת. הרמיזן הוא קודם כל במטרות הפוליטיות. רפול והמתנחלים הם נגד הזהות הפלשתינית של השטחים. אם יש נוכחות ערבית בתוקף המציאות, אזי מוטב שלא יהיו בעלי הכרה לאומית פלשתינית; שהרי הלאומיות הפלשתינית היא בעלת־הריב הגדולה לתכניה לספח את השטחים. השוני הוא בתפיסה האידיאולוגית. רפול הוא חילוני, חוטר מחור מגזע תנועת העבודה, ואיננו מוכן שגוש־אמונים יגרור את העם בישראל על־גבי הרעיונות הלאומניים לכינון מדינת הלכה. את

התפיסות הפוליטיות של המתנחלים, של רבין ושל רפול הן שעיצבו את מדיניות הבטחון השוטף בשטחים בשנים האחרונות. המשותף לשלושתן: התנגדות לאופי הפלשתיני של השטחים. כל בקשה של המתנחלים בכיוון זה תתקבל על־ידי רבין בברכה

הסתייגותו מלהפקיר את הנהגת המאבק למען ארץ־ישראל השלמה בידי הכוחות הדתיים הוא הוכיח על־ידי הקמת צומת. ואחר־כך כאשר נמנע מלהצטרף לאקסטאזות הדתיות־לאומניות כפי שבאו לידי ביטוי למשל, בחברון.

אבל יותר אקטואליות הן ההבחנות בתפיסות הבטחון בין גוש־אמונים לבין השר רבין. המשותף ביניהם הוא ששניהם (ורפול) מתנגדים לאופי הפלשתיני של השטחים. בסוגיה זאת הם בהחלט יכולים לשתף פעולה. נקודת המחלוקת היא תוכנית אלון, ונכונותו של השר רבין להכניס את המלך חוסיין לגדה המערבית. מנכונותו של רבין להידבר עם חוסיין על הגדה המערבית יוצא, כי שר הבטחון איננו רואה לנגד עיניו כמטרה פוליטית את גירוש הערבים, ולפיכך תפיסת הבטחון הפוליטית שלו איננה יכולה להתקבל על דעת גוש־אמונים.

לפיכך, כאשר ראשי גוש־אמונים משטחים בפני השר רבין את טענותיהם, הדעת נותנת כי כל הצעה מהצעותיהם, שיש בה כדי לפגוע באופי הפלשתיני של השטחים, תתקבל על דעתו של רבין בברכה, והוא גם עשוי, כדי להרגיע את המתנחלים, ובכדי שלא ילחצו עליו בעניינים שהוא חלוק עימם, לעורר אצלם את הרושם, כאילו הם נטעו בו רעיון כזה או אחר.

אלו אמצעי בטחון המקובלים על המתנחלים עשויים להתקבל על דעתו של רבין?

החמרת הלחץ על האוניברסיטאות. החמרת העונשים על פעילים פלשתינים, והוא גם עשוי לגלות עניין בנקיטת אמצעים נגד העיתונות הפלשתינית במזרח ירושלים או נגד אישים פלשתינים המקורבים לחנא סניורא. חנא סניורא עצמו הוא מחוץ לטווח פגיעתו של רבין, מכיוון שהוא תושב ירושלים, ובמאבק נגד סניורא המתנחלים יצטרכו לחפש להם בעל־ברית אחר.

„נקודות מטרה" אישיות

אבל מצד שני הוא לא יוכל להאזין לכל ההצעות לנקוט עונשים קיבוציים שיש בהם כדי להביא לידי גירוש הפלשתינים מזרחה. מכיוון שהמלך חוסיין הוא בעל־בריתו החשוב כיום, הוא לא ינקוט צעדים שיש בהם כדי להרתיע את המלך מהמשך הברית. מכאן גם חשיבות הצעדים הבטחוניים נגד פעילי אש"ף מסויימים, מה שקרוי „נקודות מטרה". דיכוי האישים הכלולים ברשימה השחורה המשותפת לירדן ולישראל נועד גם למנוע את הצורך לנקוט אמצעי ענישה קולקטיביים שנועדו לגרש את הפלשתינים. לפיכך, מאורעות טראומטיים כמו רצח הילד רמי חבה מאלון־מורה או רצח תושבת אלפי־מנשה עופרה מוזס מפגישים את רבין ואת המתנחלים מצד אחד, אבל מרחיקים אותם מצד אחר.

הסערה שפקדה את גוש־אמונים בעקבות אירועי קלקיליה חייבה את ראשי המתנחלים לבחור בין התנגשות עם רבין בשאלת עונשי הגירוש הקולקטיביים, לבין הבנה עימו בשאלת המאבק המשותף נגד הפלשתיניות. התגובה המאופקת של המתנחלים על אירועי אלון־מורה יש בה כדי לרמוז, כי שמעו מרבין כמה הבטחות בעניין המאבק המשותף בפלשתיניות. הם לא לחצו עליו בשאלת העונשים הקולקטיביים, מכיוון שידעו כי יתקלו בקיר אטום, ולאחר הקרע בתוכם לא יכלו להיכנס לעימות עם שר הבטחון.

מי זוכר, שעד לא מזמן הצעקה הגדולה של המתנחלים היתה על „גל יידוי האבנים"? שר הבטחון נענה לדרישות המתנחלים והחמיר את העונשים על המעילים הפלשתינים, ועל הילדים מיידי האבנים (ולא גירושם). התרעתי אז כי אמנם מסלקים את הסימפטומים אבל מחמירים את המחלה. אם אלו הן תפיסות הבטחון הרווחות בשטחים — המחלה עוד תלך ותחמיר.

נושאי שם ביטחון לשווא

פרוז'קטור אדום קורא לבדק־בית בשב"כ ■ משה נגבי על פסק הדין של השופט שמגר

מאת שלמה סלוצקי

משה נגבי, הפרשן המשפטי של „קול ישראל", מהו הלקח העיקרי של פרשת נפסו ושל פסק־הדין של בג"ץ?

הלקח העקרוני המרכזי הוא אותו לקח שלמדנו מפרשת השב"כ והוא, שאין שחר לטענה לניגוד בין חוק ובטחון. להיפך. לאור פסק־הדין, מופרכת לגמרי הטענה שהועלתה, שאם תיערך בדיקה משפטית, עלול להיגרם נזק לבטחון המדינה. היום יודעים, שלא רק שטענה זו אינה מוסרית — דבר שאינו תמיד משכנע בימינו — אלא שהיא — אפילו מבחינה מקיאבלית אינה כדאית, ובבטחה גורעת מהבטחון. מה שמתברר מפסק־הדין הוא, שהשיטות שהשב"כ משתמש בהן כיום, עלולות להביא קצין בצה"ל להורות בדברים

משה נגבי - „היינו כבר באופרה הזו".

שלא עשה. כיצד דבר כזה עשוי להיות לטובת בטחונה של ישראל? הרי אם נשפט ונענש מי שלא ביצע מעשה, או ברור שגם יש כאלה שמבצעים ולא נתפסים. מי יכול להרוויח מכך שקצין צה"ל יישב 18 שנה בכלא על לא עוול בכפו? מכל זאת נובע, שהבדיקה המשפטית תרמה תרומה חשובה לבטחון. הלקח השני הוא שהוכח עוד פעם שאפילו גורמי בטחון מובהקים יכולים לשאת את שם הבטחון לשווא, ואם מטעות ואם מתוך זדון — להפליל אדם באמתלות בטחוניות כתוצאה משימוש באמצעים פסולים. לכל מי שאמר ואומר שאין דרך אחרת, בא היום איסר הראל וטוען מעל גלי האתר, שהוא הופתע מהשימוש בשב"כ בשיטות ובאמצעים שלא הכיר ולא התיר בתקופתו בשנות ה־50 (וה־60).

— יש הטוענים, שאין מנוס משימוש באמצעים לא קונבנציונליים ואחרים, שדורשים חקיקת חוק מיוחד לחקירות בטחוניות...

הטענה של הצורך בשימוש באמצעים לא קונבנציונליים נגד טרור בלתי־קונבנציונלי תמוהה בהחלט שהרי החוק לא מוצא פליליות בפעולה שנעשית להגנה עצמית או להגנה על מי שתחת השגחתו, וזה יכול להיות ילד, אשה, עובדים במפעלו או ישראל כולו כאשר מדובר בכוחות הבטחון האמונים על בטחוננו על־פי חוק. מכאן, מופרך לחלוטין הצורך בחוק מיוחד. הבעיה כיום אינה האמצעים, אלא [illegible] שבשימושם.

— האם יש גם לקחים לביצוע? יש ניצנים ראשונים של הפקת לקח בהצהרות לגבי הצורך בבדק־בית בתוך השב"כ?

את הדברים האלו אמרה בפירוש [illegible] מרים בן־פורת בהתייחסה לפרשת השב"כ [illegible] לפני כ־8 חודשים. היא דיברה על [illegible] שנדלקה נורה אדומה, ואם אז היתה [illegible] כעת אני רואה שמה שנדלק הוא פרוז'קטור אדום הקורא לבדק־בית רציני ביותר בשב"כ.

—הממשלה הקימה את ועדת [illegible] טוניק.

היינו כבר באופרה הזו. היתה ועדת [illegible] על שם מאיר זורע, ועדה על שם [illegible] יכול להבטיח שמי ששיקר לזורע [illegible] ישקר כעת לטוניק ולומיר? לעומת זאת, [illegible] כבר שעדיין יש חשש משקר [illegible] אך הממשלה לא נוטה להחליט על [illegible] חקירה משפטית כפי ראוי היה שתקום.

— מה בדקשר לחוקרים? ואם [illegible] עשויים להישפט על עבירות [illegible] בתפקיד?

זה הלקח השני במישור המעשי, והוא [illegible] הטיפול שיש לתת לחוקרים [illegible] להכללתו של נפסו בהאשמות־שווא, וכן [illegible] עבירות שדינן ועונשן כפלי־כפליים [illegible] שעליהן הורשע אתמול נפסו. יתרה מזו, [illegible] המליץ ליועץ המשפטי לממשלה [illegible] מפורשת להורות על חקירת החוקרים. [illegible] לקוות שהוא יעשה זאת, ושאיש לא [illegible] לפתור בעיה זו בסבב־חנינות כפי [illegible] בפרשת האוטובוס.

אם יש משהו שמבדיל בין ושפטה [illegible] וטוטליטאריות הוא שבדמוקרטיה גם [illegible] הבטחון פועלים על־פי חוק ולכולם [illegible] בפניו. לא ייתכן שאנשים שהיו [illegible]

(המשך בעמוד 12)

על הפרץ

חומות של איבה

ירושלים אמנם מאוחדת אך המחיצות בין חלקי האוכלוסיה לא נפלו. „יום ירושלים" מגביר את המתיחות

מאת בצלאל עמיקם

מוצ"י ערב. מאז החל חודש צום הראמדאן, מוצפת רחבת שער שכם באור נגוהות. הציבור הערבי הירושלמי, המקדים ברדך־כלל לפרוש לבתי המגורים שלו, נוהר אל הכיכר מאזור הר הבית וממזרח העיר ומתגודד ברחובות הסמוכים עד השעות הקטנות של הלילה.

במוצאי שבת המתח בכיכר יותר כרגיל. אלפי מוסלמים ציינו את קבלת הקוראן בשמחה. חודש הראמדאן הגיע לקיצו ואל התושבים הערבים של ירושלים נוספו אלפים רבים מכפרי הסביבה, ערי הגדה ואף מתו"ל.

הכביש העובר ליד שער שכם סאן כרגיל. תנועת המכוניות היתה עמוסה. את חוויק הדליקו בני־נוער ערביים חמומי־מוח, שמצאו סוריקן בזריקת בקבוקים ריקים לעבר אוטובוס בקו מס' 1. שעשה את דרכו לאורך החומות אל רחבת הכותל המערבי. נהג האוטובוס לא התמהמה והזעיק את השוטרים מתחנת המשטרה הסמוכה. ההמון הערבי הקביל את פני השוטרים ביידוי אבנים ובצעקות. עד מהרה התפתחה התפרעות וקיבלה גוון לאומני. מאות המתפרעים נהדפו דרך שער שכם פנימה לעבר העיר, כשהמשטרה ומשמר־הגבול משתמשים בגז מדמיע.

שכנות מתוחה

מפקד מרחב ירושלים, תת־ניצב יוסף יהודאי, סיפר: „היינו ערוכים בכוחות מתוגברים של משטרה ומשמר הגבול. לא היה לנו כל מידע מוקדם, אך גם אשתקד חזינו באירוע דומה. לא היתה לנו כל דרך אלא להשתמש בכוח ולהדוף את המתפרעים". במשטרה מעריכים כי יותר מ־500 איש השתתפו בהתפרעות. חמישה נעצרו לחקירה ושניים מהם נשארו במעצר.

סמיכות האירוע ליום ירושלים עוררה מחדש את ההרגשה, שחזון העיר המאוחדת עדיין רחוק מאיתנו. העדר חיץ פיזי מאפשר תנועה בלתי מבוקרת של תושבים ערביים מן המגזר הערבי אל התחום היהודי וכיוון ההפוך. ברור כי שום כוח ביטחוני לא יספיק לשמירה מתמדת של כל אתר ואתר, ותחלופנה שנים ארוכות עד אשר ההכרה כי שלומה של העיר יקר לכולם תכה שורש.

ראש עיריית ירושלים, טדי קולק, ציין בראיון ברדיו כי „כל זמן שאין לשום או אין הסדר, אנו בירושלים צריכים להיות זהירים ולחשוש כי משהו צריך לקרות". קולק מסביר, כי אנו חיים בירושלים בשכנות, לרוב סבילה ולפעמים מתוחה. מחיצה זו תתקיים עוד דורות. אין פתרונות של זבנג וגמרנו. צריך אורך־רוח.

„יום הניצחון שלכם"

לאחר ליל ההתפרעות שוחחתי עם בעל מאפייה בשער שכם. בין השאר אמר לי: „אתם חוגגים השבוע את יום ירושלים. זהו יום הניצחון שלכם עלינו. אנחנו רואים את הדגלים ברחובות ואת קישוטי החג. כל זה בשבילכם ואנו מושפלים. האם היית רוצה להיות במקומי?"

יום ירושלים הוא יום של זיכרון לשני הצדדים, תזכורת לימים בם העיר היתה חצויה. המכשולים שחצצו בין שני חלקי העיר נפלו, אך האיבה — עדיין ניבטת מהעיניים.

הקיטוב בין יהודים לערבים הוא רק פן אחד של ירושלים המאוחדת. השסע ההולך ומעמיק בין דתיים לחילוניים הינו חלק שני של התמונה. העימות בחוצותיה של ירושלים — עדיין שריר וקיים.

ראש דסק לענייני חוץ: לוי מורב
עורכת אחראית של עמודי הפנים: עמית אנטר

רק שיקום תדמית

פרשת נאפסו חשפה אמיתות ידועות. במקום בדק־בית יסודי, ימשיכו לטייח ■ עורכת־דין לאה צמל לא מאמינה בשינויים

מאת שלמה סלוצקי

הקולות הלאומיים בשב"כ קוראים לבדק־בית. הממשלה מחליטה על הקמת ועדת זמיר־טוניק, הכנסת — על שתי ועדות בדיקה, ובג"ץ מציין בפסק־דין שלא משתמע לשתי פנים, שבמקרה נאפסו היה שימוש פסול באמצעי לחץ — שבשפה פשוטה ניתן לקרוא להם עינויים — לשב קבלת הודעות שהתבררו כהודעות־שווא. וכבר יש רבים המתרייעים בפני גל של ערעורים ומשפטים חוזרים. שידרשו אסירים ביטחוניים שהואשמו על־סמך חקירות של השב"כ.

אלא שלאה צמל, ששמה עולה בהודעויות רבות כסניגורם של עצירים ביטחוניים, לא מאמינה, שכל המהומה הזו תצליח לשנות מאומה, ואולי להיפך.

— לאה צמל, בידיעות שמקירין היה כנראה בחוגי השב"כ נטען עד לפני כמה ימים, שנאפסו טופל בחקירתו „בכפפות של משי". הודות להיותו קצין בצה"ל, מהחקירות שאת מכירה את תוצאותיהן ומלקוחותייך, האם היו אלו כפפות של משי?

— מה שפורט בפסק־הדין בפרשת נאפסו לגבי שיטות החקירה, הם מה שנקרא „הטיפול הראשון" של החקירה של 90 אחוז מהנחקרים בין הפלשתינים, המגיעים לידי שירותי הביטחון. כל מה שפורט, ועוד הרבה, החל ממקלחות קרות, העמדה אין־סופית, הרעבה, השפלה, דחיפות של תפצים וכו', הם רק האיב של חקירת אסיר פלשתיני ממוצע.

— מה השתנה לגבי המקרים שבטיפולך לאחר פסק־הדין של נאפסו, שחיזק את הטענות נגד השב"כ, שהתגלו בפרשת קו 300?

— לא כלום. הרי בשתי הפרשות לא דובר בפלשתינים. בראשונה הטערורייה לא היתה סביב רצח שני הפלשתינים, אלא סביב קצין צה"ל, שהואשם על לא עוול בכפו. במקרה השני שוב היה מדובר בקצין צה"ל שהואשם, ושוב — על לא עוול בכפו. לדעתי, המערכת יכולה להודיע את שני המקרים הללו, כי לא מדובר בפלשתינים שלגביהם אין עוררין על כך שניתן להשתמש באמצעים מהסוג הזה בחקירות נגדם.

— אם כך, את אינך מסכימה לטענה הרווחת, שהשב"כ קיבל מכה רצינית בחשיפת הפרשות הללו?

— אין ספק שהשב"כ חטף מכה. אלא שלא יהיו לכך השלכות ישירות על החקירות של תושבי השטחים והפלשתינים בכלל. הרי כולם, כולל השופטים, ידעו עד היום כיצד מתנהלות החקירות, ומה עומד מאחורי טענת נציגי השב"כ שה„הודעות נגבו כדין". ודבר לא נעשה עד כה.

— אבל כעת מדובר על הצורך בבדק־בית, התוויות נורמות וכו'.

— מה שבאמת מדובר כו רעת הוא על שיקום השב"כ ועל שיקום תדמיתו. ולכן יש לצפות שהדבר יתבצע על גבם של הפלשתינים, ושבערעור הראשון או במשפט הראשון שבו יעלו ספקות לגבי גביית העדויות — מערכת המשפט הצבאית תיטען שהחקירה היתה כשרה ונקייה מכל רבב, וזאת כדי לשקם את התדמית של השב"כ.

— ומה לגבי הוועדות שהוקמו לבדיקת הנוהלים?

— אינני יודעת, מה התועלת שיכולה להיות לוועדת בדיקה, שאינה ועדת חקירה משפטית עם כוח הכרעה. אבל בכל מקרה, אני חברה בקבוצה של 20 עורכי־דין, שהתנדבו להופיע כעדים — יחד עם לקוחותינו — בפני הוועדות כדי להעיד על דרכי פעולתו של השב"כ. אפילו אני בעצמי מטפלת בכמה וכמה מקרים מעניינים לעיון לוועדות הנ"ל. למשל, המקרה של עדנאן ג'אנן שעבר עינויים בחקירתו. שגם כך לא הסתיימה בהוראה. פניתי בעניינו כבר לפני חצי שנה ועוד לא קיבלתי תשובה. ארגון „אמנסטי אינטרנשיונל", שאימץ את ג'אנן כאסיר־מצפון בטיפולה, קיבל מהשלטונות רק תשובות מתחמקות.

— אז ניתן לומר, שמשהו משתנה כדי שלא ישתנה הכל?

— אולי. אולי יהיו יותר ערעורים. אולי לאסירים יהיה יותר אומץ להעיד על עינויים. אבל המערכת כמערכת לא תשתנה. והלוואי שאתבדה.

עיוזאת נפסו (במרכז) שב הביתה. (צילום: ישראל הדרי)

עיוזאת נפסו: ראיון

„איש לא יחזיר לי את השנים האלו"

„אני ארגיש סיפוק מסוים אם למרות כל המכות שספגתי יהיו תוצאות חיוביות לבדק־הבית שם ומקרים באלה לא ייענו"

מאת שלמה גלזר

„קשה לי מאוד להגדיר מה עבר לי באותו רגע ששמעתי את המילה זכאי בבית המשפט העליון", אמר עיוזאת נפסו לעיתון „על המשמר". „אי־אפשר להגיד שזה נפל לי כברק משמיים. אבל חיכיתי הרבה זמן למשפט הגואל הזה [illegible]. כלפי חוץ זה נראה [illegible]"

עיוזאת נפסו יושב [illegible] כבית אחיו [illegible]. מסביב המולה. אנשים באים [illegible], מחבקים ומביאים מתנות, פרחים, [illegible] גדולה. הוא לבוש חולצה [illegible] ג'ינס וסנדלים. מחייך [illegible], מדבר בשקט, בקול רך.

„אני מתפלא על עצמי שאני עוד די [illegible], כנראה שאני לא טיפוס היוצא [illegible] מרוב שמחה", הוא אומר ומושך בכתפיו. „השמחה של השחרור מהולה במרירות על הסבל הרב של השנים שישבתי בכלא. נכנסתי לכלא בגיל 24 וחצי, נשוי טרי ויצאתי בן 32, גרוש חסר־כל.

„איש לא יחזיר לי את השנים האלו. כסף זה לא פיצוי." נפסו מספר על תמיכה לה זכה ברחוב היהודי, במיוחד משניים מפיקודיו. אחד מהם היה עימו בכל המקומות שבהם, כביכול, עשה את שיוחס לו ואשר היה משוכנע בצידקת חפותו במשך כל השנים. הוא גם מספר על שיחת טלפון ממפקד היחידה בה שירת, סא"ל מיל. יורם המזרחי, המתגורר היום בקנדה. בה אמר לו המזרחי כי הוא מאושר על שיחרורו ומתבייש על מה שנגרם לו על־ידי מדינת ישראל.

בעניין „המקום שזימן לו שר ההיסטוריה" הוא אומר: „השאלה הזאת אינה פשוטה ומורכבת וקשה לענות עליה בחופזה. אני ער להשלכות שיש ל„פרשה" על מערכות חשובות במדינה. אני ארגיש סיפוק מסויים אם למרות כל המכות שספגתי, יהיו תוצאות חיוביות לבדק־הבית שייעשה שם ומקרים כאלו לא יישנו. אבל אם יהיו עוד חנינות או שליוסי גינוסר לא יקרה כלום והוא ימשיך לצפצף, זה יצער אותי מאוד. אם אדם כמוהו, שעשה לי מה שעשה, ימשיך לכהן במשרה כזאת ולקבל מהשר שלו גיבוי פוליטי, זה יעשה לי משהו בלב. זה פשוט לא יהיה פייר".

„אני איני נלחץ מהתקשורת" אומר עיוזאת. „להיפך. אחרי 7.5 שנים של שתיקה יש לי פתאום הזדמנות להשמיע את דברי וכגיבור הפרשה הזאת זה מקל עלי, מה גם שהתקשורת גרמה לתאוצה בטיפול בנושא והצדק יצא־לאור מהר יותר".

חג כפול

בכפר קמא חוגגים את השיחרור, אך מדברים על הכתמת העדה ועל דרישה לפיצויים. זה רק תחילת המאבק — מבטיחים בני משפחת נפסו

מאת שלמה גלזר

אתמול בשעה 4.00 לפנות בוקר הגיע עיוזאת נפסו הביתה, לכפר קמא שבגליל התחתון. מאות מבני הכפר המתינו לו בהתרגשות רבה במבואות הכפר. למרות השעה המאוחרת לא היססו הורים רבים להביא את ילדיהם בני השנתיים והשלוש, כדי שיהיו עדים לרגע ההיסטורי בחיי הצ'רקסים. כשיצא עיוזאת מהמכונית, חטף אותו ההמון ואת חמש מאות המטרים מהכניסה לכפר ועד לבית אחיו הבכור, שם המתינו לו אימו ואחיותיו, עשה על הכתפיים. כשמסביבו מרקיעה השמחה לשחקים בלוויית שירה וריקודים. הפגישה עם האם רחומת בת ה־60 היתה נרגשת ביותר. הם התחבקו שעה ארוכה, ממאנים להינתק.

כפר קמא, כפר קטן, בן 1500 תושבים, רובם בני משפחת נפסו. הכפר נקי מאוד, טובל בירק ובפרחים, סביב בתים מטופחים היטב. הצ'רקסים — עדה שקטה ומאופקת, גאה מאוד. בשעה 11.00 בבוקר למרות שלא עצם עין כל הלילה, ובילה את יום אתמול על „גחלים", כלשונו, כבר נמצא יחיה נפסו בלשכתו, בבניין המועצה המקומית. יחיה, בן דודו של עיוזאת, מכהן זה תשע שנים כראש המועצה של כפר קמא, כבר כמעט שמונה שנים הוא נושא על שכמו את הפרשה הנוראה, שהלבישו על עיוזאת. הוא שליו מאוד, מדבר בסבלנות רבה ובאיפוק רב, בקול שקט ורך, אבל מורגש היטב כי משא כבד הוסר מעל כתפיו.

במהלך כל השיחה, הטלפון אינו מפסיק לצלצל, וזרם של מברקי הברכה ושל ידידים הנכנסים ללחוץ יד, אינו פוסק לרגע.

מבחינתנו עיוזאת זכאי לחלוטין — הוא קובע תר־משמעית. עיסקת הטיעון היא עניין טכני בלבד, כדי שעיוזאת יצא לחופשי. פשוט לא יכולנו יותר, עיוזאת עצמו המשפחה והעדה כולה. אנחנו שיכנענו אותו שיסכים לטיעון, אחרת העסק היה נמשך שנה לפחות. אין ספק כי המאמץ הכספי היה עצום. אנחנו לא באים היום לעשות רווח מהעניין או לנצלו, אבל ברור שניתבע פיצויים. אין ויכוח, אומר יחיה, כי במדינה חייב להיות שירות ביטחון, אבל מי שישקר חייב לתת את הדין. אנחנו עדה שקטה, בוודאי שאנו כועסים — לא על השב"כ, אבל על אנשים שבתוכו.

יחיה יודע לספר על פגיעה במורל של בני כפרו, ועל ירידה במוטיבציה של צעירי העדה להתנדב לקורס קצינים בצה"ל. הוא גם כואב מאוד את כאבה של סיאם, גרושתו של עיוזאת, ששילמה מחיר כבד ביותר ולא ברור מה יהיה בעתיד.

על הפגיעה במוטיבציה של צעירי העדה מדבר גם זאכריה נפסו, רס"ן מיל., ששירת תשע שנים בקבע בהצטיינות רבה. אחר־כך היה יו"ר הוועדה לתיכנון ובנייה בכפרי

(המשך בעמוד 12)

מלבישים בגידה בחושך

איסר הראל מזועזע, אורי אבנרי מופתע, י' מהשב"כ — בכלל לא. כשמתעסקים בצחנה כל הזמן, הריח הרע נדבק לידיים

מאת חיים מרגלית

זה היה אורי אבנרי, עורך „העולם הזה", שקרא לפני יותר מ־30 שנה [illegible] „שירותי הבטחון, השב"כ וה„מוסד" — [illegible] בלי מרבאות במולות. [illegible] שלא יחשבו לרגע שמדובר בשם־[illegible] ספרות. אלא במציאות בה שני [illegible] חשאיים פועלים מחוץ [illegible]

„המוסד והשב"כ" — אומר אבנרי — [illegible] מעל לחוקים." לפני 20 שנה, בהיותו [illegible] „העולם הזה — כוח חדש", [illegible] אבנרי לחוקק „חוק מוסד" ו„חוק [illegible]", שאמורים היו להסדיר כמו בארצות [illegible] למה, מה אסור לשירותים [illegible] על איסורים — ייענשו. לא [illegible] את הצעות. ממה שנאמר אתמול [illegible] של בית־המשפט העליון הוא [illegible] אבנרי מאשים עצמו שבאמת חשב [illegible] דברים ב„שירותים". השתנו בגלל [illegible] שבאו לשירות והביאו נהלים [illegible] אך לא, הכל נשאר כשהיה ומתברר [illegible] מה שהיה. מפסק־הדין עולים עינויי גוף ונפש. מכות, מקלחות קרות בחורף, עמידה עם שק על הראש, מניעת שינה והשפלות. ממש כמו במנגנוני החושך.

מוסדות שפועלים מעל לחוק ומחוצה לו מזמינים פורענות נוראה, אומר אבנרי. הפורענות היא תוצאה של ההתעלמות המתייהרת מדעת הקהל. והמשכה עלול להביא אסונות. היום הוא עדיין משוכנע בנחיצותם של חוקים מגבילים.

„גם נפסו לא צדיק הדור"

„הקצין הצ'רקסי עיוזאת נפסו, אינו צדיק הדור והוא לא היה כזה", מעיד י', מאנשי השב"כ. אילו היה נקי לגמרי — הוא מסביר — לא היה מתרועע עם מי שלא היה אמור להתרועע בעת שירותו בדרום־לבנון. אבל י', אל תטעו, אינו מסתיר את מבוכתו ואינו מכחיש אותה. בשירות הוא ידוע כאחד שמתנגד לכל „השיטות". לדבריו, „מחזיקים אותי כי צריכים גם אנשים כמוני".

בנפסו — אומר איש שיחי — הצטלבו כמה פרשות. הוא יזם פגישה עם מי שכונה בפסק־הדין „איש בכיר באש"ף". מדוע הלך, מדוע יזם? ל־י' אין תשובה. כאשר עלתה הפרשה לכותרות, ניסו להכפיש את שמו של נפסו בדרכים שונות. הופצו שמועות. נפסו לא היה הראשון. אומר י': סביר להניח שנפסו יודע כמה דברים ויש ב„שירות" כאלה שאין להם עניין שידבר. אולי אמר נפסו דברים שאסור היה לאומרם ומשום כך „הלבישו" עליו „סיפור". פרשת נפסו קודמת כרונולוגית לפרשת „אוטובוס 300" מזכיר י', אך היא התגלתה לפני פרשת נפסו ויש בה כל סימני ההיכר שאיפיינו גם פרשה זאת: בידוי־ראיות, שינוי עובדות והעלמת מידע במטרה לגונן על אלה שסיבכו את נפסו. י' אינו מזועזע. כל מי שעוסק בצחנה — ידיו מפיצות ריח רע. וצחנה ב„מוסד" וב„שב"כ" היא לחסדי־חוק. חוקים, הוא סבור, לא ימנעו חריגות. מי שלא מאמין, שיעיין בספרות שנכתבה סביב שירותי הביון האמריקניים והבריטיים.

הראל: צריך אמון

„שירות חשאי זקוק לאמון הציבור כדי להמשיך לפעול בתנאים שעליו לפעול בהם" — קובע איסר הראל, ראש הש.ב. בתחילת שנות ה־50 ואחר־כך ראש ה„מוסד". לדבריו, בשיטות פסולות משיגים תוצאות פסולות שאי־אפשר להסתייע בהן. הוא זועזע מפסק־הדין של בית־המשפט העליון: לא מבין למי היתה נחוצה פרשת נפסו ומה השיגו בעוותה. לא מבין מדוע צריך להמציא בוגדים כאשר לא חסרה עבודה חשובה לשירות בשמירה על בטחון המדינה.

26.5.87

חברת העובדים הלא־מאורגנים?

יחסי עבודה מעורערים, לאורך־זמן, ב„תדיראן" מעידים על ניהול לא תקין■ גם ועד העובדים אינו טלית שכולה תכלת■ הקרבן העיקרי הוא, כרגיל, העובדים

מאת אשר שילוני

לאחר סידרה של שביתות והשבתות־מגן, שוב נכנסו למשא ומתן על הסכם עבודה חדש במפעלי קשר מערכות של „תדיראן" בחולון — אחד מגדולי המפעלים של החברה, בבעלות „כור", המעסיק כמה אלפי עובדים. הסעם נקווה ועד העובדים שסוף סוף ייחתם הסכם לשביעות רצונם של שני הצדדים.

אמרנו „מקווה", משום שאין כל ביטחון שכך אמנם יקרה לאור מערכת יחסי־אנוש מעורערת הנמשכת — לטענת העובדים — מאז היו חילופי משמרות בהנהלת החברה. ההנהלה מחזירה את הכדור למגרש ועד העובדים. גם פעילי האיגוד המקצועי במועצת פועלי חולון, למרות שאינם משחררים את ההנהלה מאחריות למצב, טוענים שוועד העובדים הוא מיליטנטי מרי ונוהג לפעמים לא כפי שוועד עובדים אחראי צריך לנהוג.

כמה וכמה בעיות מעיבות על יחסים תקינים במפעל זה: שכר, עבודה בלתי מאורגנת, ציפיות ממפעל הסתדרותי שינהג טוב יותר מתעשיין פרטי ויחסי אנוש מעורערים. בעבר, בטרם עברה „תדיראן" לבעלות מוחלטת של „כור", היתה ידה של החברה פתוחה יותר: „תדיראן" הצטיינה במתן הטבות לעובדים — שהיו אמנם על בסיס אישי (הצטיינות בעבודה), אבל כמעט כל העובדים נהנו מהטבות אלו. בשנתיים־שלוש שחלפו מאז ההמנות מחו"ל, רווחיות החברה פחתה — וכרגיל בעת־משבר, הקורבן העיקרי הוא הפועל הוא הראשון לפיטורים, ראשון להרעת תנאי העבודה והשכר.

מונח לפני מסמך משנת 1982, שכותרתו: „סיכום ישיבת ועדה בנושא „כוח־אדם עודף" וכו אנו קוראים, בין היתר: הגדרה לקבוצת האוכלוסיה ה„חיובית" (ההדגשה ב„חיובית" במקור והכוונה למעשה באוכלוסיה שלילית שיש לפטרה — א.ש). שיש לחפש עבורה פתרון הוגן. ומי הם השייכים לאותה אוכלוסיה המיועדת לפיטורים:

א. עובדים בעלי ותק של 10 שנים בחברה ומעל גיל 45;

ב. נפגעי תאונות ומחלות בתקופת עבודתם;

ג. לפי המלצת מנהל המפעל.

בהמשך המסמך נכתב: עובר המשוייך לקבוצת האוכלוסיה הנ"ל מעל שנתיים לא יקודם בחברה; קליטת כוח־אדם מעל 45 שנה מחייבת אישור מנהל כוח־אדם, הפתרון ה„יעוף הוא הוצאת העובד משורות החברה בהסכמתו, תוך מציאת סידור הוגן (מענק מוקדמת, קרן ג' וכו').

כך הוצע באותה ועדה לאפשר לחטיבות החברה לבוא במו"מ עם עובדים ולהציע להם לעבור לתפקידי שירותים אצל קבלני המשנה הקשורים ב„תדיראן".

רכז האיגוד המקצועי במועצת פועלי חולון, גבריאל דואני, אומר לי שמחבר מסמך זה כשעתו היה עוזר מנהל כוח־אדם והמסמך לא הוצא לפועל, אך עצם העובדה שסיכום מחפיר כזה יכול היה בכלל להתקבל בוועדה ל„כוח אדם עודף", די בו כדי להעכיר את היחסים.

מה שהעיב עוד על היחסים הבלתי תקינים הוא עניין קידום העובדים. לפנים נהגה הנהלת החברה לקדם בסולם השכר עד 70 אחוז מהעובדים. לפני שנה טענה החברה שמצבה קשה והטיבה עם מועטים בלבד. הדבר עורר תסיסה רבה מלווה בשביתות, עליהן הגיבה ההנהלה בהשבתות. אחר כך החליטה החברה על רה־ארגון במפעלים; לאחר או להעביר מפעלים וכל זאת בלי שוועד העובדים יהיה שותף פעיל בנושא.

לתוך היורה הרותחת ב„תדיראן" הוכנסה גם בעיית העסקתם של מאות עובדים בלתי מאורגנים, שמספקות ל„תדיראן" חברות לכוח־אדם המתחרות עם שירות התעסוקה.

הדברים הגיעו לידי כך, שכאשר מזכיר מועצת הפועלים, משה רינת, רצה לבדוק את המצב בשטח, מנעו ממנו בכוח להכנס למפעל. מאוחר יותר עת"ד יואל מטות, מנכ"ל כוח האדם בחברה, להתנצל בפני משה רינת — אבל התקרית העגומה השאירה טעם מר ועובדים מציינים שכאשר „תדיראן" לא הייתה בשליטת „כור", לא יכלה להתרחש תקרית מעין זו.

כאשר נפגשה יו"ר ועדת העבודה בכנסת, ח"כ אורה נמיר, עם ועדי עובדים בחולון, העלה ועד עובדי „תדיראן" את הנושא. אורה נמיר ציינה בצער, שהמקרה ב„תדיראן" איננו מקרה בודד ב„כור". היא סיפרה שמנעו ממנה להכנס למפעל משותף ל„כור" ולאחר הקיבוצים, בנימוק שנוכחותה במפעל עלולה להגביר בו את התסיסה. היא, אורה נמיר, רואה סכנה עצומה להסתדרות מהתגברותן של החברות הפרטיות המספקות כוח־אדם תחרותי, שלעתים מקבל שכר גבוה יותר מאשר שכרם של פועלים מאורגנים, וכל זאת על בסיס של חוזה אישי וללא תנאים סוציאליים.

ועד העובדים העלה את נושא הבלתי מאורגנים בפני מזכ"ל ההסתדרות, ישראל קיסר. זה הורה אמנם ל„כור" להפסיק את העסקתם של הבלתי מאורגנים, אבל הדבר נמשך גם כיום. הנימוק: מדובר בעובדים עונתיים לשלושה חודשים, ששירות התעסוקה אינו יכול לספק, או בעובדי משמרת שנייה שאין העובדים הקבועים מוכנים לעבוד בה.

עובדים מספרים שההנהלה מתחכמת: עד כה נהוג היה שהחברה סיפקה תגי־זיהוי מיוחדים לעובדים קבועים ותגים אחרים לאורחים. באחרונה מספקים תגים של קבועים גם לבלתי־מאורגנים זמניים. עוד מוסרים לי, שיחד עם קליטת הבלתי מאורגנים פוטרו עובדים קבועים רבים.

ועד העובדים ביקש להקים ועדה משותפת לוועד ולהנהלה, שתטפל בכל נושא העבודה: שיבוץ אנשים וכו'. בעליפה הסכימה ההנהלה לכך — בפועל אין מבצעים זאת. העובדים מודעים לכך שיש ירידה תלולה ברווחיות החברה, אולם — לדעת הוועד — אפשר להגיע לפריון עבודה גבוה יותר ולייעול באמצעות שיתוף הוועד והעובדים, ולא על־ידי קיצוצים, והמקופחים, יש לזכור, הם עובדי הייצור ולא בעלי הדרגות הגבוהות.

לאחר מו"מ מייגע סוכם בין ההנהלה לבין מועצת הפועלים באחרונה, לקדם השנה כ־60 אחוז מהעובדים בחצי דרגה. ועד העובדים שלף מסמך של האיגוד הארצי של ההנדסאים והטכנאים, לפיו כל קידום הוא בדרגה שלמה ולא בחצאי דרגות. שוב התלהטו הרוחות. שוב היתה הפסקת עבודה ספונטנית. ההנהלה הגיבה בהשעיית שני חברי ועד. התוצאה — נכנסו למשא ומתן מחודש, בוטלה ההשהייה והעבודה התחדשה. בימים הקרובים בוודאי תיפול הכרעה לכאן או לכאן.

ביקשנו את תגובתו של יואל מטות, מנכ"ל כוח האדם. מטות מכחיש שהחברה כאילו מסווה החוקת בלתי־מאורגנים. לדעתו, מדובר רק בעובדי משמרת שנייה, שעובדים מן המניין אינם מוכנים לעבוד בה. לדעתו, מאבק הוועד בנידון הוא רק אמצעי־עזר למאבקם על תוספת־שכר. יואל מטות מכחיש כאילו מדיניות ההנהלה היא „יד־פתוחה" לבכירים. להיפך: הם נפגעו יותר מכולם, שכן ההנהלה הפחיתה באופן משמעותי משכרם של אלה. מועצת הפועלים גם היא מצויה במילכוד.

מצד אחד עליה לעמוד לימין העובדים, מצד אחר, מדובר במפעל של חברת העובדים. במועצת הפועלים שוללים כמה וכמה צעדים שנקט ועד העובדים. שוללים את העיון שהוועד הביא עמו באחד הדיונים בוועד־הפועל עורך־דין צמוד: „מה שמקובל במשא ומתן בין הוועד למעסיק אסור להכניס גם כשיטה בדיונים בין הוועד להסתדרות", טוענת מועצת הפועלים.

מועצת הפועלים גם מביטה בעין ביקורתית על שוועד העובדים פנה באחרונה לעזרת חברת פירסום — פעולה יקרה ופוגעת בנורמות הקיימות.

עם זאת, מודעים היטב במועצת הפועלים, שהנהלת „תדיראן" אינה מצטיינת בטיפוח יחסי אנוש תקינים. כאשר מדובר במפעל שרוב מניותיו בידי חברת העובדים, הדבר חמור שבעתיים.

בעריכת יצחק שור

נידחקים לשוליים

בעשרים השנים האחרונות התמודדה החברה הישראלית בהצלחה עם המחצית החזקה של טעוני הטיפוח, אבל בשוליים נותר גרעין קשה ומסוכן של ילדים בעלי פוטנציאל תקין, אשר סובלים מסיגור סביבתי חמור ומבעיות התנהגות. טיפול מתאים עשוי להעלותם על דרך המלך ולהסכם לאורחים מועילים. הזנחה תדרדר אותם. „ילד בעייתי גורר אחריו בתיבון עוד שלושה" — אומר לי מנהל אגף התלמידים במשרד החינוך, שמעון נחמה.

לפני חמש עשרה שנים הקים אגף התלמידים, בשיתוף עם אגף הרווחה במשרד החינוך ועם הרשויות המקומיות, מועדוניות משפחתיות, הנקראות גם „פנימיות־יום". עתה פועלות ברחבי הארץ כמאה פנימיות כאלה, שבכל אחת מהן מצויים כחמישה עשר ילדים ובני נוער בגילאי 6־14. החזקתו של ילד בפנימיית־יום עולה רבע, בערך, מהחזקתו בפנימייה מלאה. במערכת החינוך חסרים כיום לא רק תקציבים, אלא גם פנימיות מתאימות לנוער שוליים.

„מערכת מצומצמת זאת של מועדוניות כבר הצילה אלפי ילדים מעזיבה ומהדרדרות, אומר לי שמעון נחמה, אלא שכדי לענות על צורכי מערכת החינוך יידרשו עוד 300 מועדוניות כאלה ל־4500 תלמידים נוספים. בקריית שמונה, למשל, פועלות שמונה מועדוניות לעומת שלוש בלבד בירושלים, שעה שבבירה דרושות שלושים".

המורה — הורה

ביקור שערכתי באחת מן המועדוניות העמיד אותי על סידרי עבודתה ועל תוכנה: המועדונית פועלת 5־6 שעות מדי יום. הילדים מגיעים לדירת המועדונית ישר מבית־הספר. מקבלות אותם אם בית, המחנכת כמטפלת ומבשלת, ומורה — מדריכה. במהלך ארוחת הצוהריים לומדים הילדים נימוסי שולחן, הם מדיחים כלים, ורוכשים כללי נקיון אישי. לאחר מכן הם מכינים שיעורים, משחקים, צופים בטלוויזיה או יוצאים לפעילות מחוץ למועדונית — למוזיאון, לאתרים הסטוריים וכיוצא באלה.

במועדונית לומדים הילדים, להעסיק את עצמם, מספרת לי המורה המחנכת. גם ילדיה וילדי המטפלת באים למועדונית בתום הלימודים. הדבר מעניק לכל הילדים תחושת בית, וקורה שילד טועה וקרא למורה „אמא".

מי מגיע למועדונית? מספרת המורה: אחד הילדים איננו רצוי בבית הוריו. הם נמצאים זה שנים אחדות בהליכי גירושין. כל אחד מן ההורים מעוניין שהילד יימצא אצל זולתו. אחר מגיע למועדונית רק לפעמים: אביו נטש אותו, וכאן הוא מוצא מפלט. אלא שבהיעדר הבן מכה האב את האם, ולכן האם מעוניינת שלפעמים הילד יישאר בבית — כדי להתחלק אתו במכות... אחת האמהות חיה בגפה עם ילדה בת 11. האם נרקומנית ומתפרנסת מזנות. בעוד שנה־שנתיים תחבלה, והרחוב יקיא אותה. „אז אשלח את בתי לרחוב" — אומרת האם למחנכת.

מוסיפה היועצת הפסיכולוגית של פנימיות־היום רות שטיינץ: אנחנו נותנים לילדים לגיטימציה להבעת רגשות. מותר לילד לספר למחנכת ולמטפלת במועדונית, כי הוא שונא את אמו ומפחד מאביו. ישנם מקרים של בני אסירים. בשיחות עולות שאלות של יושר אישי, יחס לרכוש, שקר גניבות, מאסר, שימוש בסמים. רמת התיפקוד הלימודית של הילדים נמוכה מיכולתם, רבים מהם מדוכאים, חסרי בטחון עצמי. השייכות למועדונית משחררת אותם מן האווירה הכבדה בבית. הם זוכים לתשומת־לב, נוטלים חלק בפעולות החברה, ומתחזקים.

המחנכת גאה מאוד באחת מחניכותיה, שהיתה התרנגולת המוכית בכיתתה. יום אחד, סיפרה כיצד מעליבים אותה ומכנים אותה „בת זונה שמנה". „שאלתי את הילדה, מדוע אינה משיבה לעולביה, והרי היא חזקה ויכולה להכותם מנה אחת אפיים". למחרת „תפסה הילדה בטחון" וסטרה למי שפגע בה. הנסטרת כל־כך נדהמה, עד כי לא העזה להתלונן לפני המורה. איש לא היה מאמין לה שקבלה סטירה מאותה תרנגולת מוכית.

מדוע המורות אינן מטפלות במקרים הקשים? משיבה המחנכת במועדונית: הכיתות גדושות. המורה צריכה להספיק. היא נתונה ללחצים של ילדים, הורים ומשרד החינוך. בלית ברירה היא מזניחה את השוליים.

מנהל אגף התלמידים במשרד החינוך, שמעון נחמה, אינו מסתיר את דאגתו: „מפעל שיקום השכונות עומד ערב סיומו. משרד החינוך נקצץ, בקושי שומרים על הקיים. אנו מגיעים רק לרבע מן התלמידים השוליים הנזקקים למועדוניות".

לקראת הנפילה הגדולה

מערכת החינוך מוזנחת תקציבית. התהליך ייתן אותותיו תוך שנים מעטות.

יו"ר ועדת החינוך והתרבות, נחמן רז, הוא אחד הבודדים במפלגת „העבודה" אשר העניק תמיכה ציבורית בלתי מסוייגת למאבקו של שר החינוך והתרבות, יצחק נבון, נגד הקיצוצים. הצרה היא, שההסכם הקואליציוני ומבנה הכנסת מנטרלים את לחציה של ועדת החינוך: נחמן רז סבור, שמשהו השתבש בסולם העדיפויות של הממשלה. היא הציבה את החינוך, כמו גם את הבריאות, במקום נמוך מן הראוי. ואילו הכנסת בנוייה כך שההחלטות הקובעות את גורל תקציב החינוך, כמו גם את גורל יותר משרדי הממשלה, מתקבלות בוועדת הכספים.

בפיו של נחמן רז יש מלים קשות כלפי מנהיגות מפלגתו: „זה זמן רב, שלא נערכו ב„עבודה" דיונים מעמיקים על החינוך, ועל מקומו" בסולם העדיפויות הלאומי, אמנם סיעת המערך האזינה לטיעוניהם של השר נבון ומזכ"ל הסתדרות המורים יצחק ולבר, אך בסך הכל אין ההנהגה חייה את חיי החינוך". נחמן רז מתקומם כנגד מצב זה, אך אין הוא רואה עצמו ציפור דרור, כאשר הנושא מגיע להצבעה. מכוח המשמעת הסיעתית הוא נאלץ להצביע נגד מצפונו, בעד התקציב כמיקשה אחת קרי גם בעד הקיצוץ בחינוך.

למען הדיוק, מוסיף נחמן רז, הייה למאבק המורים ולתמיכת ועדת החינוך, משקל מסויים: סיעת המערך התייצבה נגד הטלתה של אגרת החינוך. האגרה לא הוטלה. אך עד לרגע זה לא ברור לאיש, מהו גובהו האמיתי של תקציב החינוך. חדשות לבקרים מעכב האוצר תקציבים לחינוך בטענה, שהמשרד לא ביצע את החלטות הממשלה. ומכל מקום, צמרת משרד החינוך נתונה כל הזמן במאבקים על פירוש החלטות הממשלה והכנסת. במאבק זה ניצב נחמן רז כחומה בצורה לימין מערכת החינוך, ואף הצליח לגייס לתמיכה בעמדתו את חברי כל הסיעות בוועדת החינוך.

ראה ערך „בית־ספר לאמנויות"

נחמן רז אינו מסתיר את דאגתו העמוקה נוכח התהליכים החברתיים, העוברים על רשויות חזקות כרשות המורים ומערכת החינוך, כתוצאה מן הקיצוצים. תלמידים מקדימים לשוב לבתיהם. מקצועות שלמים נעלמו מן השיעורים. הורים מבוססים משלמים, העניים אינם מסוגלים. כך הולכים ונוצרים בתי־ספר לעשירים ולעניים. רשויות גדולות מבוססות כמו תל־אביב „מסתדרות". מחלקות החינוך שלהן „מוצאות" מורים במקצועות מבוקשים, ומשלמות פי שניים־שלושה. כך הולכת ומתפתחת מערכת פרטית. עוזרו הפרלמנטרי של נחמן רז סקר את המתרחש בעשרים בתי־ספר בתחום השיעורים הפרטיים ומצא, כי מימדיהם גדולים, במיוחד בקרב המבוססים. הורים נותנים לילדיהם שיעורי בית לא רק כאשר הם מתקשים בלימודים, אלא גם כאשר הם מתפקדים כהלכה.

כנגד החינוך האפור ישנה רק תרופה אחת: להעמיד את תקציב החינוך במקום סביר, שייאפשר מרחב נשימה למורים ולתלמידים וייבטל את הצורך בתשלומים גדולים של הורים.

איש שיחי מוטרד גם מן הירידה במשקל ההשכלה הגבוהה בתקציב. בשבע השנים האחרונות, אומר נחמן רז, פחתה תמיכת הממשלה במוסדות להשכלה גבוהה ב־22 אחוזים, בערכים ריאליים כל זה מתרחש שעה, שבמדינות ערב ובמערב גם יחד הולכת וגדלה ההשקעה בפיתוח ההשכלה הגבוהה. הסגל האקדמי בישראל מזדקן, האוניברסיטאות מהוות את לוז השידרה של המחקר והפיתוח בכל התחומים בבטחון, בתעשייה, בחקלאות, ברפואה, ובטכנולוגיה. תוך שנים מעטות נתחיל לחוש בנפילה הגדולה, בכמות ובאיכות מזהיר נחמן רז.

שירו את ירושלים

שש מקהלות ילדים פתחו את אירועי הפסטיבל ביום ג' 19.5.87 בשש יצירות מקוריות על ירושלים שנכתבו במיוחד עבור המקהלות. היצירות נכתבו במיסגרת פרוייקט בן חמש שנים הנקרא „מרום למקהלות ילדים", אשר הציב לעצמו במטרה להעלות את רמת המקהלות ולהעשיר את הרפרטואר הסקר.

מדי שנה מזמינים משרד החינוך והתרבות ו„קול ישראל" עשר יצירות חדשות אצל מלחינים ישראליים. כל יצירה נכתבת עבור מקהלה מסויימת, אשר מתחייבת לבצעה בקונצרט שהוא כביצוע בכורה.

המקהלות שהופיעו הן „מקהלת נוער ירושלים" בניצוח יונתן לסר, „נוה [illegible]" בניצוח נתן מרגלית, „העפרוני" בניצוח מאיה שביט, „לירוק" בניצוח חווה שפירא, „אנקור" בניצוח ארנון [illegible] הקונסרבטוריון בתל־אביב בניצוח סטפן סלזאן. המלחינים שיצירותיהם מוצגו הם: שריה, קופיטמן, אבני, אבנ'אור, פל, נאמן והירון.

השוואה בין הופעתן של מקהלות ילדים בשנים עברו לבין הופעתן בפסטיבל „ישראל" הנוכחי מצביעה על התקדמות כללית מבחינת הסגנון הטכנית: בארץ מצויים כיום כמה מאות ילדים, השרים סולפג', יודעים לשיר בצוות, וחשופים לשירה אמנותית מורכבת גבוהה. מקהלה כמו „העפרוני" שהיא מקהלתה של קריית החינוך ע"ש בן־גוריון בעמק חפר הגדילה לעשות: העמידה אופירה קאמרית, סיפור [illegible] התנ"ך. את היצירה חיבר המלחין [illegible] פרופ' אנדרה הייוד, לדבריו [illegible] אופירה בידי מקהלת בנות „העפרוני" [illegible] משא כבד. חשיבות מיוחדת [illegible] למפגש בין המלחין לנערות, למנצחת ולבמאית: גבי אלדור. במהלך [illegible] האופירה אולתרו קטעים והתפתח [illegible] על משמעות הטקסט. הפרטיטורה [illegible] הנוכחית התגבשה רק שנה אחרי תחילת העבודה. המלחין התחשב [illegible] ביכולתם של חובבי מוסיקה [illegible] שאינם זמרים מקצועיים.

פגישה חשובה שנייה [illegible] המקהלה לבין הסולנית [illegible] שנשאה בעול התפקיד [illegible] הנביא. זוהי זמרת ושחקנית [illegible] בעלת קול נדיר באיכותו, עם [illegible] גמישות ועומק מוסיקלי.

בדרך כלל סובלת מקהלת [illegible] משתי חולשות בסיסיות: מיספר [illegible] שבהן נמוך ביותר. רק מקהלת [illegible] מבוססת על בנים. [illegible] האמנותית היחידה בארץ [illegible] הטומנת בחובה סיכוי [illegible] עתידית. מספר קטן של נערים [illegible] כבר התחלת. מצוי במקהלת [illegible] שלייד האקדמיה בתל־אביב [illegible] ביחסם של הבנים [illegible] אמנותית [illegible] למחול או לצוות.

[illegible]

מן הראוי הוא להציג שירה אמנותית של ילדים לא רק לפני קהל נבחר [illegible] חו"ל־פעמי בפסטיבל, אלא גם לפני ציבורים גדולים של תלמידים במערכת החינוך. אלא שתוכנית לפני קהל רחב של תלמידי בתי־ספר מחייבת בחירה קפדנית של יצירות אמנות. והצגה מוקדמת של המאזינים.

משען חלול

ופא"ל מתחרים עם התעשיה האווירית על הפיתוח – ומזניחים את הלייזר

„פיל לבן" נגד טילים

צריך לעצור את פיתוח מערכת הטילים נגד טילים בליסטיים קצרי־טווח (ט.נ.ג.ט) לפני שיצמח עוד פרוייקט שיגיע לנקודת ה„אל־חזור"

לאחרונה נמסר כי לישראל סיכוי טוב לקבל, במסגרת השתתפותה בפרוייקט „מלחמת הכוכבים", חוזה אמריקני בסך של כ־100 מיליון דולר לפיתוח מערכת טילים נגד טילים בליסטיים קצרי טווח, או בקיצור ט.נ.ג.ט. לכאורה ידיעה משמחת: מימון אמריקני לפרוייקט שיתרום להגנת ישראל מפני טילים סורים כמו SS־21 ו־SS־23 לא פחות מ־שיתרום להגנת מדינות נאט"ו וכוחות ארה"ב ברחבי העולם מטילים מסוג זה.

אלא שהשמחה היא, לפחות, מוקדמת מדי. אמנם, בקיץ 86 קיבלו חברות ישראליות, כפי שפורסם אז, חוזים בסך של כ־10 מיליון דולר מארה"ב למחקר ראשוני של הט.נ.ג.ט. אבל הסיכוי שמחקר זה, שיסתיים תוך חודשים ספורים, יוליך לפיתוח וייצור טילים כאלה בכספי ארה"ב הוא קלוש למדי. מפני שטילים כאלה אינם התשובה הנכונה לבעיית ההתגוננות מפני טילים בליסטיים קצרי טווח.

■ נפסל כבר בשנות ה־60

כמאמר בחוברת נ"ג של „מדע" מ־1986, פוסל פרופ' יובל נאמן, שהיה בעבר מדען מערכת הבטחון, את הט.נ.ג.ט. הוא מספר שכבר בשנות ה־60 יועציו המדעיים־צבאיים של הנשיא ניכסון פסלו את ההצעות לפיצוח מערכות הט.נ.ג.ט. מפני שהגיעו למסקנה שזה אמצעי הגנה מסובך מבחינה מדעית־טכנולוגית, יקר מאוד ובלתי־יעיל.

זו הסיבה שארה"ב, למרות שהסכם סאל"ט להגבלת החימוש מ־1972 התיר לה הצבת מספר מוגבל של מערכות ט.נ.ג.ט. סביב מטרה אחת חיונית לארה"ב, נמנעה מלעשות את גם כשבריה"מ הציבה סוללות ט.נ.ג.ט. סביב מוסקבה.

פרופ' נאמן התייחס עקרונית לנושא הט.נ.ג.ט. ואם לחזור לפרוייקט המעשי שמדובר בו כיום — הרי שאם לישראל יש יתרון מסוים על ארה"ב בתחום זה, הוא לא נובע מן הגאוניות של מדענינו אלא מכך שנכנסנו למאמץ מדעי־טכנולוגי בתחום שלארה"ב נראה כעקר.

אם האמריקנים מוכנים היום להשקיע בתחום זה, אין זה משום שגילו לפתע שהט.נ.ג.ט. הוא טוב משחשבו, אלא משום שהם רוצים „לעשות משהו" כדי להפיג את חששותיהם של בעלי־בריתם האירופים בנאט"ו. אלה חוששים שגורבצ'וב ורייגן יגיעו להסכם על פינוי הטילים הבליסטיים לטווח בינוני מאירופה, ולדעת הנצים שבין מנהיגי מערב־אירופה, פינוי כזה יחשוף את ארצותיהם לסכנת הטילים הבליסטיים קצרי הטווח של בריה"מ.

מסיבות דומות מנהיגים אירופים רבים אינם מתלהבים מ„מלחמת הכוכבים" של רייגן. לדעתם, אם היא תגן על ארה"ב מטילים סובייטיים, תגבר הנטיה האמריקנית „להפקיר את אירופה לסובייטים". לכן, האמריקנים מוכנים לפזר כמה מיליוני דולרים בפעולת־דמה של מחקר בסיסי ב־ט.נ.ג.ט. באירופה ובישראל, כדי שיראה שהם כביכול מתכוונים להגן על בעלי־בריתם. אין בסכומים סמליים אלה כדי להוכיח שהם אמנם מתכוונים להשקיע מיליארדי דולרים על מנת לפתח, לייצר ולהציב מאות מערכות ט.נ.ג.ט. ברחבי אירופה או בישראל.

■ אילוצים טכנולוגיים קשים

כדי להבין מדוע מערכת ט.נ.ג.ט. אינה יעילה, ניקח לדוגמה טיל בליסטי סורי המשוגר מבסיס ליד דמשק למטרה בטווח 200־400 ק"מ בשטח ישראל. טיל כזה נע במסלול דמוי קשת במהירות של 6־10 מאך, פי־ארבעה ויותר ממהירותם של מטוסי קרב מהירים, שאינם יכולים להשמידו, ומגיע למטרתו תוך דקות ספורות.

מערכת ט.נ.ג.ט. חייבת לכלול אמצעי גילוי, מהאוויר או מנקודות קרקעיות גבוהות בישראל, הפועלים עשרים וארבע שעות ביממה ומסוגלים לגלות מיד את שיגור הטיל. אתגר לא מבוטל שמדובר בטילים קטנים יחסית, ובמדינה שאינה מפעילה לוויינים, שהם אמצעי יעיל לגילוי שיגור טילים. מערכת הגילוי והאתרעה חייבת לא רק לאתר את השיגור, אלא גם לנתח במהירות את מסלול הטיל ולזהות את יעד המטרה, כדי להבחין בין שיגור ניסיוני או שיגור טילים במסגרת תמרון צבאי, לבין טילים המשוגרים במתקפת־פתע נגד ישראל. במקרה של התקפת־אמת, המידע על השיגור והמסלולים של טילי האויב צריך לעבור מיד ממערכת הגילוי והאתרעה לסוללות הט.נ.ג.ט. אלה יוצבו במקומות שיאפשרו פגיעה בטילים התוקפים בשלב הסופי של מעופם, כשהם יורדים לעבר המטרה ומעופם מואץ בהשפעת כוח המשיכה. הט.נ.ג.ט. חייבים לשגר בעיתוי תכון למסלולים שיבטיחו מפגש בינם לבין הטילים התוקפים. כדי להבטיח השמדה, לא זו בלבד שמנגנוני הגילוי העיקוב וההנחיה של הט.נ.ג.ט. חייבים להיות מדויקים, משוכללים ומהירי תגובה, אלא שגם מנועי הט.נ.ג.ט. חייבים להיות רבי־עוצמה במיוחד, כדי להאיץ את הט.נ.ג.ט. למהירות הדרושה להם כדי ליירט את טילי האויב.

בפני המתכננים אילוצים קשים: אם רוצים בטיל מהיר, שמהירותו דומה לזו של הטיל התוקף, יש להעמיס על הט.נ.ג.ט. הרבה דלק, שיאיץ אותו בפרק זמן מינימלי למהירות 6־8 מאך. זה קשה משום שהט.נ.ג.ט. משוגר מהקרקע וחייב להתגבר על כוח המשיכה המאיץ את הטיל התוקף היורד ממרומים. משקלו הרב של הדלק הדרוש להאצה מהירה כזו הופך את הט.נ.ג.ט. לכבד, יקר ומסורבל. אם מסתפקים בטיל איטי יותר — ולהלכה אין מניעה שגם טיל איטי יירט טיל תוקף מהיר ממנו אם המסלולים מחושבים נכונים — אפשר להסתפק בטיל קטן וקל יותר — אלא שאז יידרש לט.נ.ג.ט. זמן רב יותר להגיע לנקודת הפגיעה בטיל התוקף, וזה אומר שחייבים לגלות את הטיל התוקף במרחק רב יותר את מסלולו. ככל שטווח הגילוי הדרוש גדול יותר, מערכות האתרעה והגילוי חייבות להיות משוכללות, מורכבות ויקרות יותר.

בכל מקרה, הט.נ.ג.ט. הוא חד־פעמי: הוא מתפוצץ בפגיעה בטיל האויב. וגם אם מכיוון שהוא עצמו מושמד, עם כל הציוד המתוחכם שבו.

ההקמות שמערכת הט.נ.ג.ט. מיועדת לנטרל איום של מאות טילים שאפשר לשגרם ממקומות רבים בשטחי האויב לעבר מטרות בכל רחבי מדינת ישראל. יש להציב בנוסף מספר גדול יחסית של מערכות אתרעה, גילוי ועיקוב. גם מספר רב של סוללות ט.נ.ג.ט.

■ הפתרון הנכון — נשק לייזר

מול חסרונות הט.נ.ג.ט. קיימת אופציה טכנולוגית עדיפה להשמדת טילים בליסטיים קצרי־טווח: נשק לייזר. המשמיד טילים כאלה על־ידי אלומת קרני אנרגיה ממוקדות המתיכות את קליפת הטיל ומשמידות אותו בחלקיק שניה.

יתרונה של אלומת הלייזר הוא מהירות ודיוק: קרן הלייזר נעה במהירות האור, כ־300,000 קמ"ש בשניה. טיל תוקף מהיר הנע במהירות של 8000 ק"מ בשעה, שפירושו כ־2 ק"מ בשניה, הוא, למעשה, מטרה נייחת לגבי אלומת הלייזר הקטלנית.

מזה נובע יתרון נוסף: מערכות ט.נ.ג.ט. יעילות, אם בכלל, רק נגד טילים בליסטיים שמסלולם נקבע מראש בעת השיגור, ואינו משתנה במהלכו. וכאלה הם הטילים הנמצאים כרגע בידי צבאות האויב. אם בעתיד יאיימו על ישראל טילים מונחים, המסוגלים לשנות את מסלולם לכיוונים שונים בעת המעוף ולהתמקד במטרתם רק לקראת סיום דרכם — ט.נ.ג.ט. אינו מסוגל לפגוע בהם. מערכת לייזר מסוגלת להשמיד טילים בליסטיים וטילים מונחים באותה יעילות.

עוצמות הלייזר הדרושות להשמדת טילים טאקטיים בטווח עשרות או מאות קילומטרים הן נמוכות יחסית, וכבר לפני שנים רבות הופעלו בהצלחה, בארה"ב, בבריה"מ ובמדינות אחרות, מתקני לייזר נסיוניים בעוצמות המסוגלות להשמיד טילים בליסטיים קצרי־טווח.

ישראל היא מהמדינות המתקדמות ביותר בפיתוח מערכות לייזר, ויש לה יתרון יחסי בפיתוח מערכות לייזר טאקטיות נגד טילים בליסטיים קצרי־טווח שאינו נופל מיתרונה היחסי בפיתוח מערכות ט.נ.ג.ט. עלות פיתוחן וייצורן של מערכות לייזר כאלה נמוך מזה של מערכות טילים נגד טילים. מספר מערכות הלייזר הדרושות כדי להשמיד מספר נתון של טילי אויב נמוך יותר, מכיוון שמערכת לייזר אחת יכולה להשמיד תוך זמן קצר מספר גדול של טילים תוקפים כשהיא עוברת במהירות של חלקי שניה ממטרה אחת לשניה.

הפעלת מערכת לייזר להשמדת טילים עולה פרוטות: כמחיר החשמל הדרוש לייצור אלומת הלייזר. מערכות האיתור העיקוב והנחיית הקרן למטרתה, „הראש החכם" של המערכת, הן מערכות הקבועות במיתקן השילוח ומתאימות לשימוש רב־פעמי. במערכות הט.נ.ג.ט. „הראש החכם" הוא בטיל, ונשמד בהפעלה. לכן, המחיר הכולל של הקמת מערכות לייזר נגד טילים והפעלתן, נמוך לאין שיעור מזה של מערכות ט.נ.ג.ט. יתר־על־כן: מערכות נשק לייזר עשויות לתרום לקידום הטכנולוגיה והמדע בישראל פי כמה ממערכות כמו ה„לביא" או ט.נ.ג.ט: זהו הכיוון המרכזי של המאמץ הטכנולוגי בעולם.

■ סדר עדיפויות מעוות

השאלה היא, מדוע, אם הט.נ.ג.ט. אינו הפתרון, שתי חברות ישראליות, ששתיהן ניזונות מתקציב הבטחון — רפא"ל והתעשיה האווירית — מתחרות ביניהן על פיתוחו. בעוד שאין מפתחים את מערכות הלייזר להגנת ישראל מטילים. התשובה נעוצה, כנראה, בסדרי העדיפויות המעוותים שנוצרו בשנים האחרונות בשתי חברות אלה. הן גדלו לממדים אדירים, שאינם דרושים כדי לספק את צרכי הבטחון של ישראל. לאור הנטיה הגוברת לקצץ בתקציבי הבטחון של ישראל, רפא"ל והתעשיה האווירית נדרשות לפטר עובדים ולצמצם את הוצאותיהן. זהו תהליך כואב וקשה.

במקום שהיוזמה והמשאבים יופנו למטרה המקורית לה נועדו החברות האלו, פיתוח אמצעי לחימה חדשניים וייחודיים המיועדים לשרת את צרכי הבטחון של ישראל בתחומים בהם אמצעי לחימה כאלה אינם קיימים בעולם או שיצרניהם אינם מוכנים למכור אותם לישראל, החברות האלו מרכזות את מאמציהן בניסיונות לשרוד על־ידי ייצור מוצרי יצוא שאינם מתוחכמים ואינם דרושים לצה"ל, או ייצור מוצרי יוקרה כמו ה„לביא", שהוא נטל כלכלי כבד ואינו חיוני לחיל־האוויר. במקרים רבים, פרויקטים אלה, שנועדו להיות רווחיים, גורמים הפסדים.

ככל הנראה, סיבות מעין אלו, הרצון למכור ט.נ.ג.ט. לארצות אחרות, או רעיון שגוי שלפיו זהו האמצעי להגנת ישראל מטילי אויב, הוא שגרם לכך שישראל נכנסה, לפני מספר שנים, לפיתוח מערכות כאלו. בתחילה, היה זה פרויקט משותף לרפא"ל ולתעשיה האווירית.

במרוצת הזמן, כשהתברר שיש סיכויים למכור מערכות ט.נ.ג.ט. פשוטות יחסית למדינות שונות בעולם, כל אחת משתי החברות רצתה את נתחי שוק היצוא הזה לעצמה. הן הפסיקו את הפרויקט המשותף ופנו לפיתוח נפרד. תחרות זו תימשך, כנראה, גם אם יתברר שזה אינו אמצעי הגנה יעיל מתאים לישראל וגם לא ישתלב במערכת ההגנה של „מלחמת הכוכבים". ייתכן שיש לו שימוש בסכסוכים מקומיים בעולם השלישי, בהם לאחד הצדדים יש טילים קצרי־טווח פרימיטיביים ובכמויות קטנות, והצד השני יחפש הגנה נגדם.

לעומת זאת, אין מפתחים מערכות לייזר להשמדת טילים בליסטיים קצרי־טווח, שהן חיוניות לישראל, מפני שאי־אפשר להשמיד טילים כאלה על־ידי מטוסי חיל־האוויר או כלי־נשק אחרים של צה"ל. אין מפתחים אותן מפני שהן מתוחכמות מדי, ולכן אין להן דרישה בשוקי היצוא הבטחוני של ישראל, שהם בדרך כלל צבאות לא מתוחכמים או כוחות גרילה. סיבה נוספת לאי־פיתוחן של מערכות לייזר נגד טילים הוא המשך ייצורו של ה„לביא", זולל המשאבים, שאינו מותיר הרבה למאמצי מחקר ופיתוח אחרים.

לסיכום: את פיתוח הט.נ.ג.ט. צריך לעצור בעודו באיבו ולפני שיצמח לנו „פיל לבן" נוסף מסוגו של ה„לביא". אם יתנו לפרויקט לרוץ — אחר־כך יבואו שתדלני התעשיה האווירית ורפא"ל ויסבירו שכבר עברנו את נקודת האל־חזור, והפסקת הפרויקט תגרום הפסד כספי ופיטורים המוניים. לכן, צריך לעצור את הט.נ.ג.ט. וצריך להפנות משאבים, רצוי אמריקניים, אבל אם לא, אז ממקורות ישראליים, לפיתוח מערכות לייזר נגד טילים קצרי טווח.

אם לא נעשה זאת, ואם תפרוץ עוד מלחמה — נשלם ביוקר על המחדל הזה.

מנחם לשם

רשות הקורא

לבטל ההחלטה על שכר הלימוד

החלטת הממשלה על שכ"ל שונה לסטודנטים הערביים באה לאחר שוועדת קצב כבר פגמה קשות בזכות הסטודנט הערבי למילגות, הלוואות ומעונות.

שיעור הסטודנטים הערביים מגיע כיום ל־6% מכלל הסטודנטים, אע"פ ששיעור הערבים באוכלוסיית ישראל בגיל 20־30 שנה מגיע ל־20%, וזה בשל הקשיים הלימודיים והחברתיים־כלכליים החמורים של הסטודנט הערבי להגיע ללימודים אקדמיים.

בסקטור הערבי קיים מחסור חמור באקדמאים. חסרים מורים אקדמאים, בעיקר במקצועות פיסיקה, מתמטיקה ואנגלית. בסקטור הערבי יש עובד סוציאלי אחד על כל 10,000 תושבים. חסרים פסיכולוגים — בכל הסקטור הערבי ישנם 8 פסיכולוגים ערביים — וחסרים יועצים חינוכיים, מהנדסים, רופאים, עורכי־דין ועוד ועוד.

אנו פונים לחברי כנסת, אנשי ציבור, מדע וחברה, להצטרף למאבק ציבור הסטודנטים הערבי למען ביטול החלטת הממשלה בעניין שכר לימוד ולמען הנהגת מדיניות צודקת ושוויונית כלפי הסטודנטים הערביים.

ארגון האקדמאים, נצרת

אין שמאל „אמוני"

האופוזיציה בגוש אמונים, שמרדה באחרונה במנהיגות המיליטנטית של הרב לווינגר ונושאת כליו דניאלה וייס, מוצגת כאנשים מתונים, שפויים, שיש להגדירם כ„שמאל האמוני".

מן הראוי להזכיר, כי אין כל הבדל אידאולוגי ומעשי בין אלה לאלה. גם מנהיגי המתונים ב„גוש", חנן פורת, יואל בן־נון ואחרים, מדגישים זאת.

חנן פורת פרץ מחסומי צה"ל וזכורים היטב דילוגיו על הרי הטרשים כאשר חיילים רודפים אחריו. התנחלות שילה הוקמה במירמה, כמתנה של „חפירות ארכאולוגיות". ישובים רבים הוקמו ללא היתר מהרשויות המוסמכות, ורק בשל חולשתן אושרו בדיעבד.

לא שמענו את קולות המתונים במאבק נגד צה"ל בפיתחת רפיח ובעקבות מעשי המחתרת. ולא שמענו את זעקתם לנוכח הנעשה בשטחים, לפני ואחרי כל פיגוע חבלני. ההבדלים הם רק טאקטיים, כיצד לרכוש את לב הציבור למעשיהם, לא לדרכם הרעיונית ולא להוויה שנוצרה ונוצרת ביהודה ושומרון.

דן יהב, תל־אביב

מיהו מסיונר

חייל מילואים, טען בעתירה לבג"ץ („על המשמר", 14.5.87) כי כתוצאה מתלונת ארגון „יד לאחים" נגדו הורחק משירות מילואים בצה"ל, בטענה שהוא „מיסיונר".

אם אכן נכון הדבר, שאלה לי לצה"ל: מדוע נוהגים אתם איפה ואיפה? מדוע למיסיונרים חרדיים כפופיק ארגון וחוזרים בתשובה אחרים מתירים אתם לשרת במילואים? מדוע פותחים אתם שערי מחנות צה"ל לכל „טנק חב"ד" להטפה דתית?

אם צה"ל רואה במיסיונריות דתית גורם מפריע, חובה עליו להחיל החלטה אופרטיבית על כל סוגי המיסיונריות ולא רק על מי שקובע הארגון החרדי „יד לאחים". עד כה למדנו שהנזק המעשי לצה"ל היה דווקא מכוון המיסיונריות החרדית, שגזלה מצה"ל עשרות טייסים ומאות בעלי תפקידים חיוניים אחרים. טרם שמענו שמיסיונריות נוצרית גרמה נזק דומה, אם בכלל.

יואב אמירי, תל־אביב

דברים מפחידים

הדברים שקורים בזמן האחרון בארץ הזאת ממש מפחידים אותי. אנשים מנסים להתקדם אחורה, לשנות הישגים ולהחזיר את הגלגל לחיים פחות הוגנים.

ישראל נוסדה כמדינה המקנה שוויון זכויות מלא לכל אדם, באשר הוא אדם. רעיון זה החל להעסיק את העולם רק בסוף המאה ה־18 ומאז הוא התפתח מאוד, אם כי לא דיו.

כיום, אנשים מסויימים, המקבלים גיבוי בממשלה, מעוניינים להפלות את המיעוטים בנושא אשר אין לו חשיבות בטחונית או דומה, והוא נוגע באחד התחומים היחידים שבהם יש הסכמה מלאה בין יהודים וערבים — השירות בצה"ל, האפליה הזאת תגרום הקצנה במגזר הערבי. ובעקבות זאת גם הקצנה אצל היהודים.

עוד חורה מסוכנת לאחור הוא נסיון המפלגות הדתיות להרחיב את סמכויות בית הדין הרבני, דבר הגורר, בין השאר, פגיעה קשה בזכויות הנשים בשוויון. עוד לא הגענו לקצה הדרך בשוויון זכויות; עדיין ישנה אפליה רבה של מיעוטים ושל נשים, בחוק ובחיי היומיום. האם ברצוננו לחזור למצב הקודם, כאשר אשה היה שם נרדף לשפחה וכל „שונה" חסר זכויות? אסור לאפשר למפלגות הימין לקבוע את עתידנו.

כרמית אורן, הזורע

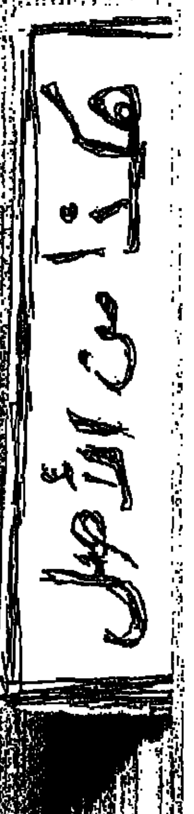

מסביב לעולם

בעריכת דוד ארן

אין עבודה — עושים ילדים

קרוב ל־59 אחוזים מכלל הילדים השחורים בארה"ב נולדים מחוץ לנישואין, מחציתם גדלים מתחת לקו העוני ובראש 45 אחוזים של המשפחות השחורות עומדות נשים בודדות. בעוד שההכנסה השנתית הממוצעת של משפחה שחורה הגיעה ב־1984 ל־23,000 דולר, הרי לרשות אמהות ללא בעלים מפרנסים עמדו 8,600 דולרים בלבד. הסוציולוג השחור ויליאם וילסון מאוניברסיטת שיקאגו אומר, כי אם המגמה לא תשתנה, "ינוהלו בסוף המאה 70 אחוזים מכלל המשפחות השחורות על־ידי נשים בודדות". ואלו לדברי המוסד האמריקני לסיוע לילדים, "קרן ההגנה למען הילד", נהפכו הנישואין בקרב בני עשרה שחורים בארה"ב ל"מוסד כמעט נשכח"...

בעבר דיברו על המצב הזה רק בהיסוס רב. כאשר דניאל פטריק מויניהן, אז סגן־שר צעיר במשרד העבודה של ממשלת ג'ונסון, ריווח ב־1965 כי 25 אחוזים מכלל הילדים השחורים נולדים מחוץ לנישואין והזהיר מפני התמוטטות מבנה המשפחה השחורה, התעוררה סערה של תרעומת בין האמריקנים השחורים. מויניהן הותקף ומארטין לותר קינג דחק בממשל לגנוז את הדו"ח. בדיוק אז עמדו להתקבל בקונגרס חוקים חדשים לזכויות האזרח, וקינג חשש פן ישמש הדו"ח נשק בידיהם של הגזענים. אנדרו יאנג, כיום ראש העיר אטלאנטה, האשים את סגן שר־העבודה כי "איננו מבין את עקרון המשפחה השחורה המורחבת".

אכן, "המשפחה הגרעינית" מעודה לא מילאה בקרב הקהילה השחורה בארה"ב תפקיד כה חשוב כמו בקרב החברה הלבנה. בימי העבדות נהגו האדונים הלבנים להפריד משפחות ולא פעם היו האדונים הלבנים מנצלים את הנשים השחורות ניצול מיני. אך המשפחה המורחבת, שיאנג העלה אותה על נס, אמנם מתפקדת עדיין פה ושם בדרום, אך לא בגיטאות של הכרכים האמריקניים. המעמד הבינוני השחור נטש את הגיטאות.

אך נותרו בהם כ־4 מיליוני בני אדם, החיים ברובם על סעד ורווחים ביניהם פשע, זנות וסחר סמים. רק ילדים מעטים שם מסיימים את בית־הספר, וכבר בכיתות הנמוכות שולטת תבוסנות, בנוסח "לא כדאי להתאמץ כי ממילא לשחורים אין סיכויים". נגד התבוסנות הזאת קמה בשנים האחרונות התנגדות גוברת מצד העילית השחורה. במרכז הוויכוח עומדת שיטת הסעד ששורשיה עוד בשנות ה־30. ולמרבה האירוניה הוא התעורר דווקא כאשר ממשל רייגן, השנוא בקרב השחורים, החל בקיצוצים בתוכניות הסעד והשתמש בנימוק כי הסעד יוצר תלות, ומשתק את היוזמה העצמית.

אכן, תוכנית "הסיוע למשפחות עם ילדים תלויים", שראשיתה עוד בתקופת רוזוולט, אמנם תומכת באימהות בודדות, אך אינה מעניקה להן שום הכשרה מקצועית או גירוי להכשרה כזו, ועל־כן היא מנציחה את הסעד ומעבירה אותו מדור לדור.

עתה גם חוגים נרחבים בקרב השחורים רוצים ברפורמה בשיטת הסעד. אך אין בכך די. יש גם צורך בתודעת אחריות בקרב הגברים השחורים. וזו לא תוכל להיווצר כל עוד כמעט מחציתם של 9 מיליוני הגברים השחורים בגיל העבודה בארה"ב הם מובטלים. בין בני העשרה השחורים של דטרויט מגיעה האבטלה ל־65 אחוזים. בעוד שיעור האבטלה בין הלבנים הוא 5 אחוזים, הרי בקרב השחורים הוא מגיע ל־15. בגילאי 20 עד 24 על כל מאה נשים יש רק 45 גברים עובדים. הסוציולוגית השחורה, פרופ' ג'ויס לדנר מאוניברסיטת הווארד בוושינגטון, אומרת כי מאחר שמחמת חוסר ההכשרה המקצועית חסומה דרכם של צעירים שחורים רבים אל מקומות עבודה, הרי מוצאים הם את האפשרות היחידה להוכיח את גבריותם בהכנסת חברותיהם להריון. "אם יש לגבר אפשרות אחרת להוכחת גבריותו, אין להניח כי יזדקק לשם כך לילד"...

"ולטווכה"

חולי נפש חיים ברחוב

"אם אינך חולה־נפש כאשר אתה מתחיל לחיות ברחוב, יש לך כל הסיכויים לחלות במחלה בזו, ואם אתה חולה־נפש — מחלתך תחריף", אומרת עובדת סוציאלית בניו־יורק.

האומדנים על מספר חסרי הבית בעיר ניו־יורק שונים מאוד זה מזה. הערכתו של מושל מדינת ניו־יורק, מאריו קואומו, מדברת על כ־60,000, מהם כשליש חולי נפש. חולי־נפש רבים הופקרו לרחוב בעקבות מדיניותה של מדינת ניו־יורק לשחרר חולים מבתי־החולים לחולי־רוח: בין 1965 ו־1977 שוחררו, לפי האומדנים, בין 60 ל־120 אלף. מספרם גדל גם מחמת הקיצוצים בתוכניות הסוציאליות והאבטלה הגבוהה, היעדר שיכון זול והפיכת בתי־מלון זולים לדירות פאר, המכניסות יותר מיסים לעיריית ניו־יורק.

המאושפזים לשעבר אמורים היו להיעזר בקהילה לרכישת שיכון זול ושירותים מתאימים, אך לדברי העובדים הסוציאליים, מפגרים השירותים וההשקעות בהם הרחק מאחורי קצב השיחרור.

אחד המוסדות הפרטיים הדואגים לאנשים האלה הוא "הלפ" — ראשי תיבות ל"תוכנית החירום לקשר עם חסרי בית", בראשותה של ג'יין פאטנם. ה"תוכנית", הממומנת על־ידי המדינה, משגרת לסיבוב במנהאטן משאית עם צוות הכולל פסיכיאטר, אחות, ועובדת סוציאלית, בחיפוש אחרי "קליינטים". עיתונאים, המבקשים להתלוות לאחד הסיורים, אומרת פאטנם בקרירות מופגנת: "אני מניחה שיש לך קיבה טובה, לא כן? יש לנו כינים גדולות מאוד"

כשיצא כותב שורות אלו ביום חורף קר עם הסיור, נתקל בכמה טיפוסים: גבר שתקן, נקי, בגיל העמידה, שישב כהרגלו על ספסל באחד הפארקים בדרום־מנהאטן, מול פסל החירות. חפציו, עטופים בקפידה, מונחים בעגלת קניות לידו. הוא איננו מוכן לקבל סיוע. את נאומו הארוך ביותר נשא, כאשר פאטנם אמרה לו כי ראש העיר אד קוץ' שולח לו עזרה. הוא משיב: "קוץ' יותר זקוק לעזרה ממני". בקרבת מרכז או"ם, באחד מרובעי המגורים היקרים ביותר של ניו־יורק, יושבים שני חולי־נפש משני עברי הכביש. אחד מהם, שחור, קיבל את הכינוי "מילטון" לאור שנראה קורא ספר שירה של המשורר האנגלי הזה. הוא יושב על המיכסה של פתח־ביוב עטוף שמיכה, לידו מחבט נטול מיתרים. הוא מוכן לקבל מזון ובגדים אך באחרונה דחה זוג נעליים בטענה שאינן "בסגנון שלי". ממול, ליד מכסה של פתח ביוב, חם די־הצורך כדי לבשל עליו, יושב "דומיניק", יוגוסלבי לבן זקן ומכוסה ליכלוך, הצועק ללא הרף בתערובת של לשונות. ללא שיניים הוא מוצץ נקניקיה חמה, מתעלם משאלות וממשיך בצעקותיו תוך נעיצת מבט במדרכה. "לא בבית" הוא היום "רוברט", אנגלי שבילדותו ביקר בבית־ספר פרטי וכיום הוא ישן מתחת לכביש העילי בצד מנהאטן של גשר ברוקלין, מכוסה שכבת שמיכות מזוהמות ישנים וקרטון. לדבריה של פאטנם, מוכן רוברט לקבל מזון ובגדים ומדי 4־6 חודשים להתקלח...

רויטר

תור למרק על גבעת הקאפיטול

מדי יום, כאשר השמש שוקעת מאחורי כיפת הקאפיטול בוושינגטון, מסתדר ברחבה לפני הבניין תור של נזקקים, הממתינים לארוחה חמה חינם אין־כסף. בשעה 4 מגיעה משאית עם חמישה מתנדבים, המביאים שולחנות מתקפלים ודוודים מלאים תפו"דים מהבילים ובשר קצוץ, שקים עם לחם ועם גבינה וקערה גדולה של סלט. הרעבים נשכרים כאן לא רק מהקי־של־צדקה אלא גם מתמרון פוליטי: מטבח התמחוי ליד הקאפיטול הוא חלק ממאמץ שדולה, שכן הארוחה מובאת ל־150 עד 200 הנזקקים, הבאים מכל רחבי הבירה, על־ידי "הקהילה למען אי־אלימות יצירתית", אירגון הפועל למען חסרי קורת־גג ושמנהיגו, מיץ' סניידר, מעורר תכופות מחלוקות במאבקיו למען "אנשי הרחוב". הפעם המטרה היא דראמאטיזציה של מצב חסרי הבית לפני שערי הקונגרס בתמיכה להצעת חוק אשר לפיו יוקצבו לעניים יותר מ־400 מיליוני דולרים במזון, דיור ועזרה רפואית.

גירסת הסנאט לחוק התקבלה ב־9 באפריל השנה, ברוב של 85 קולות לעומת 12. אך יחלוף עוד זמן עד שההחלטה הזאת תתואם עם הגירסה של בית־הנבחרים. לתוצאה דרושה חתימתו של הנשיא רייגן. המתנגד להצעה מטעמים תקציביים אך טרם אמר אם יטיל עליה וטו.

בבירת ארה"ב מסתובבים לפי ההערכה כ־10,000 חסרי קורת־גג. בתור לארוחות נראים חולי־נפש רבים אך מעט נשים: הללו מעדיפות לקבל מזון במוסדות מיוחדים בשבילן ולא להיראות עם ילדיהן, פן יילקחו מהן־הללו־למוסדות. על השאלה, מדוע באו לגבעת הקאפיטול, השיבו רק מעטים בתוך התור: "כדי שהחוק יתקבל". תשובת רובם היתה: "כדי לאכול"...

רויטר

רווחי בל"ל ברבע הראשון

סגנית שאינה מבשרת את האביב

יש להמתין לתוצאות הבנקים במחצית 1987 כדי להעריך את מידת השיפור במצבה של מערכת הבנקאות. ואין להסתנוור מתוצאות הרבעון הראשון השנה — מעריכים גורמים בנקאיים בעקבות פרסום התוצאות הרבעוניות של בנק לאומי. אותם גורמים מציינים, כי הרבעון השני של 87 עלול להיות גרוע יותר, בגלל צמצום המרווחים הפיננסיים, ומגמה זו עשויה להימשך גם ברבעון השלישי.

התוצאות של בל"ל ברבעון הראשון השנה הושפעו בין השאר מהקטנת ההפרשה למיסים, במסגרת הרפורמה במס שהופעלה מינואר 87. הרווח של בל"ל מפעולות רגילות בחודשים ינואר־מארס הסתכם ב־4.1 מיליון ש"ח ושיעור ההפרשה למיסים הגיע ל־48 אחוז, לעומת הפרשה בשיעור של כ־70 אחוז בסוף שנה שעברה. בנק לאומי גם נהנה מהפיחות שבוצע בינואר השנה, מאחר שכשני שלישים מהנכסים שלו נקובים בדולרים. והפיחות, בשיעור 10 אחוזים, השפיע על הגידול בנתונים המאזניים.

סעיף ההתאמות מתרגום דו"חות של חברות־בנות בחו"ל הכניס לבל"ל 26.1 מיליון ש"ח ולכן ההון העצמי המותאם גדל ב־3.4 אחוזים, והגיע ל־1.4 מיליארד ש"ח. תרומת הסעיף להון העצמי עומדת בניגוד למגמה הקודמת ב־1986, בה השפיעה להקטנת ההון העצמי בגלל ההפרש בין עליית המדד והדולר בתקופה. לחברות בנות ומסונפות היה רווח של 10.8 מיליון ש"ח, ומדובר בעיקר בבנקים בחו"ל ובהשקעות של בל"ל.

גורמים בנקאיים מציינים, כי לא צפויה הירידה במרווחים ברבעון השני ועימה כנפה הפעילות, ומדיניות הבנקים עשויה לפתוח את עסקיהם בצורה טובה יותר במערכת סיכומים מדוייקים לגבי הצפוי לחובות מסופקים. אולם אותם גורמים מציינים כי גם אם תהיה בכוונת הבנקים השנה, עדיין מוקדם להתייחס לחובות המסופקים כאל נושא זניח.

אודי נחשון

צפון־דרום בדיוני האינטרנציונל הסוציאליסטי

ניגודי צפון־דרום שימשו נושא מרכזי בדיוני הוועדה הכלכלית של האינטרנציונל הסוציאליסטי. המתפתחות חייבות 1.1 טריליון דולר לצפון העשיר והן אינן מסוגלות להחזיר חוב אינסופי כזה — אומר רב פלג, חבר הוועדה המרכזית מטעם מפ"ם ויו"ר האגף לביטחון סוציאלי, מישיבת הוועדה שהתקיימה בעיירה סטרזה שבאיטליה. המושב הוקדש לנושאי הכלכלה הבינלאומיים, ובעיקר לבעיות המדינות "ההדרוכיות" והחוב האסטרונומי שלהן.

הפגישה התקיימה כדי להכין מסמך בנושאים אלה לקראת ועידת "7 העשירות" שתתכנס בשבוע הבא בוונציה. ה"שבע" הן: ארה"ב, יפאן, גרמניה, קנדה, צרפת, בריטניה ואיטליה. פלג מזכיר כי קיים פורום של "השלוש" ארה"ב, יפאן וגרמניה. יש פורום של "החמש" ואלה הן "השלוש" ועוד בריטניה וצרפת. "השבע" הוא הפורום הרפרזנטטיבי הדן בבעיות גלובליות, ופגישת ועדת הכלכלה של האינטרנציונל הפכה לוועידת הכנה. לפניה הופיעו נציגי המדינות המתפתחות ברזיל וסנגאל.

האינטרנציונל הפך לכתובת בעיני המדינות העניות, שכן בפגישת "השבע" ישתתפו שני נציגים סוציאליסטיים רמי דרג — נשיא צרפת פרנסואה מיטראן וראש ממשלת איטליה בטינו קראקסי. פלג מדגיש, כי גם בגרמניה ובבריטניה יש למפלגות הסוציאליסטיות השפעה רבה. בפורום זה הופיע גם הולנד, חבר ממשלת הצללים של הליבור בבריטניה, שכתב מספר ספרים על הפעילות הכלכלית של חברות רב־לאומיות.

בישיבה הועלו הצעות להסדרת החובות של "ההדרוכיות". אין היתר ויתור על מחילה חלקית של החובות, בעיקר למדינות אפריקה שמדרום לסהרה, ועל פריסת החזר החובות. כן קיימת הצעה להוריד את הריבית על החוב או לקבוע ריבית נמוכה במיוחד, כדי שהחייבות יוכלו לפרוע את תוכן. הצעה אחרת נועדה להגביל את החזר החוב של כל מדינה לשיעור מירבי של 20 אחוז מהיצוא השנתי. נדונה הצעה שהחוב יומר במניות שינפיקו חברות מקומיות בכל מדינה, מה שיניע את בעלי המניות, הבנקים "הצפוניים", לעמוד לימין החברות המקומיות כדי שיצליחו, להגדיל את הייצור והיצוא.

נדונה גם הצעה כי החובות יוחלפו בסחורות שיימכרו בעתיד על־ידי בעלות החוב במדינות חוץ. גם במקרה כזה יסייעו הבנקים הצפוניים למדינות לבצע עסקות כדאיות, כדי שיקבלו כספים לכיסוי החובות, שעתה הם נחשבים כאבודים.

הועלתה גם הצעה להחליף את החוב הנקוב בדולרים לחוב במטבעות מקומיים. במקרה כזה, ייאלצו הבנקים להשקיע את סכומי ההחזר באותן מדינות ולעשות הכל כדי שההשקעות יצליחו.

רב פלג מציין עוד, כי בישיבות הוועדה דנו בסימנים להתפתחות שפל עולמי. לפי השפל הצפוי יהיה נושא עיקרי בדיוני "השבע" בוונציה. סביר להניח כי הטבת המצב במדינות המתפתחות, עליהן עיקר בעיית החוב המעיק עליהן, עשויה להקטנת ממדי השפל הצפוי.

בעת הדיונים שהתקיימו בוועדה הכלכלית של האינטרנציונל עלו הצעות בדבר גושים של המדינות המתפתחות, בדומה לשוק האירופי המשותף, שכן יש יתרון לגוש [illegible] בא לידי בטוי בהתייחסות הבנקים למדינות ענק כמו סין, הודו וברזיל, שלהן זכות ביחס מיוחד.

פלג עצמו הציג תכנית למשק מעורב שבו פועלות חברות ממשלתיות, ציבוריות ופרטיות. לדבריו, יש מדינות בהן התנאים להקמת חברות דומות לחברת העובדים. הוא הסביר את המקרה של מדינות הרווחה בהן שירותים מפותחים, והצביע על אפשרות של שירותי רווחה במדינות העניות והחשיבות של שירותים אלה לכל האוכלוסייה.

פלג ייצג בישיבה את מפ"ם באינטרנציונל הסוציאליסטי, והוא ישראלי יחיד. כידוע, מפלגת העבודה חברה ותיקה באינטרנציונל וחבריה בוועדות שונות של האינטרנציונל. אך הם לא הגיעו.

חיים מרגלית

קו מנחה על מניות

שוק המניות ניצב לפני גל עליות חזק, שיתקן את השחיקה שפגעה בשערי המניות במהלך השבועות האחרונים ויצור מגמה עולה, שתניב תשואה יומית ממוצעת של כחצי אחוז — מעריכים מומחי "קו מנחה". הם ממליצים לנצל את רמת השערים הנמוכה לקניות "אגרסיביות" של מניות, ולהחזיק במניות כל עוד מדד המניות הכללי לא ירד מתחת ל־1.44.

לדעת מומחי "קו מנחה", התהפוכות הבורסה בשבועות האחרונים אינם נובעים מהמשברים הממשלתיים ומשיטת המסחר במשתנים. אלה היו, לכל היותר, קטליזטורים שהאיצו תהליכים טבעיים שהיו מתרחשים בלאו הכי.

להערכת "קו מנחה", ייתכנו שתי התפתחויות: השוק יתחיל לעלות בהתמדה והמשקיעים יחזרו למעורבות מלאה במסחר במניות. במקרה זה, נהיה עדים להתחדשות העליות החזקות ולתשואות ממוצעות הנעות סביב חצי אחוז ליום. התפתחות אפשרית אחרת — בשוק לא תתחדש האווירה האופטימית, ויותר ויותר מחזיקי מניות יתייאשו מהתקווה לרווחים, וזירימו לשוק היצעים שיגרמו לירידות. להערכתם, ישנה סבירות גבוהה יותר להתפתחות הראשונה, והערכה זו מסתמכת בין היתר על כך שמשקיעים רבים קיבלו בחצי השנה האחרונה החלטה אסטרטגית לעבור להשקעה במניות חופשיות, ומשקיעים אלה מתכוונים לחזור לשוק.

מה לקנות? מה למכור? מה להחזיק?

בין המלצות הקנייה השבוע: שופרסל ב', אזורים, מגרב, דלתא גליל 1, שלדות, ליגת, מקס 5, טבע, החברה לישראל. מומחי "קו מנחה" ממליצים למכור את [illegible] בהפסד, אך להחזיק בכל שאר [illegible] שנכללו בהמלצות הקנייה של השבועות האחרונים. ביניהן: כפנות, [illegible] ומשכנתאות, מרכז הקבלנים, [illegible] כלל, סחר, ניקוב 5, תים, אלרוב, מאגרי בניה, עסים, שמן, פולגת ב', אלביט, אלקטרה א, אקרשטיין 1, [illegible] סנר 6, מטעלי נייר, תעל, פועלים [illegible] ישום, מגן 5.

אודי נחשון

אזהרה:
המידע המתפרסם במדור זה מתבסס על ניתוחי חברת "קו מנחה", הנמסר ליום פרסומו על־ידי החברה במסגרת העלון "מעקב מנחה", אין החברה, עורכה, הפועלים מטעמה וכן מערכת "על המשמר", אחראים על טיב ההמלצות, מהימנות המקורות, שלימות המידע, עד דיוק, שגיאה השמטה או כל ליקוי אחר. כל הפועל על סמך ההמלצות המובאות במדור זה עושה זאת על אחריותו בלבד.

מבזקים כלכליים

■ אהרון קראוס מונה למנכ"ל י.ע.ד תקשורת, המאגדת את החברות ההסתדרותיות העוסקות בהוצאה לאור של ספרים ועיתונים, ייצורם ושיווקם. ("עם עובד", "ספרי", "דבר"), בעשור האחרון שימש קראוס כמנכ"ל "דבר". עם היכנסו לתפקידו החדש כמנכ"ל י.ע.ד. תקשורת יוסיף אהרון לכהן גם כמנכ"ל הוצאת הספרים "עם עובד". אמנון בר־נוי התמנה לתפקיד המנהל של עיתון "דבר". בר־נוי כיהן משך שנים כסגן מנהל כללי וחבר ההנהלה המרכזית של בנק הפועלים. בשנים האחרונות שימש כנציג בנק הפועלים בקנדה.

■ יורם לוי מונה לתפקיד מנהל חטיבת המזון במשרד התעשייה והמסחר. עד לאחרונה שימש בתפקיד יועץ למנהל הכללי של המשרד. בעבר נשא בתפקידים בכירים בתמ"ס — כלכלן מימון תעשיות, סגן כלכלן ראשי בחטיבת תעשיות, קלות, ממונה על אזורי פיתוח וממונה על תעשיות כימיה על־מתכתית בחטיבת הכימיה. בין השנים 1981־1984 יצא בשליחות המדינה ושימש בתפקיד מנהל לשכת התיירות בלוס־אנג'לס. לוי, בן 46, בוגר האוניברסיטה העברית, נשוי + 2.

■ הרווי קרוגר, מראשי "שירסון להמן — אמריקן אקספרס" (חברת ברוקרים והשקעות מהמובילות בארה"ב) וחבר "כוח המשימה הכלכלי", נפגש עם שר הכלכלה גד יעקבי לדיון בדרכים להרחבת גיוס השקעות הון לישראל בארה"ב. בין השאר נדונו דרכים להוצאת חברות ישראליות לשוק ההון האמריקני. שר הכלכלה נפגש בימים אלה גם עם אלן וורצל, מנהל כוח המשימה הכלכלי בארה"ב, לדיון בהקטנת הביורוקרטיה בישראל, פישוט הליכי הטיפול במשקיעים ווירוז הקמת המוקד למשקיעים בישראל. נושאים אלה ידונו במפגשי כוח המשימה הכלכלי שייערכו ביוני השנה בישראל.

■ ברווחי חברת "אופטרוטק", הנמנית עם קבוצת "אלרון", חלה ברבעון הראשון 1987 עלייה משמעותית בהכנסות וברווח. החברה הודיעה, כי בחודשים ינואר־מארס הסתכמו הכנסותיה (על סמך נתונים לא מבוקרים) ב־8.6 מיליון דולר, 6.5 מיליון דולר בתקופה המקבילה אשתקד. גידול של 32%. הרווח הנקי לאחר מס בשלושה החודשים הראשונים של 1987 הסתכם ב־453,675 דולר (שהם 9 סנטים למניה) לעומת רווח של 49,296 דולר בשלושת החודשים הראשונים של 1986 שהם רווח של סנט אחד למניה.

השיפור בתוצאות העסקיות של "אופטרוטק" נובע בעיקרו מהצלחה [illegible] לה זכו שני מוצרים שהציגה החברה [illegible] — ה"ווידיון 206", וכתה לקבלת פנים נלהבת בשוק האמריקני.

סיעת הליכוד בוועדת הביקורת

אורוול המציא את השיטה

סיעת הליכוד בוועדת ביקורת המדינה נקטה צעד חסר תקדים בחיים הפרלמנטריים, כאוסרה את פרסום דו"ח מבקר המדינה על פרשת הלביא. חברי הכנסת הם, כידוע, נבחרי ציבור ונציגי ציבור. לפיכך, עמדתם שהציבור אינו רשאי לדעת את האמת היא אנטידמוקרטית, עמדה המתאימה אולי למדינת אורוול. אין בדו"ח שום גילויים על סודות צבאיים, והראייה — מבקר המדינה עצמו התכוון לפרסם הדו"ח וכמחצית חברי ועדת ביקורת המדינה מסכימים לפרסום. לכן ההחלטה של סיעת הליכוד נועדה למטרה אחת בלבד — לתת חיפוי לכשלונות בתהליך קבלת ההחלטות, ולהטיל את אחריותם של שרי הביטחון של הליכוד, בגין, ארנס ושרון, על קבלת החלטות שעלו עד כה למדינה כ־1.5 מיליארד דולר.

לא ידוע מה כתוב בדו"ח מבקר המדינה. אך "מעריב" פירסם (ב־13.5) שכלולים בו מימצאים חמורים אשר לדרך קבלת ההחלטות בעניין הלביא שהוגשו לשרים. העיתון מגדיר מימצאים אלה כחמורים ביותר לגבי "דרך קבלת ההחלטות בעניין הפרויקט". הנתונים המיוחסים ל"מקורות בקיאים בנושא", חושפו לפני השרים מסכת ארוכה של ליקויים בדרך קבלת החלטות על ביצוע הפרוייקט משנת 1980 עד 1985. שאז התברר בדיעבד כי הלביא יקר ב־2.5־2 מיליארד דולר מהחלופה של רכישת מטוס אף־16. עלות הפרוייקט התייקרה ב־100 אחוזים לעומת האומדן העיקרי. אך מקבלי ההחלטות ידעו על כך רק בתום חמש שנים.

המימצאים שפורסמו מגלים, כי שום בעיית תעסוקה לא נוצרה בהפסקת הלביא, שכן לפני התעשייה האווירית עמדה אפשרות לייצר על־פי רשיונות אמריקניים את האף־16. אולם שרי הביטחון של הליכוד לא קיימו בדיקות כלכליות אלמנטריות. הם קיבלו שלוש החלטות גורליות, ללא כל בדיקה. ההחלטה הראשונה דיברה על ה"אריה", הלביא הקטן, מאוחר יותר הוחלף המנוע למנוע גדול, ללא כל בדיקה כלכלית, ואופי הפרוייקט שונה, גם לאחר שהתברר חוסר הכדאיות של הפרוייקט החליטו שרון וארנס להמשיך בו. על אף חוסר הכדאיות, האוצר לא שותף בבדיקה הכלכלית ובקבלת ההחלטות. המידע הועלם גם ממנו.

לאחר עמדה דו־משמעית של צה"ל ושל מפקד חיל האוויר עמוס לפידות ושאחריותו לליקויים בקבלת החלטות אינה קטנה כנראה, מתברר כי צה"ל, משיקולים מבצעיים ובטחוניים כוללים, מעדיף לנצל את תקציבו לפרוייקטים אלטרנטיביים חיוניים יותר מבחינה בטחונית. מסתבר, שניתן יהיה לנצל בעתיד חלק מהמחקר והפיתוח של האוויוניקה של הלביא, כפריטים בודדים. מסתבר כי ראשי התעשייה הבטחונית גם משוכנעים שהפסקת הפרוייקט לא תפגע בעתידה הטכנולוגי של המדינה.

כל הפרטים האלה ידועים לחברי הממשלה ולחברי הכנסת. הפוליטיקאים של הליכוד יודעים, כי הם מנסים לכפות על צה"ל מטוס היקר בכ־50 אחוז מהמטוס המקביל הדרוש לו. אולם לשם קבלת החלטה זו הם רוצים להסתיר את המידע מהציבור. לא משום שהמידע לא פורסם ואינו ידוע, אך לא ניתנה לכך עדיין, מבחינת הפרסום, הגושפנקה של מבקר המדינה. שהוא גוף איפוליטי ומקצועי שביושרו אין מקום לפקפק.

החלטה זו של הסתרת המידע מצטרפת לשורה של סממנים המצביעים על התגברות המגמות האנטי־דמוקרטיות והטוטליטריות המתפתחות בהנהגת הליכוד.

צבי טימור

גלגלי הבורסה

התחדשו העליות במניות

אתמול התחזקה מגמת העלייה במסחר במשתנים במחזורי־זיא ונמשכה [illegible] במניות החופשיות אחרי־הצהריים. במניות ההסדר נרשמו רק עליות [illegible]. בשוק איגרות החוב סבלו [illegible] למדד מעליית התשואה של [illegible] שלא מנעה כישלון שתי [illegible] החדשות לציבור אתמול. [illegible] אלה השקיע הציבור 15 [illegible] ש"ח בקרנות הנאמנות.

[illegible] העלאת שיעור הריבית בחצי אחוז [illegible] 4.75% ל־5.25%. נאלץ בנק ישראל [illegible] המינימום את שתי הסדרות [illegible] של איגרות החוב הצמודות למדד, [illegible] אתמול לציבור. בערך נקוב של 40 [illegible] ש"ח. הנפקת שתיהן נסתיימה [illegible] ב־36.5 מיליון ש"ח. לסוג [illegible] שהוצע בערך נקוב של 25 מיליון [illegible] התקבלו הזמנות בסך 22 מיליון ש"ח. [illegible] שהוצע בערך נקוב של 15 [illegible] נתקבלו הזמנות בסך 14.5 מיליון [illegible].

[illegible] ירד אתמול ב־0.01%, ל־[illegible] בשער שער הדולר היציג עלה [illegible] ל־1.5863 ש"ח.

[illegible] היה 1.8696 ש"ח. הדולר [illegible] להיסחר בין 1.59 ל־1.60 ש"ח.

[illegible] במשתנים לפני הצהריים עלו כל [illegible] חוץ מאחד (של "עלית"), שנשאר [illegible]. העליות נעו בין 2.23% (אגן) ל־[illegible] (אלרון ע"ש וכללי ישראל 10). נערכו [illegible] עסקות בשלושה סיבובים. בתמורה [illegible] עולה יחסית של 6.1 מיליון ש"ח. [illegible] 165.00 ל־168.95 כשלב ה־1 [illegible] בשלב ה־2, ל־170.73 בשלב ה־3 [illegible] 170.9 במסחר אחרי הצהריים.

"עלית" לא נערך אתמול מסחר, בשל [illegible] הדו"חות הכספיים.

[illegible] המניות עלו אתמול 255 שערים, [illegible] 47 שירדו ו־94 שנשארו בלי שינוי. [illegible] עלו 50 ב־5% ויותר ו־9 ירדו ב־5% ויותר. [illegible] רק שער אחד "מוכרים בלבד" ללא [illegible] בלבד".

[illegible] החופשיות בלטו העליות (ב־%): [illegible] — 31.3, ב־10% עלו: עצמאות [illegible], אלטוג, כנס, ישרס, לורזיה 1, כלל [illegible] א'. לעומתן ירדו ב־10%: רפק 0.5; [illegible] שוטארום.

[illegible] 5.4 עליות שערים מאשר ירידות [illegible].

במניות ההסדר נעו עליות השערים בין 0.3% (פועלים ש') ל־1.4% (כללי). תשואותיהן השנתיות נעו בין 15.26% (מזרחי ש') ל־15.89% (דיסקונט א'). הפועלים ש' — 15.74%.

במניות הבנקים המסחריים שמחוץ להסדר נרשמו רק עליות שערים: הספנות 0.1 — 1.1%; פ"י ב' — 6.8%.

במילווה קצר מועד נעו התשואות החודשיות בין 1.55% ל־1.71% והתשואות השנתיות בין 20.3% ל־22.3%, תוך מחזור של 23.2 מיליון ש"ח. אך בסדרה אחת — מס' 737 ל־50 יום — נקבעה תשואה חודשית של 1.39% — תשואה שנתית של 17.95% — במסחר פומבי.

בשוק איגרות החוב נרשמו ירידות שערים עד 2% בצמודות למדד בהצמדה מלאה. ירידות עד 1% היו בצמודות ב־80% למדד בלבד. ב"ברירה כפולה" נרשמו תנודות עד 1%. בצמודות למט"ח היו תנודות עד 2%. המחזור בשוק איגרות החוב עלה ל־11.4 מיליון ש"ח, מזה כ־2.5 מיליון ש"ח בצמודות ב־80% למדד בלבד.

"עלית" דיווחה, שהרוויחה 3.5 מיליון ש"ח ב־9 החודשים האחרונים של 1986, לעומת רווח נקי של 2.7 בכל 12 חודשי 1986.

"יצהר" דיווחה כי הפסידה 237 אלף ש"ח בשנת 1986, לעומת הפסד נקי של 578 אלף ש"ח בשנת 1985.

"מישנאל" חברה להשקעות ובנין דיווחה שהפסידה כ־199 אלף ש"ח ב־9 החודשים האחרונים של 1986, לעומת הפסד של כ־634 אלף ש"ח ב־12 החודשים שהסתיימו ב־31.3.86.

אלחנן הורוביץ

בנק ישראל חייב הסבר

לפני מספר ימים פורסמה כאן הערה בדבר הנתונים החד־צדדיים שבנק ישראל מספק לדרג הפוליטי על גובה הריבית. נייר העבודה של הבנק התבסס על כך. שהעלות הריאלית של הריבית במט"ח ב־1986 היתה שלילית. לכן הריבית הממוצעת שהתעשייה שילמה הגיעה לשיעור ריאלי של 1.35% בלבד.

בימים אלה פירסם המפקח על הבנקים נתונים על אומדן עלות האשראי החופשי במט"ח. מהלוח (ג'־11 בדו"ח המפקח) מתברר, כי בשנת 1986 עלות האשראי, כולל ריבית, הפרשי שער, היטל של"ג עמלת חליפין הגיעה בממוצע שנתי ל־34.2 אחוז באשראי דולרי, כ־40.3 אחוז באשראי בליש"ט, 30.4 אחוז במרקים שווייצים ו־31 אחוז במארקים גרמניים. בדולר אומנם חל פיחות ריאלי; אך בכל יתר המטבעות היה יסוף ריאלי.

האשראי החופשי במט"ח הופיע בנייר העבודה של בנק ישראל בריבית שלילית של 4.5 אחוזים. ניתן להעלות השערה, שקיים קושי למחלקת המחקר של הבנק להגיע לנתונים של המפקח על הבנקים. אחרת קשה להסביר איך תורגמה ריבית של 30־40 אחוז לריבית שלילית של 5 אחוזים.

אולם גם הסבר אפשרי זה צולע, כי הנתונים הכמותיים על האשראי תואמים כדייקנות את נתוני המפקח על הבנקים. לכן ניתן לצפות להסבר מה קורה כאן — התעלמות מכוונת מהנתונים, או טיפול שרירותי בנתונים?

צ.ט.

■ בנק הפועלים מציע הטבות וחסדים מיוחדים לבני נוער, לחיילים ולסטודנטים המנהלים חשבון "פסים" בבנק, או למי שיפתחו חשבון חדש בבנק במהלך החודשים מאי ויוני. צעירים אלה, שיפתחו עכשיו תכנית חיסכון בהפקדות חודשיות, ייהנו מתוספת ריבית של עד 2% לשנה. המצטרפים לתכנית "מטמון למתמיד", הצמודה למדד, ייהנו מריבית צמודה בשיעור של 4.5% עד 4.7% לשנה, בהתאם לתקופת החיסכון, במקום ריבית של 5%־3.5% לשנה. לפי התנאים הרגילים של התכניות. מי שיצטרף לתכנית "מטמון חודשי צמוד לדולר", יקבל ריבית שנתית צמודה לדולר של 5.9%.

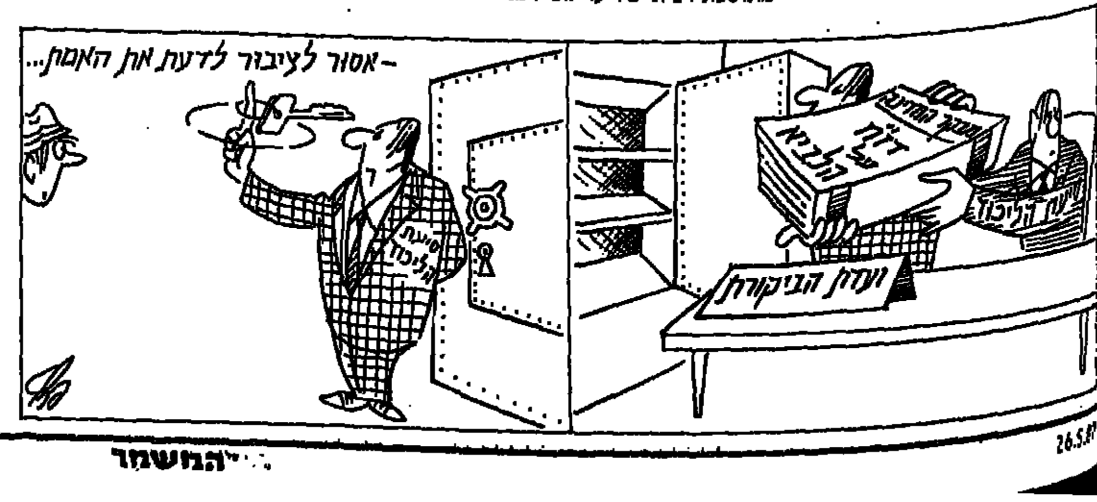

טור החדשות

התפוקה החקלאית ירדה ב־1.5%

ערך הייצור החקלאי בשנת תשמ"ו (אוקטובר 1985־ספטמבר 1986) הסתכם ב־3.6 מיליארד ש"ח. 41 אחוז מהתוצרת החקלאית הופנתה לשוק המקומי, כ־25 אחוז ליצוא, כ־26 לתעשייה והיתרה, כ־8 אחוזים, להאכלת בעלי־חיים וזרעים — נמסר מהלשכה המרכזית לסטטיסטיקה. הלשכה מציינת בהודעתה, כי בהשוואה לשנת תשמ"ה חלה ירידה בכמות של 7 אחוזים בתוצרת שהופנתה לתעשייה וליצוא, והחלק שהופנה לשוק המקומי עלה בשיעור של 6 אחוזים. ס"ה הייצור החקלאי בתשמ"ו ירד ב־1.5% לעומת השנה הקודמת. לאחר שהייצור החקלאי בתשמ"ה עלה ב־2 אחוזים לעומת תשמ"ד.

הגידולים הצמחיים ירדו בתשמ"ו ב־1 אחוז לעומת תשמ"ה. גידולי שדה ירדו בכמות ב־8 אחוזים, בגלל ירידת יבול הכותנה ב־27 אחוז לעומת תשמ"ה. יבול פרי הדר ירד ב־9 אחוזים ואילו יבולי הפירות עלו ב־3 אחוזים. כן נרשמה עלייה בשיעור של 4 אחוזים בירקות, תפוחי־אדמה ופרחים ליצוא.

תפוקת בעלי־חיים ותוצרתם ירדה בכמותה ב־2 אחוזים. בענף הלול חלה ירידה ב־7 אחוזים. תפוקת ענף הבקר עלתה ב־5 אחוזים. בשאר ענפי החי (צאן, דגים) לא היו שינויים. התוצר הנקי בחקלאות, המתקבל לאחר הפחתת התשומה הכוללת מהתפוקה החקלאית, ירד ב־4 אחוזים לערך לאחר עלייה של 9 אחוזים לערך שנרשמה בשנה הקודמת.

חיים מרגלית

שכר המינימום ב"קו־אופ" — 611 ש"ח

שכר המינימום ברשת השיווק "קו־אופ" יהיה מעתה 611 ש"ח (שכר המינימום במשק הוא 425 ש"ח) — כך נקבע בהסכם עבודה ל־1987/88 שנחתם אתמול עם ועד עובדי הרשת. הסכם העבודה החדש ותוספות השכר הנלוות לו ייושמו מאפריל 87 וישולמו במשכורת יוני.

ההסכם החדש כולל מקדמה בשיעור 10%5 אחוזים על חשבון תוספת שכר כפי שייקבעו בהסכמי השכר החדשים במשק. הגדלת תשלום תוספת ותק, הגדלת מכסת ימי הבראה, הגדלת התשלום עבור עבודה בפיצול והגדלת מכסת השעות הנוספות הגלובליות.

בהנהלת "קו־אופ" סירבו לפרט כמה מבין 4,600 עובדי הרשת משתכרים שכר ברמה המינימלית, שעודכנה ל־611 ש"ח. אולם כפי שנודע זוהי רמת השכר של קופאיות מתחילות ברשת וכולל תוספת עבור עבודה בפיצול.

א.ג.

שיף עדיין חייב

המלונאי חיים שיף הבטיח לסלק את כל חובותיו לקרן הפנסיה "מבטחים". הנאמדים בכ־400 אלף דולר עד לסוף מאי. אולם ב"מבטחים" מטילים ספק בכוונתו לעמוד בהבטחה.

תביעת "מבטחים" משיף נמצאת בהתדיינות משפטית מתחילת השנה. והוא כבר סילק את חובותיו לקרן בחברות הקטנות שלו, ביניהן מלונות "מרינה" בתל־אביב ובת־ים והחברה להשכרת רכב שבבעלותו. חוב זה סולק עד מארס 87. מהנהלת "מבטחים" נמסר, כי אין נתונים לגבי הגבייה בחברות אלה בחודש שעבר. אולם חלקן כבר נסגרו במסגרת הצמצומים שביצע שיף.

עיקר חובו של שיף מתרכז עתה במלונות "דיפלומט" בתל־אביב ובירושלים, וכאמור הוא מסתכם בכ־400 אלף דולר. אי־סילוק החוב ואי־העברת הכספים עבור עובדי רשת המלונות של שיף עלולים לפגוע בזכויות הפנסיוניות שלהם.

אודי נחשון

נמשכת הירידה באבטלה

חלקם של מחפשי העבודה הבלתי מועסקים בינואר־מארס השנה הגיע ל־5.7% מכוח העבודה האזרחי שבגיל 15 ומעלה. בכך נמשכה הירידה שהחלה ביולי־ספטמבר 1986 וכאשר שיעור מחפשי העבודה הגיע ל־6.8%. באוקטובר־דצמבר 1986 היה חלקם של הבלתי מועסקים 6.5% מכוח העבודה האזרחי — מסר דובר הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.

עוד נמסר, כי בינואר־מארס השנה הגיע אחוז הבלתי מועסקים בקרב הגברים ל־4.8%. בהשוואה ל־6.4% באוקטובר־דצמבר 1986 וביולי־ספטמבר 1986.

מבין הנשים בכוח העבודה היו בינואר־מארס השנה 7.1% בלתי מועסקות שחיפשו עבודה, בהשוואה ל־6.7% באוקטובר־דצמבר ול־7.6% ביולי־ספטמבר 1986.

נתונים אלה כוללים בלתי מועסקים אשר לא עבדו וחיפשו עבודה באופן פעיל באמצעות לשכות העבודה, או בפנייה למקומות עבודה, ע"י מודעות בעיתונות ובדרכים אחרות.

ברבע הראשון של 87

גידול ריאלי של 72% ברווח הנקי של "מימון וסחר"

הרווח מפעולות רגילות של הבנק למימון וסחר לפני מסים ברבעון הראשון של השנה הסתכם ב־595 אלף ש"ח לעומת 488 אלף ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. שיעור הגידול הריאלי הוא כ־22% לעומת התקופה המקבילה אשתקד.

הרווח הנקי המתואם ברבעון הראשון של השנה הסתכם ב־321 אלף ש"ח לעומת 187 אלף ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. שיעור הגידול הריאלי הוא כ־72%. התשואה נטו על ההון העצמי הינה כ־6%.

המסים על ההכנסה ברבעון הראשון של שנת 1987 חושבו בהתאם לתיקון מס' 72 לפקודת מס הכנסה. דהיינו לפי שיעור מס של 52.2% לעומת 66.6% בתקופה המקבילה אשתקד.

ההון העצמי של הבנק גדל מ־21,386 אלף ש"ח ב־31 בדצמבר 1986 ל־21,707 אלף ש"ח (כ־13.6 מיליון דולר) בסוף הרבעון הראשון של שנת 1987.

המאזן המאוחד ליום 31.3.87 הסתכם ב־94,748 אלף ש"ח, לעומת 89,028 אלף ש"ח ביום 31.12.86, גידול של 6.4%.

ההלוואות לציבור הסתכמו ב־72,823 אלף ש"ח לעומת 72,041 אלף ש"ח ביום 31.12.86, גידול של 1%.

פקדונות הציבור הסתכמו ב־68,955 אלף ש"ח לעומת 63,493 אלף ש"ח ביום 31.12.86, גידול של 8.6%.

בחודש מארס 1987 מונה אהרן הילדסהיימר לתפקיד מנהל כללי של הבנק במקום דוד בלומברג, שהתפטר מתפקידו בשל מינויו לתפקיד בכיר בבנק המזרחי.

■ חברת תעופה "פאן־אם" מעריכה כי השנה תגיע לתפוסה של 80% במטוסיה בקו לוד־ארה"ב — מסר גד מוריץ, מנכ"ל הסניף הישראלי של החברה. לפני שנה היתה התפוסה הממוצעת ב"פאן־אם" 69%. מאחר שבחודשים מסויימים התפוסה נמוכה למדי, הרי שבשיא העונה, בשבועות אלה, כל המטוסים מלאים עד אפס מקום. דובר החברה הוסיף, כי "פאן־אם", שנכנסה לקו ישראל־ארה"ב רק ב־1985, החלה לפעול להגדלת התנועה מארה"ב לישראל. צוות מיוחד בא לישראל והכין 10 עמודי פרסומת שראו אור בעיתונות האמריקנית. בקרב הכנסיות בדרום ארה"ב פועלת החברה תחת הסיסמה סעו לארצות "חגורת התנ"ך". "פאן־אם" פועלת גם בארגנטינה, במגמה להביא צליינים לארצות הקודש.

■ תיקרת סכום ההלוואות לדיור במסגרת המשכנתאות החופשיות הוגדלה מ־41,000 ש"ח ל־55,000 ש"ח, או 50% מערך הדירה, כנמוך ביניהם — הודיע הפיקוח על הבנקים בבנק ישראל.

העורך הכלכלי: צבי טימור

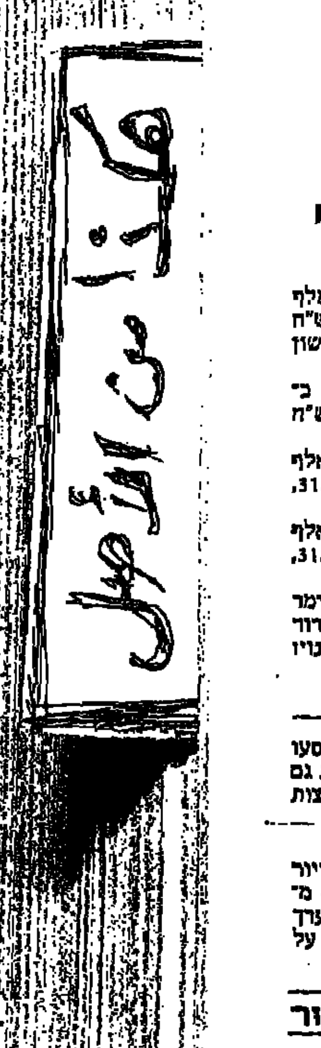

לא ל„כנס הר־הבית"

ביום השנה העשרים למלחמת ששת־הימים מציע צנחן מיל. לחבריו לא לבצע צעדות ולא לקיים חגיגות, אלא לערוך חשבון נפש

מאת דוד דטנר

מדי שנה, בהתקרב „יום ירושלים" מגיעה אלי הזמנה להשתתף באירועי השמחה, בתור לוחם־מיל. (לשעבר) בחטיבת הצנחנים. גם הפעם זכיתי לקבל הזמנה יפה, ולרגל התאריך העגול — עשרים שנה מאז 1967 — מדובר באירוע, המתוכנן להיות חגיגי, מרשים וגדול במיוחד.

על ההזמנה חתומים המפקדים, שהלכו ראשונים באותו לפנות־בוקר של ה־6.6.67. אולם השם היומרני — „כנס הר הבית" — נבחר, דומני, על־ידי ישראל הראל, איש „גוש אמונים". ברם, הבעיה אינה בעיית השם בלבד, הרי גם מוטה גור אמר וכתב בזמנו „הר הבית בידינו" — והצבור ברובו שמח ועליז, בלי לחשוב מה יהיה כעבור עשרים שנה...

ב־1 במאי 1987 ערכתי עם בני צעדה פרטית דרך הכפרים הערביים בית־סוריק, נבי סמואל ובית־חנינא ואחר־כך דרך השכונות הצפוניות של ירושלים הערבית והעברית שועפאת, הגבעה הצרפתית, גבעת המבתר, רמת אשכול והשכונות הדתיות כואכה תחנת „אגד".

בדרך העפלנו לראשו של צריח המסגד בנבי־סמואל ושם, מגובה 900 מ' מעל פני הים, ראינו את האיוולת של „מגיעי בית בבית, שדה בשדה יקריבו עד אפס מקום". השכונות וההתנחלויות העבריות שמצפון לשועפאת טובעות בים של יישוב ערבי צפוף ומושרש, הממשיך את מסורות החיים העתיקות של חקלאות־מדרגות־הרי־יהודה — עוד מימי אבותינו וייתכן מאד שחלק לא קטן מהם הינם אף צאצאי אבותינו, אשר העדיפו להיצמד לארץ־ישראל ולא לצאת לגולה.

נתמזל מזלנו ויום ה־1 במאי השנה היה יום שקט, ללא אבנים וללא הפגנות. וכך חזרנו הביתה בשלום.

ביום השנה העשרים הייתי מציע לעצמי ולחברי הצנחנים־מיל. (לשעבר) לא לבצע צעדות ולא לקיים חגיגות, אלא לערוך חשבון נפש: לזכור את הקורבנות שלנו אך גם את הקורבנות שלהם: את הבחורים שנפלו ב„גבעת התחמושת" וב„סימטת המוות" ואת הסטודנטים הערבים שנפלו בבירזית באש כוחותינו. ולאחר שנזכיר את המתים, נפעיל את המוח ונתחיל לחשוב, כיצד להפוך את כברת הארץ הקטנה והקדושה לשני העמים למקום, שלא יוסיף עוד אנדרטאות ומצבות אלא יתן תקווה ותוכן חדשים לחייהם של דור הבנים.

לכן, לא „כנס הר הבית" אלא שילוב ידיים. שילוב מאמץ וכוח רצון של כל מי שאוהב את הארץ הזאת על שני עמיה — למען שלום עכשיו.

הצנחנים בכותל. לזכור את הקורבנות משני הצדדים

...לפי השקפת עולמו הפוליטית. לא דווקא החברתית־כלכלית — השבר ממש כמו היהיו, בנוסחאות, בסיסמאות והאמיתות, שאין הוא מסוגל להשתחרר מהן.

משום כך המחאה הקולנית של השמאל הזה נראית בעיני פאתטית. בעצם, מחאה זו מסתכמת בעצומות בעיתונות, כמו המודעה האחרונה שהתפרסמה בימים אלה...

...מה שמרגיז באמת הוא ... שמלכתחילה נועד להציגנו ... וכנוגשים את הערבים ... הוא חושב שהיה מגלה פחות ... או שנאה אילו התחפש ... אשכנזים או כהלוני ... עדיף היה שעיתונאי ישראלי ... חפש דווקא ליהודי ... היה גושם מספיק ... התרשמויותיו בארץ ובעולם...

קטעים מתוך מאמרים של הדה בושס ושל יואל מרקוס ב„הארץ"

היישועים הללו

איך היתה כותבת העיתונאית הדה מרקוס בזמן אחר, במקום אחר. „הארץ של מיסיסיפי", יוני 1832

מאת ישראל שמיר

מה היו כותבים עיתונאים ישראלים לו חיו בתקופות אחרות?

„הארץ" של מיסיסיפי, 1832, 16 ביוני, מאת הדה מרקוס.

אני שונאת קיצוניות וצביעות. לא יודעת מה יותר. ההופעות האחרונות של קו־קלוקס־קלאן בעירנו ודאי היו דבר מחריד. ואין צורך להרבות בתיאורים של צלבים דולקים, בקבוקים שבורים. כושים מפוחדים ומוכים ונזק לריקמת חיי הדרום השלווים. טוב תעשה המישטרה אם תפעל נגד הפורעים הללו.

אך הדברים אינם כה פשוטים כפי שמנסים להציגם אותם קיצוניים, הקנאים־הפנאטיים, הרואים את עצמם כמונופוליסטים על האמת והצדק. הם שבויים בנוסחאות ואמיתות וסיסמאות מנוש כמו הקו־קלוקס־קלאן, ודורשים השכם והערב „שיחרור מלא של כל הכושים". „ביטול העבדות", וחלק מהם, הקיצוני מכולם („מצפן הדרום"), שאיזכורו לא יכירנו בעיתון מכובד, אף תומך ב„זכות הצבעה לכושים"(!).

משום כך המחאה הקולנית של היישועים הללו נראית בעיני פאתטית. המחאה הזאת מסתכמת בעצומות בעיתונות, כמו המודעה האחרונה נגד עבדות, שהתפרסמה בימים אלה על דפי עיתון זה (גם אנו חייבים לחיות ולשלם שכר סופרים. ולכן נאלצים לפרסם את התועבה). הם בוודאי מקבלים כסף למודעות מכושים ומיהודים בניו־יורק. אך אינם מוכנים להודות בכך.

משקלם הפוליטי של הקיצוניים הללו שואף לאפס, אך הם נטפלים לאנשים נורמליים, קונסטרוקטיביים, אשר נמנעים מהיסחפות אחרי המיעוט הקולני. כך, הם התנפלו במודעותיהם על הכומר ... רברנד ג'ונסון, שהטיח כנגדם דברים כדורבנות בזו הלשון: „אני לא ... שנופלים על צווארה של ההוויה ... לי נהייה רומנטית אחריה, ולא ... אני קובע שהתנועה לשיחרור ה... אחת התנועות האטומות, ... והמרושעות ביותר של המאה. ... בפוגרום האיום שערכו אנשי ג'ון ... תושבים לבנים שלווים של הדרום'. ... הקיצונים אלה הם דברי כפירה ... ישר — נמאס לנו מההתחסדות ... הקבוצה הקטנה הזאת, שאילו ... מבוקשה, היתה נופלת על צווארו של ... בראון, הרוצח המתועב של ילדינו.

ההיסטוריה מלמדת שהיישועים ... בראיית השחור־לבן שלהם ... משמעית, מביאים רק חורבן והרס. ... חשוב לחשוב על נפשנו ועל הווייתנו ... על עבדות ועל הכושים.

די, מספיק לכתוב על זה. ... אותי לאחרונה רודפת צדק מקצועית ... ביצ'ר סטאו, אשר הפיצה סיפרון ... „אוהל הדוד תום". באמת, לשם מה היה ... לכתוב זאת. כאשר מאמרים אין ספור ... כבר על מצבם והרגשתם של כושים. ... ספק שקיימים קיפוח ואפליה ... כאן כל תגלית מרעישה. מעניין מה ... כותבת על גורל אשה לבנה המוצאת ... בחשכת הלילה באמצע הכפר ... השחורים אחוזי התאווה ושטופי ...

יש באמת גבול להלקאה עצמית. ... מחנות קיצוניים. זה של קו־קלוקס־קלאן ... של דורשי שחרור מיידי לעבדים. ... לבחור בשביל הזהב, לחשוב יותר על ... ופחות — על האחרים.

נושאי שם

(המשך מעמוד 8)

כפשעים חמורים כבידוי ראיות ועדויות שקר יילכו חופשי אפילו בלי להישפט.

— כיצד מצטייר במניך תפקידו של השופט שמגר בפרשה זו?

על שמגר יש להגיד יותר ממלה טובה. הוא הפריך זו הפעם השניה כ־8 חודשים את הטענה בדבר סתירה בין חוק ובטחון. הוא גם זה שיזם לפני 6 שנים את שינוי החוק שאיפשר את הערעור, שאלמלא הוא, נפסו היה נשאר עוד 10 שנים בכלא. גם כאשר הוא חף מהפשעים שהואשם בהם. שמגר גם תבע בפסקדינו יחד עם שני השופטים שישבו עימו בדין, שחקירות השב"כ חייבות להתבצע לפי הנהלים של המשטרה, מה שבא להצביע על כך שלא ייתכן שאדם שמואשם בנושא בטחוני יטופל בחקירתו גרוע יותר מאשר אם הוא מואשם ברצח או באונס. יש חשיבות לכך ששמגר הוא אשר מעורב בנושא רגיש זה, כי עליו — לאחר שנים רבות וארוכות במערכת הצבאית בה הגיע לתפקיד הבכיר של פרקליט צבאי ראשי — עליו לא ניתן לומר שאינו מעורב בבטחון ושופט על־פי ... מנותקים מהמציאות. אדרבא.

— במקרה זה מדובר בקצין צה"ל ממוצא צ'רקסי. „בן־מיעוטים". האם ניתן טיפול „מיוחד" לנפסו, החל ... לנאמנותו למדינה ועד ללחצים ... כדי שיודה במעשים שלא עשה ... העובדה שהוא אינו יהודי?

אין לי שום ספק שזה יכול לקרות ... כל מי שמוריד מחשיבות העניין ... שמדובר במקרה זה בקצין צה"ל ... אינו יודע מה הוא סח. לפני חודש ... עם ישראל שקצין צה"ל יכול ... ה„ויה דולורוזה" של סבל ומאסר ... שנים, וכיום זו עובדה. מחר, ... הדבר הזה יכול להתגלות כלפי קצין ... ישראלי יהודי.

* (השיחה עם משה נגבי מבוססת על תוכניתו „דין ודברים", רשת ב' של „קול ישראל").

חג כפול

(המשך מעמוד 7)

הדרוזים בגולן וארבע שנים היה מתאם פעולות משרד הפנים באיזור. „אנחנו הצ'רקסים, כעדה, תמיד עסקנו בביטחון במקצוע בכל מקום בו פזורה העדה שלנו. ברגע שאיש שלנו נאשם בבגידה ואנחנו יודעים שהוא חף־מפשע, אז אין חלל ריק. ברור לגמרי שיש סימן־שאלה. וקשה לשכנע את הצעירים שיתנדבו וישרתו בקבע כקצינים.

„במחשבה לאחור," הוא מוסיף, „ייתכן שהשקט והאיפוק שלנו היה בעוכרינו. נעשה פה עוול לעדה שלימה. כך שאין לאיש זכות לבוא אלינו בטענות. עיזאת היה קצין בצה"ל ולא בצבא הצ'רקסי. אז למה כתבו כל הזמן הקצין הצ'רקסי, ובכך הטילו כתם על כל העדה. היום אני מרגיש עצמי טוב ... ארגיש טוב וחזק יותר. וזהו רק תחילת המאבק ועוד יהיו הפתעות", אמר ולא פירט.

בעדה הצ'רקסית המוסלמית, אין מעורבות דת בפוליטיקה. אימאם הכפר, ראור ... בוטוואש, מספר כי לפני שנתיים חשב ... לשבות שבת, לפני הכנסת למען עיזאת ... שוכנע שזה רק יזיק לנושא. עכשיו, ... מוסיף, זהו חג סיום הרמדאן. ... יהיה מהיום חג כפול.

26.5.87.

הטעם הטוב במצוקה

מאת ששה קורין

אני שותף לאי־שביעות הרצון על פעילותם של „העבודה" וחברינו בקיבוץ־הארצי. שליחת הזמנות, קיום המפגש או הכנס וכו'. יחד עם זה נדהמתי ממסקנותיו של עודד ליפשיץ (על המשמר, 20.5.87) ש„הרקע לכנס הוא ויכוח פנימי בקיבוץ־הארצי בין תומכי מפ"ם העצמאית לבין החברים המעדיפים לחדש את המערך או להצטרף ל„עבודה". חד וחלק!? אם זו דעתו האישית של עודד ליפשיץ — יבושם לו. אולם כתבתו היתה „מטעם" ולכן מוחה אני על הנזק וחוסר האמת שבה.

מצבה של מפ"ם ו„ריבוי אוהדי" מפלגת העבודה שבקיבוץ־הארצי — לידתם בקונסנזוס האומלל שהתחולל לפני קרוב לשלוש שנים (400 מול 9) ובו הוחלט על עזיבת המערך. אי־השתתפות בממשלת האחדות (על פרצופה הוויזואלי והמוסרי) ומעבר חדש לאופוזיציה הגובלת עם השממות. זהו מקור הטראומה. כשמפ"ם עושה דרכה לבד והווה באלטרנטיבה שאיש אינו יודע כיום מה טעמה... בתגובה לכך גברו מאד בקיבוצינו זרמי ביקורת על המצב החרש, כשרבים אינם מקשיבים למסר של מפ"ם גם כשהוא נכון וצודק. בעיר וגם בקיבוץ־הארצי.

התביעה לחדש את הברית עם מפלגת העבודה מטרתה (ובין היתר) לשמור על מפ"ם והקיבוץ־הארצי ולסייע להם להיחלץ ממצוקות. כל נאום „אופוזיציוני" חריף וצודק מביא ל„אובדן קולות למפ"ם. אלה טוענים: תשבו בפנים. נסו להשפיע ואז — נקשיב לכם. לו יכולתי בשורות אלו לתת מספרים ושמות חברים בקיבוצים שאומרים שלא יצביעו בעד מפ"ם עצמאית — הייתי גורם מפח נפש לרבים, רבים. ואין כוונתי לכך...

התביעה לחידוש הברית תוך טיפוחה של מפ"ם בבדידותה הזוהרת — עשויה רק לשמור מהתפוררות מתמשכת. המזכ"ל ודומיו סבורים שהלוחמים לשותפות תוך ביצור העצמאות „מורידים את המוראל בקיבוץ־הארצי". בכספת שמור אצלו, למקרה תוצאות עגומות בבחירות: „אמנם... אבל נשארנו נאמנים לעצמנו"...

בכל אלה — ההיפך הוא הנכון.

שגה גם עודד ליפשיץ, הרואה ב„ויכוח" את הסיבה לרצון להצטרף ל„עבודה". לא: המחדל שמלפני שלוש שנים, ללא אומץ להודות בו ולהתנער ממנו — הוא המקור לכל מה שקורה.

אומרים, שלכל הסוסים יש ארבע רגליים. אבל לא כל בעל ארבע רגליים הוא סוס. נכון שלדידי פרס ו„עבודה" אינם שונאים ואינם ליכוד ב' — אולם אין זה סימן שכל מי שחושב כך שש להצטרף ל„עבודה". אין זאת „טריפה". אבל לא זו היא שאיפתי. הדרך להבראה עוברת דרך מפ"ם הדוגלת בשותפות מאקסימלית של כל חלקי תנועת העבודה. זהו המושכל העיקרי עבורנו...

בושה לסטאליניסטים

בימים שבבריה"מ מותר לדבר ביתר גילוי על פשעים וקורבנות המשטר, אין אנו צריכים לפחד מדברים ש„מחריפים את העוינות" לבריה"מ

מאת אריק לי

יוסף שמי, במאמרו „גול עצמי" (על המשמר, 20.5.87), רואה „בעיה" בזה שעיריית רמת־גן הזמינה את אחיו של ראול ואלנברג ארצה. הבעיה אינה של רמת־גן, אלא של השמאל.

„ההמולה שקמה סביב עניין זה מחריפה את העוינות כלפי בריה"מ ומקשה על המאמצים להגיע לנירמול היחסים עימה," טוען שמי, והוא צודק. אך אפשר להרחיב דבריו כך: גם מי שמדבר על יהדות ברית־המועצות „מחריף את העוינות" כלפי הרוסים. מי שמדבר (או כותב) על האסירים הפוליטיים הרבים, כולל אסירי־ציון, גם הוא „מחריף עוינות". שלא לדבר על אלה שמעזים לכתוב על העבר הרחוק, על סטאלין, על ה„גולאג", על רצח מיליונים חפים־מפשע.

ולמה רק בריה"מ? האם כל הפרשה סביב הנשיא החדש של אוסטריה איננה „מחריפה עוינות" כלפי מדינה, דווקא ידידותית לישראל? ולמה לדבר על היסטוריה, על השואה?

האירוניה היא שבברית־המועצות של היום מותר לדבר קצת יותר בגלוי על פשעים וקורבנות, על הפרות זכויות האדם והפרות אחרות של ה„לגאליות הסוציאליסטית". גורבאצ'וב מסכים שנדבר בגלוי „גלאסנוסט". אבל בעיני יוסף שמי יש נושאים שאסור עדיין להזכיר אותם ב„על המשמר", כנראה.

אינני מאמין שוואלנברג עדיין בחיים. אבל לו האמנתי בכך, הייתי מרים את קולי ומצטרף לגל המחאות הדורשות את שחרורו המיידי. לא כך יוסף שמי. הוא חושב שיש סיכוי שוואלנברג עדיין בחיים — אבל אפילו זה נכון, הוא לא היה מסכים לדרוש את שחרורו. והסיבה היא: „אין שום סיכוי שישוחרר".

היש סיכוי שדרום אפריקה תשחרר את נלסון מנדלה? סיכוי קלוש מאוד. כבר יותר מעשרים שנה יושב מנדלה בכלא. וכל העולם, כל השמאל, כל „המפלגות דורשים את שחרורו. אם ניתן לשחרר את מנדלה, למה לא את ואלנברג?

ואלנברג — בעיה של השמאל

אי־אפשר להפריד בין שחרור האיש, אם עודנו בלוא בבריה"מ, לבין זכר מעשיו. להיפך: צריך לזכור את האדם, ואת אלה שעצרו אותו, קברו אותו ב„גולאג", ועשו מאמצים רבים למחוק את זכרו.

כל הכבוד לעיריית רמת־גן, ובושה לסטאליניסטים, שעדיין חיים בעידן „שמש העמים". תקופה זו נגמרה, גם בברית־המועצות וגם בשמאל הישראלי. הגיע הזמן ל„גלאסנוסט" גם בעיתון מפ"ם.

מפוף ומשם

בעריכת עלינא תורי

מה חדש?

כבר לא רוצים את „הבוס"

מאת עופר ניר

בתוך השנה שעברה, כאשר נודע על כוונה להוציא לשוק העולמי חמישה תקליטים של ברוס ספרינגסטין, בתוך ... אלבום חוברת מהודרת — ... המעריצים וסוחרי התקליטים ... כמויות אדירות. „הופעות ... 75־85" אמור היה להיות אחד הגדולים ביותר בכל ... אם לא הגדול ביותר. כיום, יותר משנה לאחר שיצא האלבום המחומש, ברור כי הציפיות מרחיקות־הלכת להישג מכירה חסר־תקדים, לא נתממשו. יותר מזה: לפי חנויות תקליטים באנגליה, איש אינו מעוניין כבר באלבומו של הבוס.

דובר של רשת חנויות גדולה מסר, כי גם הוזלת המחיר ל־15 לישט וחצי ממחיר האלבום, כאשר יצא לשוק, לא עודדה כלל וכלל את המכירות. כעת מנסה חברת „סי.בי.אס", שהוציאה את האלבום, לעודד מכירות במבצע עם העיתון „סאן" ולפיו, כל מי שירכוש את „הופעות חיות" יקבל, חינם, גם את „נולד בארצות־הברית", התקליט הקודם של ספרינגסטין, שכבר הוכיח עצמו ונמכר ב־17 מיליון עותקים ברחבי העולם.

ברוס ספרינגסטין — תקליט בחצי מחיר

בינתיים, באנגליה ובארצות־הברית ויש להניח שגם בארצות רבות אחרות, מחזיקים הסוחרים את האלבום על המדף ואיש אינו קונה. חברת סי.בי.אס. מצידה, מסרבת לקבל חזרה את העותקים הלא־מכורים בטענה שאינה עושה זאת לגבי שום תקליט וספרינגסטין אינו יוצא־דופן. „הופעות חיות", נכון לעכשיו, הוא בעיה רצינית בתחום השיווק והמכירות. מעריכים כי בארצות־הברית בלבד תקועים עשרות־אלפי אלבומים, בשווי של 14 מיליון דולר, ואיש אינו מוכן לסייע להיפטר מן המלאי העודף. לא נתפלא אם יתחילו לחלקו חינם...

לוויה לתקליט...

נתונים עולמיים מוכיחים, כי תקליט הויניל הרגיל, הישן והטוב, ששימש אותנו נאמנה כבר עשרות שנים, נתון עתה בסכנה אמיתית למעמדו. הוזלת מחירי הקומפקט־דיסק, בד־בבד עם המחיר השווה לכל נפש של מקולי הלייזר, עלולות לחרוץ את דינו למוות. אולי לא מוות מהיר, ודאי לא מיידי, אבל כנראה, לטענת מומחים, בלתי־נמנע. חברת „וירג'ין" הנחיתה לאחרונה מהלומה נוספת על מעמדו הרעוע של תקליט הויניל, כאשר העלתה את מחירו לכמעט 7.5 לישט.

מחיר זה נמוך אך במעט ממחיר הקומפקט־דיסק (סי.די.), שהפך בשנתיים שחלפו למצרך המוני. כיום ניתן כבר להשיג סי.די. בפחות מעשר לישט (כ־25 שקלים) וצופים כי המחיר יילך ויוזל.

גם מכירת התקליטונים אינה מבשרת טובות והפתרון המוצע, לטווח הקרוב ביותר, הן קלטות הסינגל. כלומר: קלטות שעליהן מודפסים שני שירים, כמו בתקליטון ויניל. מצד אחר, חייבות חברות התקליטים להמשיך ולהוציא תקליטונים, כמכשיר חיוני לעידוד מכירות וכמדד פופולאריות לקביעת מצעד הפזמונים. מצד אחר, אין צופים עתיד כלשהו לתקליטונים, כך שנראה כי קלטות הסינגל תהפוכנה ליורשות החוקיות שלהם. מכל מקום, סופו של עידן הויניל כבר נראה באופק. עצוב, אבל הקידמה דורשת קרבנות...

פסטיבל ישראל '87

מאפריקה, בקצב

מאת עופר ניר

„אמאמפונדו" פירושו, בני הפונדו, עם הפונדו. „אמאמפונדו" היא להקה מדרום־אפריקה המנגנת את המוסיקה השבטית של הפונדו. אבל גם מוסיקה אפריקנית, מחלקים אחרים של היבשת. „אמאמפונדו", על פניו, צריכה להיות אחד המופעים הקלים יותר לעיכול המוני, בפסטיבל ישראל 87'. זהו ביקורה השני של „אמאמפונדו" בארץ. היא הופיעה כאן לראשונה לפני כשלוש או ארבע שנים בסיבוב הופעות, שלא קצר הצלחה מסחרית גדולה מדי.

„אמאמפונדו" היא, בראש וראשונה, קצב אפריקני מטמטם חושים. מי שאוהב את האכסטזה הזאת, ייהנה ממופע לטעמו. בפעם הקודמת, הוסיפה הלהקה צבע להופעותיה, כאשר העלתה על הבמה כמה נערות צעירות אך מפותחות, ששדיהן קיפצו ופיזזו בעליזות עם כל תנועה. הלבוש המינימלי שלהן הוסיף חיים למוסיקה. אפילו שלרגעים, נדמה היה ש„אמאמפונדו" טרם החליטה אם המופע שלה מכוון לקהל „רציני", או שמדובר במועדון לילה לתיירים, לבנים כמובן, המתמחה באכזוטיקה שחורה.

„אמאמפונדו" קצב אפריקאי

ומכאן, ממועדוני־הלילה, החלה „אמאמפונדו" את נתיב ההצלחה שלה, בראשית שנות ה־80'. דיזו פלטג'יס, בנו של מרפאליל, חובב נלהב של כלי־הקשה שבטיים, צירף אליו כמה חברים והחל לנגן איתם ברחובות קייפטאון. מן הרחוב הגיעו למועדון־לילה, לאחר שבעל המועדון ראה אותם, התלהב וחשב שיש פוטנציאל מסחרי.

פלטג'יס מרגיש שלמן ההתחלה, הכוונה הייתה לעשות את המוסיקה האורגינלית, האוטנטית, של אפריקה לשבטיה. לשם כך, הקפיד שהלהקה תנגן בכלים מקוריים. כאשר לא היו בנמצא, עזר להם מוסיקולוג ידוע באיתור הכלים ולעתים, מחוסר ברירה, התקין אותם למענם. אחד לאחד, לפי האורגינל שכבר עבר מן העולם. הם, טוענים פלטג'יס וחבריו, לא ממהרים להתערב. למרות החינוך הדתי הנוצרי, הרי שלפני כל הופעה הם מתפללים, בנוסח אבות־אבותיהם, שלא קיבלו עליהם עול ומצוות, ומבקשים מן הרוחות הטובות שישתדלו למענם אצל האל, שתהיה הופעה מוצלחת...

כאשר הופיעה כאן „אמאמפונדו" לראשונה, שוחחתי, במאמצים מרובים (בגלל המבטא. לא שלי. שלו...) עם דיזו פלטג'יס. כל נסיון להשיג הצהרה ברורה, חברתית פוליטית, על הנעשה בדרום־אפריקה, נתקל בהתחמקות עדינה. הוא לא היה מעוניין להסתבך, שהרי רצה שתינתן לו הזדמנות נוספת, לצאת עם להקתו מתחומי מדינת האפרטהייד. „אמאמפונדו", אולי, לא חריפים מספיק מבחינת המסר הנדרש, בגנות האפרטהייד. אבל, מי שמתכונן לבוא לפסטיבל ישראל כדי להנות, לא להטריד עצמו בשאלות של פוליטיקה ומוסר ונזעקות, לקבל מנה גדושה של קצב מעורר ואולי יעלות־חן שחורות תשופות־זוהר, במופע שמיועד, באמת, למה שנקרא הקהל הרחב, אולי יותר מכל מופע אחר בפסטיבל ישראל יכול בהחלט לעלות לירושלים, לראות את „אמאמפונדו".

קצת היסטוריה

הביטלס: לפני עשרים שנה

מאת עופר ניר

יוני 67', מה היה לנו? מלחמת ששת־הימים, אופוריה, כותל מערבי, חיל־אוויר, סוף מיתון וביטלס. הביטלס היו ... המרענן מן העולם הרחב. ... היו אז בשיא הפופולריות ... מבחינה מסחרית, כבר השיגו כל ... כל מה שחלמו או לא חלמו ... התקליטים המרשימים ביותר. ביוני 67' זכה העולם לעמוד בפני אחד התקליטים החשובים ביותר בתולדות ... „סרג'נט פפר מועדון הלבבות הבודדים של ..." כשיצא לשוק האנגלי ב־1 ביוני. למחרת ראה־אור בארצות־הברית. בישראל יצא כעבור זמן רב ... זה מה שהיה אז.

עשרים שנה לאחר האירוע ההיסטורי ההוא ... לשוב ולהזכיר לדור הצעיר יותר ... מה היה בו, בתקליט ההוא, שחולל ... גדולה שכזו בפופ המודרני. רשת ... האנגלית „גרנדה" הפיקה תוכנית ... להקרנה בדיוק כ־1 ביוני, עשרים שנה אחרי.

„זה היה לפני עשרים שנה", כך תיקרא ... בנוסף לראיונות עם פול ... וג'ורג' הריסון ורינגו סטאר ... גם קטעים תיעודיים, ... מאותה שנה. המעורבות ... בווייטנאם, מלחמת ששת־הימים, ... פסיכדליה. מפיקי התכנית מקווים כי ... באותו יום, במספר רב ככל ... של מדינות ולא רק במולדת הביטלס. „זה היה לפני עשרים שנה" היא, כידוע, ... הפתיחה לשיר „מועדון הלבבות ... של סרג'נט פפר". את השיר, כמו ... התקליט הפיק ג'ורג' מרטין, מל אוואנס ... של הלהקה, תרם קטעים בתקליט. ... שבע־מאות שעות אולפן הושקעו ... וכישולו. התקציב היה 75 אלף ... שעות האולפן הרבות, גם הסכום ... ההפקה. היו חסרי־תקדים עד לאותו ... „סרג'נט פפר" היה, למעשה, מין אלבום ... שהקטעים בו קשורים זה בזה.

העיצוב הגראפי של העטיפה, ההפקה הקפדנית, השימוש בתזמורת סימפונית, העבודה הרבה שהושקעה בכל פרט ופרט — השירים. כמובן, השירים — הפכו את התקליט הזה לקלאסיקה. די להזכיר שירים אחדים מתוכו כמו „עם עזרה קטנה מידידיי", „לוסי ברקיע היהלומים", „היא עוזבת את הבית". „כשאהיה בן 64" וכמובן, „יום בחיים".

השיר הזה, לצד „תנודות טובות" של „נערי החוף" ו„גשר על מים סוערים" של סיימון וגרפונקל, הוא אחד משיאי ההפקה של שיר פופ. האלבום הזה, בעיצובו ובתוכנו, היה נציג מצויין של תקופת הפסיכדליה. היו מאזינים שטענו כי האזנה לתקליט, ללא „עזרה קטנה" מידידים כמו אל.אס.די או סמים קלים יותר — היא בבחינת חצי־חוויה. „סרג'נט פפר" זכה בארבעה פרסי „גראמי".

זה היה, כאמור, לפני עשרים שנה ונשאר איתנו לנצח. לפני תשע שנים נעשה נסיון כושל להעביר את שירי התקליט לסרט קולנוע, בהפקתו של רוברט סטיגווד. לפני חודשים אחדים דובר על תכנית מיוחדת, בה יביימו במאי־קולנוע ידועים (רוברט אלטמן, קן ראסל, ניקולס רוג ואחרים) קליפים המבוססים על השירים. תכנית זו לא יצאה בינתיים אל הפועל בגלל קשיי תקציב, אולם עדיין מקווים למצוא מימון ולהפיק אתה, להקרנה בתג־זמולד הקרוב, בעוד חצי־שנה.

אגב, ייתכן שההיסטוריה היתה שונה, אם היו הביטלס דבקים בהחלטה לקרוא לתקליט שלהם, במקום „סרג'נט פפר", „רוקטור ספר". זה היה הרעיון המקורי, אלא שאז גילו ש„רוקטור פפר" הוא שם רשום, של חברת משקאות קלים...קיבלנו את הסרג'נט במקום הרוקטור והיתר, כמו שאומרים, שייך להיסטוריה.

תקליט

מפגש

ארצי שיפ, לארס גולין, „הבית שאני גר בו". תקליט יבוא

מאת יוסי ונונו

זהו בעצם הדפסה ראשונה להקלטה מ־1963. מופע ג'אז שנערך במועדון הג'אז מונטמרטר בקופנהגן. מפגש, שיהיה אמנם מוגזם לכנותו הסטורי, אבל בהחלט מפגש מעניין בין ארצי שיפ, אמריקני מנגן סקסופון טנור, לבין לארס גולין, סקסטון בריטון שוודי, וההבדלים באכויות הנגינה, בכיוונים, בדגשים, בפרשנות המוסיקאלית ממצים את הדבר בין הג'אז האמריקני, בעיקר השחור, לבין הג'אז שהתפתח באותן שנים באירופה בעקבות הבי־בופ.

הסרט „רקה לחצות" מדבר בעצם על אותה תקופה באירופה, ופריחת הג'אז היא בין היתר תוצאה של „עריקת" נגנים כושים. שיפ הגיע לאירופה עם ההרכב שנקרא The New York Contemporary Five, שאתו לא הצליח במיוחד בארה"ב. באותו הרכב היו דון צ'רי וסקסופוניסט דני בשם ג'ון טאצ'קו. הנסיעה לאירופה נועדה לעשות קצת כסף. גולין, שמנגן בתקליט, נחשב לאחד מנגני הג'אז המובילים באירופה, באותה תקופה. מסתבר שיש די הרבה מוסיקאי ג'אז שוודים, חלקם אפילו הצליחו בארה"ב. כבר בקטע הראשון בתקליט, קטע ארוך, „את יצאת כמתוך חלום". אפשר להבחין בהבדל בין „הקול" ג'אז, הנגינה ה„אימפרסיוניסטית" והלירית בנשיפה של גולין, לבין החום, עודף הרגשות והנגינה „האקספרסיוניסטית" של שיפ. גולין עוקב אחרי ההרכב, שוקע בשירות ארוכות של חיפושי אקורדים, מרוקף. שיפ, דרמטי יותר, נשיפות קצרות, ונגן באס צעיר, שוודי, עם שם ארוך, ניילס הניג פדרסן. הקטע השני, „צריך להיות איכפת לי" — יופי של בלדה. בביצוע סולו של גולין, הפעם בבריטון חם בפרשנות חכמה עם ליווי מרדייק של מונטלי. קטע טוב אחר „גורג'יה בראון המתוקה". שיפ ופדרסן פותחים בתנופה ובקצב. גולין ומונטלו מצטרפים מאחור ונותנים מילוי. מונטלו מזכיר בנגינה שלו את באד פאוול. שיפ חזר מאוחר יותר לארה"ב והצליח לא רע, אבל המשיך לעבור בשבדיה באותה חברת הקלטות. תקליט אחר שלו, „הולך הבית", הוקלט ב־1977 בקופנהגן, יחד עם הקלידן הורנס פרלן, כך שהרומן שלו עם אירופה נמשך שנים ארוכות. שיפ אולי לא שייך לגדולים באמת, אבל הוא נגן סקסופון שאפשר וכדאי להקשיב לו.

גורלן של המלצות הוועדה למעמד האשה

איזה מאזן מביש!

אם ישאלו את האיש ברחוב — מה ידוע לו על ועדת נמיר והמלצותיה, קרוב לוודאי שישיב: „ועדת מי?" הזיכרון הציבורי הוא קצר כידוע. מה גם שמדובר בוועדה שעסקה רק בנשים ואשר הנושאים שלה מעניינים בעיקר את אותן קבוצות הנשים, ששיוויון האשה איכפת להן.

שנת 1975 היתה שנת־האשה הבינלאומית וחה"כ אורה נמיר פנתה אל יצחק רבין, ראש הממשלה דאז, להקים ועדה לבדיקת מעמד האשה בישראל, כשמטרתה היא בעיקר לפעול למען נשים במצוקה. תדמית האשה הישראלית גם בארץ וגם מחוצה לה היתה באותם ימים תדמית של אשה שיוויונית. רק כאשר החלה הוועדה, שהיתה מורכבת מנציגי כל הזרמים, לחקור את הנושא, גילתה עד כמה המציאות שונה מן התפישה.

שנתיים ימים ישבו תשעים המשתתפים במליאה ובצוותות, בהתנדבות, עד שהגישו דו"ח מפורט וכן 241 המלצות. מה עלה בגורלן של אלה? את התשובה לכך קיבלנו בימים אלה בערב שערכה שדולת הנשים והחטיבה להבדלי מינים בחברה של האוניברסיטה העברית ובו הוצגה חוברת שבה אספה עוה"ד מרים בנסון מטעם השדולה ממצאים על מידת היישום של ההמלצות הנ"ל.

39 מול 170

מתברר כי 170 המלצות לא יושמו, 39 יושמו חלקית, ורק 32 יושמו במלואן. במיוחד יש לציין כי ההמלצה העיקרית שעליה מתבסס כל הדו"ח והיא — להקים רשות לטיפול ולמעקב בנושא מעמד האשה שתכלול מועצה ציבורית, לשכה ונציב תלונות, יושמה רק בחלקה: כיום יש מועצה, אבל בלי תקציב, יש יועצת למעמד האשה ליד משרד ראש הממשלה, אך בלי לשכה ונציב תלונות.

בנושא „האשה בעבודה" לא יושמו 51 מתוך 63 המלצות. התקבל אמנם חוק שיוויון הזדמנויות בעבודה, אך אין הגדרה של אפלייה, ומי שמפלה אינו צפוי לעונש של תשלום פיצויים. וגם חוק שכר שווה אינו מיושם, וכן אין קיצור שעות עבודה לפועלות כמו לעובדות שירותים, ועוד.

מ־48 המלצות בנושא חינוך ושירותיו לא יושמו 38. יתר על כן, לא רק שלא יושמה המלצה ליום לימודים ארוך, אלא זו בוטל במקום שהיה קיים. יש התקדמות בהצגת דמות האשה בספרי לימוד. עם זאת בספרות הילדים — על פי מחקר של פרופ' אדיר כהן — הסכסיזם עדיין חוגג והאשה מוצגת כטפשה, רעה, מכשפה וכדומה. בנושא האשה במשפחה לא יושמו 29 המלצות, ורק ארבע יושמו חלקית. כאן יש להזכיר כי הצוות, שעסק בנושא דיני משפחה לא הגיע לשלב המלצות למרות הרכבו המכובד. אורה אחימאיר שהיתה מרכזת הוועדה, סיפרה, כי הצוות התקדם יפה בעבודה וציפו לכך שאפילו הרבנים יחד חה"כ שולמית אלוני שישבו בצוות יוכלו לגבש המלצות. אך הבחירות המוקדמות הביאו לפיזור הצוות, שבראשו עמד פרופ' מנחם אלון, כיום שופט בית המשפט העליון.

והקחצ"ר היא תת־אלוף

צה"ל יוצא מן המעקב אחר ביצוע ההמלצות במקום טוב יחסית. מתוך 32 המלצות יושמו 12 ו־5 יושמו חלקית. בנות משולבות כיום במספר גדול יותר של מקצועות שהיו „גבריים" בעבר, ונעשית פעולה חינוכית בנושא שיוויון בקורסים שונים. וכן, גם יש לנו קצינת „חן" ראשית בדרגת תת־אלוף.

בפרק „נשים במצוקה", יושם ביטול הנוהל הדורש עדות מסייעת במשפטי אונס; לא יושמה ההמלצה הקוראת לקביעת עונש מינימום של מאסר בפועל על אונס, לא חוקק חוק נגד הכאות במשפחה; לא הוחמר העונש המירבי לסרסור של זונה קטינה.

שריון נשים לכנסת בוצע חלקית. במקום 25% קיבלו עליהן מפלגת העבודה ומפ"ם שריון של 20% גם לרשויות המקומיות. אך לא יושם ייצוג הולם במוסדות נבחרים של ארגוני עובדים באמצעות שריון.

במישור הממלכתי נחלו ההמלצות כשלון אומרת אורה אחימאיר, אך לא במודעות הציבורית שגברה. ההוכחה בין השאר היא ההתייחסות כיום לנשים מוכות, לנפגעות אונס, הרגישות לפרסומת מפלה פתיחת לימודי נשים בקורסים באוניברסיטאות.

אילו היתה חוקה

מה שחסר לנו אז ועתה, זו קונצפציה כוללת, סבורה ד"ר פרנסיס רדאי מן הפקולטה למשפטים באוניברסיטה העברית. היא היתה רוצה בחוקה ובה חוק יסוד לשיוויון המינים, אך כל עוד חוקי האישות הנוכחים קיימים, לא ניתן לחוקק חוק יסוד כזה. גם היעדר החלטה של הנשים לראות עצמן שוות ממש בצה"ל, שהוא צבא קרבי, מונע הצעת חוק יסוד. הצעת נמיר המונחת כיום על שולחן הכנסת היא יחסית מקיפה, ויש להאבק לקבלה. ד"ר רדאי מציעה להיאבק על מה שהיא מכנה „האדרת האשה". וזאת בעזרת חינוך להכרה בעוצמה שבידי האשה וניצול עוצמה זו. כמו כן היא מאמינה שהדרך להאדרה עוברת גם כאמצעי התקשורת. יש לנונת ברחיפות נציגות נשים למועצה הציבורית של הערוץ השני.

פרופ' אליס שלוי, יו"ר שדולת הנשים, שהנחתה את הערב, הסבירה מה הביא את השדולה כיום לבדיקת מידת יישום ההמלצות. לדעתה, התשובות מסייעות לקבוע את סדרי העדיפויות בפעילות הגורמים השונים למען שיוויון וכן העלאת נושאים שאז לא טופלו. היא מאמינה בלחץ ציבורי, למעל בנושא לאה שקדיאל ובו במקום חתמו הנוכחות על עצומה הקוראת להכלילת שקדיאל במועצה הדתית. היא הבטיחה עדכון תקופתי של ביצוע המלצות הדו"ח. החוברת נמכרת ב־15 ש"ח, ומכילה את ההמלצות ולצידן מימצאי עו"ד בנסון.

מרים גורן

ציוד לימודי

תרומות מורים מארה"ב

במפגש האחרון של ארגון מורים יהודי בארה"ב שהתקיים ב־86 בסן פרנסי[סקו] הוחלט לקיים את הכנס הבא ... בירושלים בהשתתפות כ־3000 מורים ... מארה"ב. קרול הסל, יו"ר הארגון ... אורחת עיריית כפר־סבא במיסגרת ... בישראל. בתחילת מאי סיפרה, כי ... פועל בחסות הסוכנות היהודית, ה... היהודיות ובשיתוף עם כל האוניברס... היהודיות בארה"ב ובישראל. אירגון ... הנ"ל מוציא תוכניות לימודים בכל ... בארה"ב בכל מה שקשור לערכי ... מדינת ישראל, ועוד. דוברת עיריית כפר־סבא ניצה תמרי, סיפרה שקרול הסל ועמית... סטיוארט קלמן, הביאו עמם לארץ ... לימודי המחולק ליחידות אישיות. ... הביעו נכונות לתרום את הציוד ל... ממשפחות מעוטי אמצעים בכל ... בארץ. (חנה נדל)

דגם אחד להרבה ג'ינס

זה היה משהו שלא יאומן: הציגו את מכנסי הג'ינס הידועים של חברת ליוויס. אחת החברות הגדולות והידועות בעולם לייצור ושיווק ג'ינס. בקצב עליז עלו למסלול דוגמנים ודוגמניות, רקדו, הציגו, נעמדו בפוזות מפתות וכולם לבשו מיכנסי ג'ינס. יכולת לחשוב, שהחברה מייצרת עשרות דגמים — אבל בתצוגת הבכורה של ליוויס אחרי כמה שנים של היעדרות מישראל, ראינו דגם מקורי אחד. קלסי: מלמעלה עד לקרסוליים, כיסים מאחור, כיסים בצד, הדוק במותניים והדוק לישבן, בצד נמצאת התווית ועליה שם החברה וזהו זה. פה ושם יש וואריאציות המוסיפות יותר חן לדגם המקורי. כמו כפתורים במקום רוכסן. הצבע דהוי, או תוספת כתפיות (כשלייקס).

הקסם של ג'ינס קלאסיים הוא ביכולתם להשתלב בכל סגנון. כשנועלים נעלי עקב גבוה בצבע כסף, אדום או לכה, ולובשים חולצת מחוך במראה עתיק מקושט שרוכים ותחרה — הדוגמנית היא סקסית או אלגנטית כמו בשמלת ערב. בנעלי התעמלות או כר צבעוניות היא נערה ספורטיבית. תכשיטי הכסף (מקסימים, של התכשיטנית בת עמי ורסנו) הוסיפו זוהר גם לדוגמנים וגם לדוגמניות ואפשר היה ללמוד שמכנסי ג'ינס יכולים להיות הלבוש הבסיסי לכל אירוע.

חברת ליוויס שבה לישראל, בייצוגה הבלעדי של תשלובת „כיתן". את העבודה ה„שחורה", כלומר התפירה, עושים בכפר יארכה הדרוזי, בו מנהלת משפחת אבו יוסף מתפרה גדולה ומשוכללת שתפרה פעם בשביל אתא. המתפרה נרכשה על־ידי כית... והיום עובדות בה כ־100 תופרות. ליוויס מספקת את הבדים הגזורים, חוטים ... דרושים לג'ינס חוטים מיוחדים), כפתורי... אבזמים ולחצניות. שבשנה הבאה עומדים

להכפיל את מספר התופרות וכתוכנית ... להוסיף מגזרה.

הדגם הפופולרי בכל העולם הוא ... מספר 501 והוא בעצם הדגם המקורי. מחירו בישראל 89 ש"ח, לעומת כ־100 ... באירופה! לדגם „הפשוט" הזה יש מ... מיסטית, שדורות רבים יודעים את קסמיו. נראים הג'ינסים המקוריים סקסיים יותר מאשר חצאיות מיני נועזות.

לג'ינס של היום יש תפרי ביטחון כפולים שאינם נפרמים אפילו ברכיבה על סוסים או אופנועים ולא בשעת ריקודים ... ופעיליות ספורטיביות. לפי הסבריו של ... רוקי, מנכ"ל ליוויס אירופה. עובר האריג תהליך מיוחד, המבטיח שהוא יימתח ויחזור למצבו הקודם כמו חומר אלסטי ולא יתכווץ אפילו אחרי כמה כביסות. מומלץ לכבס את הג'ינס במכונת הכביסה וללבוש בעודם לחים. אומרים שג'ינס נראה טוב יותר ככל שהוא מתיישן. פעם ידענו רק את הצבע הכחול ... דגם כחול דהוי. היום עובר האריג תהליכים ומתקבלים גוונים שונים של כחול אפור ושחור. סטונווש, גולדווש, וסטון בליץ ... ואריאציות במראה האריג לפי האופנה הקיימת, אך בכל מקרה, חוזרים תמיד לצבע האחיד, הכחול הדהוי.

החברה נוסדה בשנת 1953, על־ידי ליוי שטראוס אשר הגיע לסאן־פרנציסקו ... את הזוג הראשון של מכנסי ג'ינס... ... חום. הוא רשם כפאטנט את התפר ... הידוע כתפר שלא נפרם לעולם, ב... כפולה" ועד היום שמור התפר מפני ... מכירות החברה עוברות את ... הדולרים. מדגם 501 נמכרו יותר מ־40 מיליון מכנסיים.

חיה יוסף

צביעת בגדים

אם מתעקשים לצבוע בבית בגד או וילון ובעיקר מפני שמסירה לצביעה מקצועית אינה משתלמת, יש לזכור שהתוצאה תלויה בביצוע. ראשית חכמה — מכינים כלי גדול דיו. שהבגד „ישחה" בו באופן חופשי, לא מקומט, לא מכווץ, לא מצופף. אם אין כלי מתאים, שיכיל את כמות המים הדרושה בהוראות — הצביעה לא תהיה אחידה.

לפני הצביעה יש להסיר את כל הכתמים. לכבס את הבגד ולשטוף. רצוי להשרותו למשך הלילה במים קרים, בתוספת כף אבקת סודה לשתייה. למחרת צובעים את הבגד לפי ההוראות של יצרן הצבע ומקפידים עליהן במדוייק. חשוב מאד שהבגד כולו יהיה מכוסה במי צבע. אבל חייבים גם להפוך אותו לעתים קרובות. אין להתפתות לקיצורי דרך או לקיצור זמן ההשריה. אחרי הצביעה שוטפים את הבגד במים רבים, עד שמי השטיפה האחרונה אינם צבעוניים. אם לשטיפה אחרונה מוסיפים כוס חומץ. אם צריך לגהץ את הבגד עושים זאת על צידו השמאלי. בעודו לח.

זכרונות מגבעת השומר

מקורם של שלושה קיבוצים של השומר הצעיר — דן, גת והעוגן — בגבעה בירכתי כפר־סבא. עליה הקימו, ב־1933 את מחנה הקיבוץ הראשון של תנועת השומר הצעיר בדרום השרון. הם קראו למקום „גבעת השומר". הם היו חניכי השומר הצעיר, מטרנסילבניה, ומבלגיה אשר התאחדו במרוצת הזמן עם גרעין מהתנועה בגליציה, עלו ב־4 במאי, 1939 לאדמות חאראויה, והקימו את קיבוץ דן, בצפון עמק החולה.

אנשי כפר־סבא, פרדסיה, והשטח ליד גבעת השומר, משכו אליהם קיבוץ נוסף של השומר הצעיר. שרוב חבריו עלו מגליציה, אליהם הצטרפו קבוצות חברים מאוסטריה ויגוסלביה. בשנת 1942 עלה הקיבוץ, ששמו היה „המנוף". להתיישבות בדרום השפלה והקים את קיבוץ גת. את מקומו של „המנוף" תפס גרעין קיבוץ העוגן, אשר הוקם בידי יוצאי תנועת השומר הצעיר בצ'כוסלובקיה. הם זכורים לאנשי כ"ס כמפעילי מסגריה, סנדלריה ומפעל לחידוש צמיגים. שפעל בבניין חרב על „גבעת השומר". בשנת 1947, עלה הקיבוץ להתיישבות בעמק חפר, והקים את קיבוץ העוגן.

השנה מלאו 40 שנה לעלייתו של קיבוץ העוגן על הקרקע. ותיקי הקיבוץ ביקשו לציין מאורע זה בין היתר, ע"י ביקור בכפר־סבא — ביחד עם ראשוני הקיבוצים דן וגת וכן — ע"י מפגש עם אנשי כ"ס מהתקופה ההיא הזכורים להם לטובה: „פועלי כפר־סבא, לדברי חברת העוגן — התחלקו אתנו עם ימי העבודה המעטים". הם היו לנו ידידים מכל הלב, היו ביקורים הדדיים ויחסי חברות טובה".

זכרונות מהימים ההם הועלו במפגש נוסטלגי שהתקיים לאחרונה (12.5.87) בהיכל התרבות המפואר בכפר־סבא בהשתתפות יצחק ולד, ראש העיר, שקיבל את פני ותיקי הקיבוצים ואת הכפר־סבאים בדברים נלבבים של יליד המקום, אשר ספג את ההיסטוריה של עיר מגוריו — משחר נעוריו.

להצלחת האירוע תרמו המארגנים מעיריית כ"ס. בהדרכתו של מזכיר העיר, חיים הייצלה, בעזרת מזכירות ראש העיר, כאשר הצבר, עמי אברוצקי, ואברהם פוזננסקי, שקדו במרץ כדי לאתר את ותיקי כ"ס. מצד הקיבוצים ניצח על מלאכת האירגון, עוזי גרטלה, בן קיבוץ העוגן, לעזרתו נחלצו המברכות, פנינה מקיבוץ דן, זהבה מגת, ובלהה מהעוגן — אשר הפכו את המיפגש לחוויה.

בתצלום: „רגע באירוע המרגש", (משמאל), פנינה לחוז, מדן, עוזי גרטלה, העוגן, ראש עיריית כפר־סבא, וחלק מהאורחים המארחים.

סקירה וצילמה: חנה נדל

גבר עם צמה

אשתקד ניסו מעצבי האופנה של פריז להלביש את הגברים האלגנטיים בחצאיות. אבל מעטים מאוד השתכנעו. הלהיט של השנה היא הצמה וסיכוייה טובים יותר. גבר אופנתי יגדל תקוץ שיער ארוך, יסרקו לאחור ויקלע לצמה. ארוכה ומהודקת כמו של הסינים מלפני מהפכת צ'אנג־קאי־צק. בשעת דחק מותר לאסוף את השיער לזנב סוס, שאותו קושרים בגומיה פשוטה. ולאירועים חגיגיים מומלץ סרט קטיפה או אבזם מוזהב. כך גם בקצה הצמה. לעומת זאת -

לתשומת לבכם - יוצאת מהאופנה תסרוקת של שיער ארוך וישר, הגולש על הכתפים ו„ראש גדול", המכוסה תלתלי פרא. בתמונה: גבר מודרני עם צמה.

16.5.87

תיקו 1:1 לנבחרת הנערים

אלון יצחקי העלה את הנבחרת ליתרון 0:1 מול דנמרק ואולם 13 דקות לפני הסיום השוו הדנים ★ הנערים שלנו היו עדיפים והתיקו מקדם אותנו ★ מחר מול טורקיה

שרות „על המשמר"

הטבלה

1. דנמרק	1	1:1	1
— ישראל	1	1:1	1
3. טורקיה	1	0:0	1
— יוון	1	0:0	1

נבחרת הנערים של ישראל בכדורגל פתחה את הופעותיה בגמר אליפות אירופה בהישג מכובד נגד נבחרת דנמרק 1:1 אולם התיקו עורר אכזבה בשורות הישראלים שהובילו ביתרון שער והיו עדיפים על היריב הסקנדינבי אך ספגו שער בלתי מחוייב המציאות 10 דקות מהסיום שעלול להשפיע על המשך המאבק בבית המוקדם ואולי למנוע את העליה לחצי הגמר.

תחקניו של המאמן אמנון רז התרגשו בהופעת הבכורה בגמר האירופי בדקות הפתיחה אולם לאחר כחמש דקות נכנסו לתלם ובניהולם של הקפטן רן בן שמעון והקשר אבי בן עזרא החלו לתקוף את שער הדנים.

באחת ההתקפות הבודדות של הדנים הצליח בדקה ה־17 כו טיטיאנסון לנעוץ את הכדור בקורת השער הישראלי. זה היה ניעור למהלך המשחק. מאחר השוער דנמרק ניקס יורגנסון היה במצב עמוס ואילו השוער הישראלי מאיר טלבי כמעט מובטל.

בדקה ה־12 גמל בן עזרא לדנים כאשר שיגר „טיל" והכדור זיעזע את קורת השער הדני.

היתרון הישראלי בשדה בא לידי ביטוי בדקה ה־44 (4 דקות לאחר פתיחת המחצית השניה). טל בנין שלא הרשים במשחקו התעורר לפתע וביצע מהלך מתוחכם כאשר היתל במגינים הדנים החסונים וחדר לרחבה שם הוכשל. השופט הפורטוגזי המצויין קונסטנטין קונקלאו פסק על בעיטה בלתי ישירה. הבועט הקבוע בן עזרא בעט כדור לרוחב הער שנהדף לרגלו של אלון יצחקי וזה החזיר בבעיטה חזקה ומדוייקת שחדרה לרשת — 0:1.

הישראלים מעודדים מהשער המשיכו לתקוף, במיוחד גיל ססספורטס המהיר והערמומי, אולם לא הצליחו במשימתם ואולי בגלל חולשתו של החלוץ השני אורן מוחרר.

דווקא בעיצומו של הלחץ הישראלי הצליח הדני מורטן מור, 3 דקות לאחר שנכנס המחליף בדקה ה־67, להשוות את התוצאה בנצלו חולשה רגעית של ההגנה הישראלית ששיחקה לאורך כל המשחק במסירות וכנאמנות יוצאת בגדר הרגיל.

● ההרכב הישראלי: טלבי, פוטשניק, בן־שמעון, חדד, אהרונוב, אלטיט, בן־עזרא, בנין, (פמיליה), יצחקי, מוחרר, ססספורטס.

המשחק נערך בעיר אורי 150 ק"מ מפאריס לעיני 500 צופים.

בבית הישראלי נפרדו טורקיה ויוון בתיקו 0:0. זוהי תוצאה נוחה לנבחרת שלנו.

תוצאות נוספות

בבית ב' סיימו סקוטלנד ומזרח גרמניה 2:2 וצרפת ניצחה את פורטוגל 1:2.

בבית ג' נוצחה צפון אירלנד ע"י מערב גרמניה 2:1, ואילו איטליה ניצחה את צ'כיה 2־1.

בבית ד' הביסה בריה"מ את יוגוסלביה 0:4, ואילו נורבגיה ואוסטריה סיימו 0:0.

זרים? — אין תגובה

זב שחר, חבר מזכירות ההתאחדות לכדורגל, העלה אתמול במהלך ישיבת המזכירות הצעה מחודשת לשיתוף שחקנים זרים בליגה הלאומית לכדורגל.

הצעתו של שחר לא זכתה לתגובה של עמיתיו למזכירות. יו"ר הנהלת ההתאחדות שאול ... אמר לשחר כי כל עוד לא הגיש מרכז הפועל על עמדתו בנושא הזרים אין מקום לדון על כך בהתאחדות לכדורגל.

עוד נאמר כי מאחר שמרכזי הספורט לא גיבשו עמדה משותפת בנדון כל הצעה שתתקבל אינה אקטואלית.

זוהי הפעם השניה שרב שחר מנסה להעלות את הנושא לסדר היום אולם הצעתו ירדה מעל הפרק מייד כשהועלתה.

אורי קרני, חבר מזכירות ההתאחדות לכדורגל, ביקש מעמיתיו למזכירות לבטל את הנזיפה שקיבל בגין הישארותו בחו"ל בתום מסע נבחרת הנוער לשווייץ.

קרני ננזף בזמנו מאחר שלא הודיע על כך מראש ליו"ר ההתאחדות לכדורגל.

חברי המזכירות הבהירו לקרני כי אין טעם לדון בנושא מחדש והנושא מבחינתם סגור.

כדורעף

הערעור נדחה ומכבי ת"א ירדה ליגה

בית הדין העליון של ההתאחדות לספורט דחה אתמול את ערעור קבוצת הכדורעף של מכבי תל־אביב בנושא שיתוף של שחקן ללא כתק במדי אליצור תל־אביב/חולון.

בעקבות הדחיה נשרה סופית מכבי תל־אביב לליגה השניה ואילו אליצור נשארה.

תחילה ערערו אנשי מכבי תל־אביב במועצת הליגה והגביע ואולם מאחר שלא היה בידיהם מסמכים נגד הערעור, המכבים פנו לבית הדין העליון וכן טענו שהכדורעפן ציר סעפיר שיחק בגרמניה והופיע ... ההופעה במדי אליצור ללא כתוק, נציג אליצור טען שסעפיר היה רשום בקבוצה מתחילת העונה והופעתו כשרה.

טענת אליצור נבדקה והוכחה כאמיתית. מכבי תל־אביב תשחק בעונה הבאה בליגה השניה.

הטלוויזיה תפצה את ההתאחדות

מאת ראובן חנניה

הטלוויזיה הישראלית תפצה את ההתאחדות לכדורגל על אובדן הכנסה במחזור ה־28 בעת שהטלוויזיה שידרה את גמר הגביע האנגלי בין טוטנהם וקובנטרי.

עיקב כך ניזוקו קבוצות ה־כדורגל בצורה משמעותית ביו־תר ובאותה שבת, ב־15 בחודש, צפו בכל משחקי הליגה הלאו־מית לא יותר מ־10 אלפים צופים.

כדוריד

טוספו נירנברג — אס"א 19:28

מאת יוסף חכם

במשחק כדוריד ידידותי שנערך אמש באולם האוניברסיטה ברמת אביב גברה הקבוצה המערב־גרמנית טוספו נירנברג על נבחרת אס"א ישראל 19:28 לאחר 7:14 במחצית.

משחק זה היה מבחן לשחקני אס"א היוצאים ביום שישי למשחקי האוניברסיאדה ברומניה.

את השערים לאס"א כבשו: זיפרט 4, אוסלנדר 4 (2 במכות 7 מטר), דוטן 2, י. כהן 2, אליגב 1, ספרן 1, מלחי 1, זיו 1 ושיבי 1.

שפטו מיכה פלם ויצחק ברנדווין.

הערב, בשעה 9, בהיכל הספורט העירוני בראשון לציון ישחקו האורחים מנירנברג מול נבחרת הנוער של ישראל עד גיל 21.

שני משחקי חצי הגמר היום באיצטדיון הלאומי ברמת־גן:

בית"ר י־ם: להסתדר בלי אורי
מכבי ת"א: לפצות את האוהדים
מכבי חיפה: דניאל — כן או לא
בית"ר ת"א: לשכוח מצרות התחתית

מאת משה רוזנברג

חגיגת כדורגל תהיה היום באיצטדיון ברמת־גן כשיערכו שני משחקי חצי גמר גביע המדינה. במשחק הראשון שיחל בשעה 5 אחה"צ יתמודדו בית"ר ירושלים ומכבי ת"א ובשעה 7 יפגשו מכבי חיפה ובית"ר ת"א.

כמסורת משחקי חצי הגמר מהשנים שחלפו מקווים גם היום לתצוגת כדורגל מרהיבה של ארבע הקבוצות. המשחקים היום יהיו מוכרעים, אם לא בתום 90 דקות תהיה הארכה בת 30 דקות ואם גם אז לא תושג הכרעה תבעטנה בעיטות עונשין מהנקודה הלבנה.

על הכנות ארבע הקבוצות מדווחים כתבינו.

פציעתו של אורי מלמיליאן, כוכב בית"ר ירושלים, העיבה אתמול במקצת על הכנות הקבוצה למשחק חצי הגמר. מלמיליאן נבדק אתמול פעם נוספת והרופא מארק רוסנובסקי קבע כי הוא אינו כשיר למשחק.

„כואב לי הלב" אמר אתמול אורי לאחר שהתברר לו כי פציעתו קשה והוא יאלץ להחמיץ את המשחק. הוא הוסיף עוד: „אני מקווה כי חברי יוכלו להסתדר גם בלעדי כפי שעשו זאת בשבת מול הפועל פ"ת."

להרכב בית"ר ישוב הבלם אהוד אשש שהחמיץ את המשחק בשבת עקב פציעה קלה. מאמן בית"ר ירושלים דרור קשטן יציב שמירה אישית הדוקה על משה גריאני ואלי דריקס שני חלוצי מכבי תל־אביב.

● בית"ר ירושלים: מזרחי, א. כהן, אזולאי, אשש, שירזי, קדוש, שוורץ, שמואלי (בן הרוש), מלכה, גולדר (ונדרמולן), אוחנה.

בלי דוד אזולאי

מכבי ת"א תופיע היום בהרכבה הקלאסי להוציא את המגן השמאלי דוד אזולאי שנפצע לפני שבוע ורגלו נתונה בגבס.

אתמול סיימו המכבים אימון באיצטדיון רמת־גן לאחריו בעטו בעיטות עונשין מהנקודה הלבנה כהכנה לאפשרות שהמשחק לא יוכרע.

הקבוצה תשחק במערך זהיר שיכלול רק שני חלוצים וארבעה קשרים כאשר אלון נתן וארז לולו יתמכו בחוד.

כשנשאל המאמן שמעון שנהר על הסיכויים מול האלופה ללא אורי מלמיליאן השיב: „איני יודע אם ההצהרות של בית"ר כי אורי לא ישחק הן נכונות... מכל מקום נצטרך להתאמץ, להתעלות ולגלות כושר שיא של כל השחקנים כדי לנצח. זוהי הזדמנות קלאסית עבורנו לתת קצת נחת לאוהדים המסורים".

המאמן התל־אביבי יציב שמירה אישית על אלי אוחנה, חלוץ בית"ר עליו יפקח מנשה שמעונוב. כן ינסה לנטרל המאמן את המגן הבית"רי שלמה שירזי העולה רבות להתקפה

● מכבי ת"א: גינצבורג, קרייר (קרמר), א. כהן, שמעונוב, מ. כהן גולדברג, נתן, לולו, טבק, גריאני, דריקס.

קצב החלים, ידיד עדיין

בית"ר ת"א סיימה אתמול את הכנותיה באימון לילי שנערך באיצטדיון רמת־גן כדי להתרגל לתאורה שתהיה הערב בשעת המשחק.

המאמן הבית"רי ראובן כהן מודאג מהעדרו של נסים כהן המוח המתכנן של הקבוצה עקב עונש של הרחקה (5 צהובים).

להרכב ישוב יהודה קצב לאחר שסיים לרצות עונש הרחקה. במהלך המשחק עשוי להשתלב גם מאיר יחזקאל בחוליית הקישור לאחר שהחלים מפציעה. לעומתו טרם החלים הבלם ברוך ידיד והוא יישב רק על ספסל המחליפים. הקבוצה תצא היום לבית מלון. ברור כי המאמן ינקוט בשמירה אישית הדוקה על קשרי חיפה ועל חלוציה המסוכנים.

● בית"ר ת"א: א. ג'רבי, טורס, יעקב כהן, קצב, עמר, עמרן, מזרחי, צמח, אררי, לביא, ירון כהן.

להציל העונה העגומה

„שחקני מכבי חיפה יודעים כי רק זכייה בגביע המדינה תציל את העונה העגומה של הקבוצה. החדרנו להם במשך כל השבוע את המודעות לכך שחרף נחיתות בית"ר תל־אביב והיותה שקועה בסבך התחתית, אסור לזלזל" — כך סיכם גיזבר מכבי חיפה פררי שביט את הכנות קבוצתו בשיחה עם כתבנו יוסי גלזר.

מכבי חיפה יצאה כבר אתמול למלון בהרצליה בו תשהה עד למשחק, היא קיימה אימון מסכם באיצטדיון בהרצליה.

פצועי הקבוצה דניאל בריילו־בסקי, רפי אוסמו וניר קלינגר עברו טיפולים מזורזים ונראה כי ישולבו בהרכב הפותח. היחיד שיעדר הוא ליאור רוזנטל שקיבל כרטיס צהוב חמישי במשחק הנבחרת נגד ליברפול.

תכונה רבה ניכרת בעיר הכרמל לקראת המשחק. כל אחד מכדורגלני מכבי חיפה יהנה ממענק נצחון בסך 750 דולר, בנקוב בחוזיהם של השחקנים.

ראש העיר חיפה אריה גוראל שיגר אתמול מברק ברכה למכבי חיפה בו כתב: „לידידי השחקנים, המאמן, והנהלת הקבוצה מאחל לכם נצחון במשחק חצי הגמר. להתראות בגמר. עלו והצליחו".

● ההרכב המשוער: רן, אהרוני, א. כהן, אוסמו, מריילי, אבוקרט, קלינגר, נמן, בריילובסקי, סלקטר, ארמלי.

אורי מלמיליאן (במרכז) חייך בשבוע שעבר בין הזמר חיים משה וחברתו דליה כהן במסיבת אליפות שערכו בית"רי ירושלים במועדון „קולגה" ברמת־גן. אתמול היה אורי עצוב כשהוברר לו שלא יוכל לשחק היום בחצי הגמר נגד מכבי תל־אביב

דינאמו בפעם הי־9 ברציפות

דינאמו מזרח ברלין זכתה בפעם התשיעית ברציפות באליפות מזרח גרמניה בכדורגל.

דינאמו מקדימה בארבע נקודות את דינאמו דרזדן כשלסיום נותר מחזור אחד בלבד.

ג'מצ'י: מסע מוצלח

מאת יצחק וימתוף

„המסע להולנד היה מוצלח ביותר. המטרה היתה להתאמן, לשחק, לבחון שחקנים ובעיקר להכנס לאווירה של אליפות שם נערכים משחקים יום אחר יום. הצלחנו לעמוד במשימות שהציבו לנו המאמנים צבי שרף ועוזרו רני בהנא וכיום שמונה ימים לפני אליפות אירופה אני אופטימי" כך אמר אמש קפטן הנבחרת הלאומית בכדורסל דורון ג'מצ'י ששב עם חבריו ממחנה אימון בין שמונה ימים בהולנד שבו קיימה הנבחרת חמישה משחקים. ניצחה בשניים ונוצחה בשלושה.

ג'מצ'י הוסיף כי המאמן צבי שרף בחן שחקנים רבים ולפיכך סבלה הנבחרת מעליות וירידות במשחקה. „זו היתה הזדמנות לבדוק שחקנים לפני המשימה החשובה שהיא אליפות אירופה. טבעי ששחקן שלא קיבל דקות משחק רבות יתקשה למצות את יכולתו. המטרה היתה להפיק לקחים. קרו דברים טובים. שחקנים השתלבו יפה. ניצחנו שתי נבחרות כמו צרפת והולנד ולפיכך אני מרוצה" אמר הקפטן.

לדורון היה זה המסע הראשון מחוץ לישראל כקפטן: „התנסיתי בבעיות שיכולות להיווצר בשהייה בחו"ל. לא למדתי הכל אך למדתי דברים חשובים לקראת העתיד. למזלי יש לישראל נבחרת מגובשת עם אווירה טובה ועובדה זו מקילה עלי" ציין ג'מצ'י.

המאמן צבי שרף הוסיף כי רק לקראת סוף השבוע יקבע מי יהיו 12 השחקנים שיסעו ב־2 ביוני לאתונה לפתיחת משחקי אליפות אירופה. כיום מונה הסגל 15 שחקנים.

הערב תתכנס הנבחרת לאימון באולם הפועל חולון בשעה 6 והחל ממחר יתקיימו האימונים ב־10 בבוקר שהיא השעה המרכזית בה יערכו רוב משחקיה של הנבחרת הישראלית.

וילאנדר ולנדל עמלו קשות בפתיחת הרולאן־גרוס

האלוף איוואן לנדל וקודמו השבדי וילנדר נאלצו אתמול לעמול קשה ביום הפתיחה של האליפות הפתוחה של צרפת, בטרם עלו לסיבוב השני.

לנדל הצ'כי, המדורג במקום הראשון, עמל שלוש שעות וחצי כדי לנצח בסיבוב הראשון את רולנד אגנור מהאיטי, בתוצאה 6:7, 6:7, 6:3, 6:3.

יצויין כי אג'נור תופס רק את המקום ה־83 בדירוג העולמי.

השבדי וילנדר, המדורג במקום ה־4, אשר ניצח את לנדל בגמר 1985 ברולאן גארוס, נאלץ גם הוא לעבוד ... כדי לנצח את האיטלקי ... קולומבו בתוצאה 6:3, 6:2, 6:3. האיטלקי פרש לבסוף ...

גיירמו וילאס מארגנטינה ניצח את ז'רום פוטייה מצרפת, 6:3, 6:7, 6:4.

הסירוב לצאת עלה לבן־שאנן ב־1500 שקלים

מאת יוסף גלזר

קשר הפועל חיפה חיים בן־שאנן נקנס אתמול ב־1500 שקלים בפועל על־ידי ועדת המשמעת הפנימית של הפועל חיפה.

הדיין עו"ד גדיאל דונר, חבר הנהלת הפועל חיפה, הרשיע את בן־שאנן בסירוב להתחלף במהלך המחצית השניה של משחק הליגה נגד מכבי שעריים, מה שאילץ את המאמן יצחק שום להשאירו במגרש. בן־שאנן גם נקנס באלפיים שקלים על תנאי ובהשעייה לשני משחקים על תנאי.

לאימוני הפועל חיפה חזר החלוץ אהרון פרידה ששב לארץ עם רעייתו האנגליה.

הלייקרס — סיאטל 121:122

מאת שלמה מלחי

לוס אנג'לס לייקרס נמצאת על סף עלייה לגמר לאחר שגברה גם במשחק החוץ בסיאטל — 121:122. על קבוצת הסוניקס ומוליכה במאזן המשחקים 0:3.

יצויין כי כל שלושת המשחקים התנהלו ביתרון זעיר של הלייקרס שהיה פחות מ־10 נקודות.

הבולט במגרש היה מק דני אלס מסיאטל שקלע 42 נקודות, כולל 3 נקודות עם שריקת הסיום. בלייקרס בלטו ג'יימס וורטי ורכבת המשאו שהיה השחקן הבולט בקבוצה במשחקי הפליי־אוף. וורטי קבע שיא אישי במשחק השלישי כשקלע 39 נקודות. קארים עבדול ג'אבאר הוסיף 28.

המשחק הרביעי יערך הבוקר בסיאטל. יצויין כי אף קבוצה בליגה מעולם לא מחקה פיגור של 3:0.

במזרח העניינים הרבה יותר מסובכים. בוסטון סלטיקס, שהוליכה 0:2 יצאה לדטרויט ונחלה תוך יומיים שני הפסדים. בשבת הוליכה דטרויט 53:73 במחצית. שחקניה גילו משחק מצויין. בוסטון אמנם הצליחה להוריד את ההפרש אולם לאחר שלארי בירד ולהביר מרטוריד התקוטטו ושניהם הורחקו לא נותר לבוסטון שנוצחה — 124:123.

הבולט במגרש היה אדריאן דנטלי. אשר קלע את כל 25 הנקודות שלו במחצית הראשונה. ותומאס הוסיף 23. ביום ראשון החזיקה בוסטון מעמד עד למחצית. כשפיגרה בהפרש בן 6 נקודות.

למעלה מ־27 אלף צופים חזו בתצוגה מצויינת של המקומיים. בסוף הרבע השלישי היה ההפרש 16 נקודות וברבע הרביעי היא הגיעה להפרש — 39 נקודות ובסיום — 119:145 לטובת דטרויט.

גם הפעם היה דנטלי (32 נקודות) הבולט במשחק. כמו כן התעלה ויני ג'ונסון שקלע 25. אייזה תומאס 22 ולה־ביר 20. סאן וינסנט המחליף הירבה לקלוע לבוסטון כשקלע 18 נקודות בכל משחק.

המשחק החמישי יערך הבוקר בבוסטון ולאחר מכן יצאו הקבוצות לדטרויט.

יצויין כי רוב הפרשנים משוכנעים שדטרויט תנצל עייפות בוסטון ותעפיל לגמר. אולם בכדי לעשות זאת עליה לנצח לפחות משחק אחד בבוסטון, שם הפסידה ב־16 המפגשים האחרונים.

אמריקני רץ 100 מטר ב־12.10 שנ'

זמן מצויין בריצת 100 מטר קבע האמריקני דניס מיצ'ל שגמא את המרחק בטקסוויל. טניס בזמן 10.12 שניות.

הערב: סקוטלנד־בראזיל

מאת שבח סלברט

הערב יתקיים ב„המפדן־פארק" בגלאזגו, משחקה השלישי של נבחרת בראזיל במסעה הנוכחי, כשתפגוש את נבחרת סקוטלנד בפעם השביעית.

עד כה לא הצליחו הסקוטים לנצח את הברזילאים בששת מיפגשיהם. בשתי הפעמים הקודמות בגלזגו ניצחה בראזיל פעם אחת (0:1) ב־1973, ואילו קודם־לכן ב־1966, נפרדו השתיים בתיקו 1:1.

במשחק האחרון ב־1982 שהיה בסיביליה במסגרת אליפות העולם בספרד, הביסה בראזיל את סקוטלנד 1:4.

הפעם תנסה סקוטלנד להשיג את הנצחון הראשון שלה על בראזיל, המורכבת ברובה משחקנים צעירים שעדיין לא התלכדו כחטיבה אחת. למנצחת במשחק זה, יוענק גביע הנושא את שמו של סר סטנלי רוז המנוח, מכיוון שאנגליה סיימה את שני מפגשיה עם בראזיל (1:1) וסקוטלנד (0:0) בלא הכרעה.

משחקה הרביעי של בראזיל יהיה ביום חמישי בהלסינקי מול פינלנד ומשם תצא לישראל למפגש האחרון ב־1 ביוני בר"ג.

אילוז התקרב לשיא של מקל

מאת יצחק אישל

האתלט איתי אילוז מהפועל ירושלים העושה בלימודים בארה"ב קבע אתמול בתחרות בבוויי שבאיידהו, ארה"ב, את הישג השנה בריצת 400 מטר 44.20 שניות. תוצאה הנופלת בשבע מאיות השניה מהשיא הלאומי בו מחזיק יואב מקל.

אילוז סיים שביעי בתחרות הריצה בה השתתפו רצים משמונה אוניברסיטאות, מחמש מדינות בארה"ב.

ישראלי אחר העושה אף הוא בלימודים, אילן גולדווסר סיים ששי ב־110 מטר משוכות בזמן 14.97 שניות וכן סיים חמישי ב־400 מטר משוכות בזמן 52.70 שניות.

26.5.87

גורבאצ'וב מביא „גלאסנוסט" אך רומניה מגרשת כתבים מערביים

המנהיג הסובייטי מיכאיל גורבאצ'וב הגיע לרומניה אתמול ויקיים שיחות עם הנשיא ניקולאי צ'אושסקו, שלא גילה עד כה נטייה לממש בארצו את המדיניות החדשה של הקרמלין בשטח הכלכלי והחברתי.

גורבאצ'וב הגיע עם אשתו רייזה ועם יועצו לעניני מזרח אירופה, ואדים מדוויידב.

בנמל התעופה החליפו שני המנהיגים נשיקות על רקע נגינת ההימנונים. גורבאצ'וב חייך במלוא פניו בעת שבירך את אשתו של צ'אושסקו אלנה, התופסת עמדה רבת כוח בזירה המדינית ברומניה.

וינה. — ממשלת רומניה החזירה שישה עתונאים ממדינות המערב, שבאו לבוקרשט כדי לסקר את ביקורו של גורבאצ'וב.

ארבעה כתבים הוחזקו בנמל התעופה של בוקרשט במשך הלילה והועלו על מטוסים שיצאו למערב ביום שני בבוקר. אליהם צורפו כתב ספרדי שהגיע ביום שישי וצלם עיתונות אנגלי.

דיפלומטים ממדינות המערב אמרו, כי הפעולה הרומנית עשויה להזיק למאמצי הממשלה לשמור על יחסים טובים עם מדינות המערב.

הפיקוח החמור שמטיל המשטר הקומוניסטי ברומניה על כלי התקשורת נוגד את הפתיחות ההדרגתית המורגשת עתה במדינות קומוניסטיות אחרות, בעקבות הגשמת מדיניות ה„גלאסנוסט" של גורבאצ'וב.

הכתבים שהוחזקו בנמל התעופה במשך הלילה היו כתב רויטר, דייויד סטורי, כתב „וושינגטון פוסט" ג'קסון דיל, כתב „אפטן פוסטן" הנורווגי, סטיין סאוויק, וכתב „דיילי טלגרף" הלונדוני רובין גייר.

נערות מ„ארגון ההגנה של הנוער" מקבלות את פני המנהיג הסובייטי, מיכאיל גורבאצ'וב, אתמול בנמל התעופה של בוקרשט (צילום: אי.פי.)

מיטראן בקנדה, ינסה לתקן קלקולי דה־גול

אוטאווה. — נשיא צרפת פרנסואה מיטראן, הגיע אתמול לקנדה לביקור של חמישה ימים, בו יעשה ניסיון לפתוח עידן חדש ביחסים בין קנדה לצרפת. זהו ביקור רשמי ראשון בקנדה של נשיא צרפתי, מאז שדה גול המנוח „הרעיל את האווירה" בין שתי המדינות ב־1967, כאשר הודיע בנאום על תמיכתו במתבדלים הצרפתים מקוויבק, שביקשו להקים אוטונומיה משלהם. פקידים צרפתים משוכנעים, כי הנשיא הצרפתי לא יחזור על הכרזותיו של דה גול על עצמאות לצרפתים בקוויבק. יתר על כן, הם סבורים כי הוא יבהיר לקנדים, כי דה גול המנוח טעה כאשר התערב בעניניהם הפנימיים.

המרכז בבריטניה שינה קו ותוקף עכשיו את הלייבור

לונדון. — ברית מפלגות המרכז בבריטניה, המורכבת מן הסוציאל־דמוקרטים והליברלים, והמפגרת בסקרי דעת הקהל אחרי השמרנים והלייבור, החליטה לשנות את קו התעמולה שלה במסע לקראת הבחירות הכלליות ובמקום לתקוף את השמרנים החלה לתקוף את הלייבור.

„עשינו תפנית במערכת הבחירות, לאחר שכבר טיפלנו בגב' תאצ'ר", אמר מנהיג הסוציאל־דמוקרטים דוויד אוואן בראיון בטלוויזיה.

הוא אמר, כי הברית תטפל עכשיו בלייבור, ובעיקר במדיניות ההגנה והחוץ של המפלגה, שתיהן חסרות־שחר ומסוכנות, לטענתו.

מפלגת הלייבור התחייבה במצע שלה לסלק את הנשק הגרעיני מבריטניה על כך היא מותקפת הן על־ידי השמרנים והן על־ידי ברית המרכז.

עד כה כיוונה הברית את חיצי הביקורת שלה נגד השמרנים ותאצ'ר. אולם בשבוע שעבר איבדה הברית שני אחוזים לטובת הלייבור בסקרי דעת הקהל. כתוצאה מכך החליטו ראשי הברית לעשות תפנית במדיניות התעמולה שלה. (ע"ד)

וגשר הזהב יפה כמו בסרט

קרוב ל־800,000 איש, רבים מהם בתחפושות, ומהם שהניפו פעמונים ובלונים, התקהלו על גשר שער הזהב ביום ראשון, כדי לחגוג מלאות יובל להקמתו.
אורכו של הגשר של 3.2 ק"מ. מחבר את שני חלקי מפרץ סן פרנציסקו, תלוי על כבלים.
מתכנני חגיגות יום ההולדת צפו למאה אלף עד מאתיים אלף חוגגים שצריכים היו לעבור את הגשר מצד אל צד. אולם להפתעתם עלה מספר החוגגים עד פי ארבעה. (צילום: אי.פי.)

קוביית קרח לים של ויסקי

גרינלנד מייצאת קרחונים במכולות

נוק.— גרינלנד ייצאה קרחון ענק ליפאן, ולפחות מדינה נוספת אחת גילתה עניין ב„סחורה" המצוייה ביותר של האי הצפוני.

גוש הקרח הצף בנמל נוק פוצץ בדינמיט לשישה גושים, הוכנס למכולות ונשלח ליפאן, שם יוצגו הגושים בתערוכה על גרינלנד.

80 אחוז מאי זה, שהוא הגדול שבעולם, מכוסים קרח.

דובר ממשלתי אמר, כי מסבאות בניו יורק ביקשו לברר את האפשרות של יבוא קרח גרינלנדי שהוא נקי מזיהום, כדי להגישו בקוקטיילים — וויסקי.

הג'יהאד האיסלאמי נוטל אחריות לתקריות בירושלים

ירושלים. — ארגון „הג'יהאד האיסלאמי" טען אמש, כי הוא אחראי לתקריות האלימות שפרצו בשבת בלילה בין מוסלמים לאנשי צבא ישראליים בירושלים, וטען כי „זוהי התחלה של עימות כולל עם הכובש הציוני".

אלמוני שטילפן לסוכנות הידיעות הצרפתית, הקריא הודעה בה נאמר: „המאבק יימשך, ואנו מכריזים על סירובנו המוחלט לכל פתרון של שלום, שאותו מבקשים לכפות כל הבוגדים של המשטרים הערביים". (עת"ם)

בגרוזיה כבר מותר להתחרט

מוסקווה. — „חרטה", סרט על רודנות ובו רמזים לדיקטטורה של יוסף סטלין, זכה בפרס ראשון בפסטיבל סרטים סובייטי, בטביליסי, בירת גרוזיה.

הסרט, מאת הבמאי הגרוזיני טנגיז אבולאדזה, שוחרר להקרנה אשתקד במסגרת מסעו של גורבאצ'וב למען הפתיחות. המונים נהרו לבתי הקולנוע ברחבי המדינה כדי לראותו.

„חרטה" גם זכה בפרס מיוחד של חבר השופטים בפסטיבל הסרטים הבינלאומי בקאן. (ע"ד)

● חברת השטיחים האיראנית תייצא שטיחים פרסים בשווי של 200 מיליון דולר בחמש השנים הבאות. הסכם מסחרי על כך נחתם אתמול. איראן תקנה בתמורה סחורות מוגמרות מיפאן.

ארגון טרור ערבי מאיים לחדש את הפיצוצים בצרפת

מכתבי איום של „ועד הסולידריות עם אסירים פוליטיים מהמזה"ת", כתובים בכתב שבו נכתבו הודעות קודמות של הארגון

מאת ארנון יפה, כתבנו בצרפת וסוכנויות הידיעות

פאריס. — ארגון טרור ערבי לבנוני, שביצע שורה של פיצוצים קטלניים בפאריס בשנה שעברה יצא אתמול באזהרה כי יחדש את הפיגועים אם צרפת לא תשחרר מיד טרוריסטים מבתי הכלא בצרפת.

„החלטנו החלטתנו לעשות הכל בלי להתחשב בשום דבר... הקיץ הזה יהיה חם מאוד", הודיע ארגון „ועד הסולידריות עם אסירים פוליטיים מן המזרח התיכון", במכתב שנשלח לסוכנויות הידיעות הבינלאומיות בפאריס.

ארגון הטרור הזה ביצע שורה של פיצוצים חבלניים בפאריס בחודשי פברואר, מרס וספטמבר בשנה שעברה. בפיגועים אלה נהרגו 13 בני אדם ונפצעו 200. הארגון דורש לשחרר את הטרוריסט הלבנוני, ג'ורג' איבראהים עבדאללה, את הטרוריסט השיעי, אניס נקאש, ואת הטרוריסט הארמני וארוג'אן גארדיג'יאן.

כל השלושה מרצים מאסר עולם על מעשי רצח שביצעו על טריטוריה צרפתית.

המכתב לסוכנויות הידיעות כתוב באותו כתב יד בו נכתבו הודעות קודמות של ארגון טרור זה. שרותי הביטחון של צרפת פתחו במעקב אחר קרולין הסגר, לבנונית המקורבת למשפחת עבדאללה שנראתה לאחרונה בפאריס.

השירותים הצרפתים לכדו 16 ערבים אנשי רשת טרור לבנונית הקשורה ל„חיזבאללה", שהופעלה על ידי השרותים האיראנים. שלושה מתוכם נמסרו בהודעותיהם, כי הם אכסנו מחבל לבנוני, והובילו אותו למקומות בהם בוצעו ההתנקשויות בסתיו שעבר בפאריס.

מצרים משפרת את היחס לישראלים

קהיר.— העיתון המצרי „אלווסר" מוסר, כי השלטונות פרסמו לאחרונה הוראות תקיפות לכל תחנות הגבול, בדבר שיפור היחס כלפי התיירים הישראליים. הותר להם להעביר כל סוגי המזון והמשקאות.

לאומי ושות' בנק להשקעות בע"מ

מקבוצת בנק לאומי לישראל בע"מ

תמצית מאזן ליום 31 במרץ 1987

מותאם להשפעת האינפלציה לפי מדד חודש מרץ 1987 (לא מבוקר)

	31 במרץ 1987 שקל חדש	31 בדצמבר 1986 שקל חדש
פקדונות בבנק ישראל	28,870	2,864
פקדונות בבנקים	54,307	5,541
ניירות ערך	9,967,283	9,775,172
השקעה בחברה מסונפת	178,461	182,925
הלוואות לציבור	330,395	620,779
רכוש קבוע	429,865	443,643
נכסים אחרים	521,188	598,785
	11,510,369	11,629,709

	31 במרץ 1987 שקל חדש	31 בדצמבר 1986 שקל חדש
פקדונות מבנקים	8,245,485	9,567,646
פקדונות מהציבור	100,000	--
התחייבויות אחרות	460,636	514,965
תקבולים על חשבון מניות	113,956	113,956
	8,920,077	10,196,567
הון עצמי	2,590,292	1,433,142
	11,510,369	11,629,709

תמצית דו"ח רווח והפסד מאוחד לרבעון שנסתיים ביום 31 במרץ 1987

מותאם להשפעת האינפלציה לפי מדד חודש מרץ 1987 (לא מבוקר)

	שקל חדש
רווח מפעולות רגילות לפני מיסים	1,161,614
הפרשה למיסים	–
רווח מפעולות רגילות לאחר מיסים	1,161,614
חלק הבנק בהפסדים של חברה מסונפת	4,464
רווח נקי לתקופה	1,157,150

תמצית דו"ח על השינויים בהון העצמי לרבעון שנסתיים ביום 31 במרץ 1987

מותאם להשפעת האינפלציה לפי מדד חודש מרץ 1987 (לא מבוקר)

	שקל חדש
הון עצמי לתחילת השנה	1,433,142
רווח נקי לתקופה	1,157,150
הון עצמי לסוף התקופה	2,590,292

הדו"חות הכספיים נערכו לפי אותם כללי חשבונאות שלפיהם נערכו הדו"חות הכספיים ליום 31 בדצמבר 1986

לאומי ושות' בנק להשקעות בע"מ

מה ● מתי ● היכן

טלוויזיה

ערב יום ירושלים

08.00 טלטקסט – עד כאן – חדשות. 08.03 שעת כושר. 08.15 חשבון פשוט ר' – מספרים שליליים וכו'. 08.40 כלי סודות – חולם 4. 09.00 אנגלית ח'. 09.20 בתרגום לערבית – חשבון – דיאגרמות וגרפים. 10.10 אנגלית ז'. 10.30 הגיל הרך – רחוב סומסום – קיפי בירושלים. 11.00 צרפתית (ע"י). 11.15 חשבון ה' – הכל בגלל אגוז קטן. 11.30 ארץ מולדת – בין תורכיה לבריטניה (כ). 12.00 גיאוגרפיה (ו"ט) – שינויים בפני כדור הארץ. 12.25 ספרות (ע"י) – בתנת חכמי קדם. 13.00 מוסיקה (ע"י) – העשרה – קולות וצלילים. 13.30 קשת וענן – מהחל חרמש בקמה (כ). 14.00 טלטקסט – עד כאן – חדשות. 14.03 שעת כושר. 14.18 סרט קולנוע – הכירו את פלוני אלמוני – משל מוסרי של הבמאי פרנק קאפרה על צביעות הממסד הפוליטי בשנות ה־30 בארה"ב. נווד ורוק הופך למנהיג המונים כשהוא משמש בובה בידי עסקנים ציניים. בהשתתפות גרי קופר וברברה סטנוויק. 16.15 גברת פלפלת – פרק 10: פלפלת וקוקי. 16.25 רובוטריקים – פרק 24. 17.00 ערב חדש – מנחה: רפי רשף. 17.30 „גב לחדשות" – תכנית מיוחדת ליום ירושלים פיפס. רמו ומשי עם חבורת ילדים מטיילים ברחבי העיר. 18.00 „אלף" – שם הפרק: „בחיק הטבע". 18.25 „הגיע זמן לשון" – פינה לעניני לשון ליום ירושלים. אבשלום קור מספר על מקורות ביסוד השיר „ירושלים של זהב". 18.30 קיצור החדשות (ערבית). 18.32 „ירושלים בין החומות" – סרט תעודה. סיפורן של שלוש משפחות ירושלמיות, אשר דרכן משתקפים החיים של העדות השונות בתוך העיר (ערבית). 19.30 חדשות (ערבית). 20.00 כותרות מבט. 20.02 חידון צה"ל בידיעת הארץ ומורשת קרב. 21.00 מבט לחדשות. 21.30 תשדירי שירות. 21.35 „הצעדה לירושלים" – תכנית בידור בשידור ישיר מבריכת הסולטן לציון 20 שנה לאיחוד ירושלים. משתתפים: אריק לביא, אילנית, עפרה חזה. להקת פיקוד מרכז, מקהלת „סינה בעמק". להקת „הורה ירושלים" ותזמורת בניהולו ובניצוחו של אורי קריב. בתכנית ישולבו סרטים קצרים על העיר מיום איחודה. מנחה: יהורם גאון. 22.50 „1967־1987" – „כל האבנים האלה, כל העצב הזה, כל האור" (יהודה עמיחי, מתוך שירי ירושלים). סרט תעודה שצולם בחורף 1987 בשנה ה־20 לאיחוד שני חלקי ירושלים. באמצעות גיבוריו, תושבי ירושלים, הסרט מנסה להכין את התחושות שליוו אותם ביוני 1967, כאשר נפרצו החומות ונוטרלו שדות המוקשים, את התקוות, שליוו אותם אז, ואת תחושותיהם היום. 23.45 „מסוקו של מקום" – ליום ירושלים מבט מסביב לעיר. חדשות הלילה.

רדיו

קול המוסיקה

06.02 „צלילי בוקר". 07.09 „בהאזנה נינוחה". 09.00 „קונצרט בוקר" ברליוז: הפתיחה „המלך ליר" שוסטקוביץ': קונצ'רטו מס' 1 בדו מינור לפסנתר ולתזמורת. צ'ייקובסקי: סימפוניה מס' 4 בפה מינור. מוסורגסקי: שירי ילדים (כולל קריאת השירים בעברית) שומאן: „תמונות מהילדות" ליסט: סימפוניית „דנטה". 11.57 „פינת השיר" משירי ולוה. 12.00 „מן הסרטים" – שוברט: חמישייה לכלי קשת בדו מג'ור. 13.05 „בהאזנה נינוחה" 15.00 „מוסיקה צעירה". 16.00 „מאולמי הקונצרטים בעולם" פסטיבל ברלין 1986 – רסיטל שלמה מינץ, עם פאול אוסטרובסקי – פסנתר (26.9.86) בטהובן: סונטה מס' 1 ברה מג'ור מנדלסון: סונטה בפה מג'ור ברהמס: סונטה מס' 1 בפה מינור לויולה ופסנתר. 17.30 „קולות" – קוסרה: קובץ ראשון ושלישי מתוך „מיטות קודרות". 18.03 „ממרף התקליטיה". 19.00 „פניני אופרה" – אריות מתוך אופרות של מוצרט, פוצ'יני, ברליוז ורדי. 20.05 „אינטרלוד" – רצף מוסיקלי. 20.27 „פינת השיר". 20.30 „מאולמי הקונצרטים שלנו" 22.30 „ג'ז קלסי". 23.00 „מחזורי יצירות" – הנדל: סונטות להרכבים שונים מוצרט: שירים. ערב יום ירושלים

רשת א'

07.30 „רדיקל". 08.05 „חוגה" – עם בני הגול. 09.05 „טלורדו" – שירות מידע למאזינים. 10.05 „פניני בוקר". 11.10 השידור היומי לבתיה"ס שידורים לחינוך המיוחד – לכתות הגבוהות: „הדרות בדרכים" – תמרורים. 11.30 „שירים עממים". 12.05 „מערב ים־תיכוני" – עם משה גיאת. 13.00 חדשות ותכנית באנגלית. 13.30 חדשות ותכנית בצרפתית. 14.05 „בראש צעיר" – מגזין יומי לילדים ולבני נוער. 15.30 „השכלה ודעת לכל". 16.05 „מועדון שעון הזהב" – מעולמו של האדם המבוגר. 17.10 שירים עבריים. 17.20 „האוניברסיטה הפתוחה". 18.05 „מנחת ערב". 19.05 „שעור בתלמוד". 19.30 שידורים לעולים. 22.05 „סמטאות ירושלים" – עם פרופ' – ד"ר יוסף יואל ריבלין. 23.10+ שירים עבריים.

רשת ב'

07.00 „הבוקר הזה". 08.05 „עושים עניין" – עם גבי גזית ושלום קיטל. 09.05 „ביקור בית" – עם חיים קינן. 10.05 „כל צבעי הרשת" – מגזין יומי. 11.30 „סעו לשלום" – עם גדעון הוד. 12.10 „אלף־אלף" כ„בית" – עם אהוד מנור. 13.05 „בחצי היום" – חדשות ופזמונים. 14.05 „לראות או לא לראות" – יומן חדשות לתרבות ולאמנות. 14.30 „בת צחוק" – הווי והומור. 15.05 „רגעי יוסף". 16.05 „שירים ושעורים". 16.55 „קראתי ספר" – קוראים ממליצים. 17.05 „יומן כלכלה". 17.30 העברת משחק חצי גמר גביע המדינה בכדורגל שידור חי מאיצטדיון רמת־גן. 19.05 „היום הזה". 19.30 העברת משחק חצי גמר גביע המדינה – המישר. „עוד פעם אחת" תכניות בשידור חוזר – „פולין – בתיו נא'" – רשמי מסע של יהודית הגרל בפולין: תכנית חמישית – „על חסידי אומות העולם". 23.05 „הפר ראיתו בסיני ירושלים" – חירוים מגוונים בהשתתפות המאזינים – עם שמוליק רוזן.

גלי צה"ל

06.05 אוניברסיטה משודרת – פילוסופיה סינית – שפה ומחשבה. מרצה: דר' דן דאור. 06.30 „פוקחים עין" – החדשות הראשונות של היום 07.07 תוספת בוקר – עם איתן ליפשיץ. 08.05 בוקר טוב ישראל – „אילה בוקר" – עם אלי ישראלי. 10.05 „הפסקת 10" – עם מיכל ניב. 11.05 „לעכשיו" – עם רפי רשף. 13.05 „מקום טוב באמצע" 14.05 „דו רה יומי" – עם רוני לנץ ורני קרפל. 15.05 „מה אין" – עם ארז טל. 16.05 – „841 נוסע צפונה" – רומנדריה. 16.20 ארבע אחרי הצהריים – שעה של שירים עבריים. 16.54 „באופן מילולי" – פינתו של אבשלום קור. 17.00 „ערב טוב ישראל" – דן שילון, יעל דן וגוני סבירה. 18.00 עצרת ממלכתית לכבוד 20 שנה לאיחוד ירושלים בהשתתפות נשיא המדינה, רה"מ, שר הבטחון, ר' עיריית ירושלים ומפקדי ירושלים בעבר ובהווה. בתכנית האמנותית ישתתפו: תזמורת צה"ל, ששי קשת ושולי נתן. – שידור ישיר. 20.05 חידון צה"ל בידיעת הארץ. 21.00 מבט לחדשות. 21.30 אוניברסיטה משודרת – פילוסופיה סינית (ש"ח). 22.05 „על הדבש ועל הכיפאק". 23.05 „השעה העשרים וארבע, זה היה היום שהיה". 00.05 ציפורי לילה עם אבי בורדונו. 02.05 לא רוצים לישון – מוסיקה לשעות הקטנות של הלילה. 05.05 צלילי בוקר – שירים עבריים. שידורי צה"ל 18.05 עצרת ממלכתית לכבוד 20 שנה לאיחוד ירושלים. שידור ישיר. 20.05 „קלאסי כאן". 22.05 „על הדבש ועל הכיפאק". 23.05 „קול הגאו הזה" – עורך ומגיש: רני קרפל.

רשת ג'

06.11 „בחזרה לאושר" – להיטים ותיקים. 07.07 „שיר בבוקר בבוקר". 09.05 „מה כבר תשעה" – עם אבי אתגר. 10.05 „שבעים מי יודע". 11.05 „אהבה יומיומית" – עם יוסי סיאם. 12.05 „רק מוסיקה". 13.05 „רק בימי חולי" – עם מנחם פרי. 14.00 „מזמון חוזר". 15.05 „חדש, חריש ומחודש" – עם שוש עטרי. 16.05 „הצגה יומית" 18.06 „מקום בצמרת" 21.05 „אדום עתיק" – שירים שלא נס ליחם 21.30 „אמנים מצדיעים לירושלים" – מנחה: יהורם גאון שידור חי מבריכת הסולטן. 23.05 „פניני לאו".

קולנוע

תל־אביב
4.30, 7.11, 9.10
אסתר: רמון חי 5, 7.15, 9.40
אורלי: ילדים חורגים לאלוהים 1, 7.15, 9.30
בן־יהודה: יומן חוף ברייטון 5, 7.15, 9.10
גת: חנות קטנה ומטריפה 1.15, 6.15, 9.15
גורדון: נערת ליווי 7.00, 9.30
דקל: קרוקודיל דנדי 5, 7.15, 9.30
דרייב אין: 8 מיליון דרכים למות 7.30
הוד: יצרים 5, 7.15, 9.10
לימור חדש: הפרוטוקול הרביעי 4.30, 7.15, 9.10
מוזיאון ת"א: תמיד 7.30, 9.10
סינמה 1: חנה ואחיותיה 5, 7.15, 9.30
סינמה 2: ילדים חורגים לאלוהים 5, 7.15, 9.30
פאר: סיפורים מספרתי לאמא 5, 7.30, 9.30
פארים: בטי בלו 11, 2, 7.15, 9.30
„שגעון של לילה" 23.30
רב־חן:
חן 1: אנשי הפח 5, 7.30, 9.40
חן 2: פשעים שכלב 5, 7.25, 9.45
חן 3: אל תקרא לי לבן 5, 7.40, 9.45
חן 4: הרומן שלי באוקספורד 11, 2, 5, 7.40, 9.45
חן 5: צבע הכסף 11, 2, 5, 7.40, 9.45
שחף: פלאטון 4.30, 7.00, 9.30
תל־אביב: מעבר לשיא 5, 7.15, 9.30
תכלת: דקה לחצות 4.30, 7.00, 9.35

רמת־גן
אואזיס: רמון חי 4, 6.40, 9.30
לילי: הפרוטוקול הרביעי 7.15, 9.30
ארמון: קרוקודיל דנדי 5, 7.30, 9.45
רב־גן:
גן 1: להתחתן שנית 5, 7.20, 9.40
גן 2: חנות קטנה ומטריפה 5, 7.20, 9.40
גן 3: משהו פראי 5, 7.30, 9.40
גן 4: הבוקר שאחרי 6.15, 9.15

ירושלים
אדיסון: מעבר לשיא 4.30, 7.15, 9.30
אורגיל: חנות קטנה ומטריפה 4.30, 9.15
בית אגרון:
וולט דיסני – היספניה והיחסן 16.00
סודי ביותר 18.15
אינדיאנה ג'ונס והמקדש הארור 20.00
החברים של אלכס 22.00
חמים וטעים 24.00
כפיר: שם הורד 4.30, 7.00, 9.30
אוריגיל: אנשי הפח 4.30, 7, 9.15
מיטשל: ילדים חורגים לאלוהים 7.00, 9.00
סמדר: פלאטון 7.00, 9.30
הבירה: האינטסלטור 4.30, 7.15, 9.15
אורדיון
אור 1: יצרים 4, 6.30, 9
אור 2: קרוקודיל דנדי 4.30, 7.00, 9.00
אור 3: ג'ק פלאש המקפץ 6.30, 9.00
אור 4: הפרוטוקול הרביעי 4.30, 7.00, 9.00
עדן: יומן חוף ברייטון 4.30, 7.00, 9.00
תיאטרון ירושלים: לא יוקרנו סרטים בתקופת פסטיבל ישראל

חיפה
ארמון: רימון חי 4, 6.30, 9.00
אורה: שם הורד 4.30, 7.00, 9.15
חן: בטי בלו 4.30, 6.45, 9.00
עצמון 1: ילדים חורגים לאלוהים 4.30, 7.00, 9.15
עצמון 2: שיחות מלוכלכות 4.45, 7.15, 9.30
עצמון 3: שמתי כרו לפורח
פאר: קרוקודיל דנדי 4.30, 7.00, 9.15
רון: מעבר לשיא 4.30, 7.00, 9.15
אמפי: פלאטון 4, 6.10, 9.00
אורלין: קיץ 6.45, 9.15
קרן אור המחודש: שכנוע עדין 4.30, 7.00, 9.15

נתניה
שרון: צבע הכסף 5, 7, 9.15
סטודיו: אל תקרא לי לבן 5, 7, 9.15

חולון
מגדל: ילדים חורגים לאלוהים 5, 7.15, 9.30
מגדלי: רימון חי
ארמון: נערת הטלפון והכלב 5, 7.30, 9.30

בת־ים
עצמאות: מעבר לשיא 5, 7.15, 9.15

הרצליה
היכל: מעבר לשיא 5.00, 7.15, 9.15
מלון דניאל – ואודרייניוס: אהבה נבוכה 8.45, 10.30

באר־שבע
חן: מעבר לשיא 4.30, 7.30, 9.30

פתח־תקוה
היכל 1: מעבר לשיא 5, 7.15, 9.30
היכל 2: ילדים חורגים לאלוהים
היכל 3: שיחות מלוכלכות 5, 7.15, 9.30

עפולה
מופתרון: יומן חוף ברייטון 9.10

רעננה
אורות: נער הזהב 4.30, 7, 9.00

גבעתיים
הדר: ילדים חורגים לאלוהים 4.30, 7.15, 9.15

ראשון־לציון
רון 1: מעבר לשיא 4.30, 7.15, 9.15
רון 2: ילדים חורגים לאלוהים 4.30, 7.15, 9.15

תיאטרון

הבימה
התיאטרון הלאומי
הערב, יום ג', 26.5
בבתא: 20.30

צוותא
לתרבות מתקדמת
יום ג' 26.5 בשעה 16.30
„האנרכיזם על דת, מדינה וחברה"
שיחה עם פרופ' א. יסעור
בשעה 20.30
„קידוש"

שרותים ● עזרה ● תחבורה

תורנות בתי־מרקחת

בת־ים עצמאות – בלפור 75.
חולון אהרון – הוסיין 42.
ירושלים אליסון – ישעיהו 10.
נתניה הנשיא – שד' וייצמן 36.
פתח־תקוה מרכז השרון – אהרון קציר 40.
רמת־גן יהלום – קריניצי 63.
תל־אביב בני – דיזנגוף 174. קופ"ח כללית – אמסטרדם 7.
חיפה הדס – חורב 53.
רחובות הנשיא – הנשיא הראשון 134.
רעננה־כ"ס הכנים 12, בניין רסקו, הוד השרון.

תורנות בתי־חולים

תל־אביב והמרכז
● בית החולים ע"ש שיבא תל־השומר – כל המחלקות – כל השבוע.
● בית החולים בילינסון, פתח־תקוה – כל המחלקות – כל השבוע.
● בית החולים ע"ש רוקח, תל־אביב – בימים ב', ד', ו' – כירורגיה ופנימית, ילדים – כל השבוע.
● בית החולים איכילוב, תל־אביב – בימים א', ג', ה' שבת – כירורגיה ופנימית.
● בית החולים וולפסון, חולון – כל המחלקות – כל השבוע.
● בית החולים אסף הרופא – כל המחלקות – כל השבוע.

נתניה
● בי"ח לניאדו נמצא בתורנות למקרים דחופים – כל השבוע, כולל שבת.

ירושלים
שערי צדק – ילדים, כירורגית, אורטופדית, עיניים. ביקור חולים – פנימית, נשים, א.א.ג.

מוקד קופ"ח כללית
המוקד ימסור מידע טלפוני בימים א'–ה' בין השעות 08.00–20.00, בימי ו' 08.00–15.00. טלפונים: 03-433300, 03-435500.
יד ביד – אוזן קשבת בטלפון לילד ולנוער – קו לנוער במצוקה
ירושלים – 02-243568
ת"א – 226027 (24 שעות)
חיפה – 04-229488 (11.00–20.00)
גליל מערבי – 04-922222
קו פתוח להורים במצוקה בימי ב' ו־ד' – טל. 222732.
„קו פתוח" – אוזן קשבת לילדים ובני־נוער 03-221680 (24 שעות)

עזרה ראשונה

עזרה ראשונה לשיניים של החברה לרפואת שיניים בישראל
בתל־אביב — בימים א'–ה' בין השעות: 21.00–23.00. בלילות שבת ובערבי חג: השעות: 18.00–24.00. בשבתות ובחגים: השעות: 15.00–21.00. הכתובת: [illegible] 49, טל' 264449. בחיפה: רחוב הנמל 26, קומה ג', טל' 331566. פתוחה מדי יום ביומו, כולל ערבי שבתות וחגים מ־20.00 עד 21.00 בערב.

מרפאת שיניים לעזרה ראשונה
המרפאה פתוחה כל יום כולל שבתות וחגים בין השעות 24.00–9.00. אחרי חצות [illegible] טלפוני בלבד. דיזנגוף סנטר שער 3 [illegible] טל: 294869, 03-285822.

מרכז מידע לקורבנות אונס
לרעננה ואיזור השרון, טל' 052-32432 [illegible] א'–ה' בשעות 21.00–17.00.

עזרה ראשונה נפשית
ער"ן ירושלים — טל' 02-227171
ער"ן תל־אביב — טל' 03-5461111
ער"ן ילדים ונוער, ת"א — טל' 03-261111
ער"ן חיפה — טל' 04-672222
ער"ן באר־שבע — טל' 057-418111
ער"ן נתניה — טל' 053-35316

פילוק משרדים
מוקד עת"א למקרים דחופים — טל' 106.

מד"א

ירושלים, ת"א, חיפה — טל' 101. [illegible] 057-74767.

משטרה

ירושלים, תל־אביב, חיפה, רמת־גן, בני־ברק, חולון, פתח־תקוה – טל' 100. באר־שבע, נהריה, נתניה, נצרת – טל' 100. אילת – 244; חדרה – 22444.

רכבות

מירושלים לבני־ברק וחיפה:
בימים א'–ה': 16.00
בימי ו' וערבי חג: 11.30
מחיפה לבני־ברק וירושלים
א'–ה': 7.00
מתל־אביב לחיפה:
בימים א'–ה': 6.00, 7.00, 8.00, 8.16, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.30, 20.00.
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00.
מתל־אביב לנהריה:
בימים א'–ה': 6.00, 8.00, 12.00, 14.00, 16.00.
בימי ו' וערבי חג: 8.00, 12.00.
מחיפה, בת־גלים, לתל־אביב:
בימים א'–ה': 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00, 11.05, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30, 15.30, 16.30, 17.30, 19.30.
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30.
מנהריה לחיפה ותל־אביב:
בימים א'–ה': 6.30, 9.05, 10.40, 14.10, 16.33, 18.38.
בימי ו' וערבי חג: 9.05, 10.35.
* הרכבת תופעל בימי א' בשבוע ויום אחרי חג בלבד.

הועדה המקומית לתכנון ולבניה

נתניה

ניתנת בזה הודעה כי לועדה הוגשה בקשה לאישור תוספת/בנית מגורים לבית על חלקה 116 בגוש 8260 רח' בן אליעזר מס' 43 בחריגה מבוקשת כהקלה ויציאה לגג ת.כ. מס' 396/86 ת.כ. 396. את התוכנית ניתן לראות במשרדי הועדה.
התנגדויות אפשר להגיש משך שבועיים מיום פרסום הודעה זו.
י. אלרואי
יו"ר הועדה המקצועית

חוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965
הועדה המקומית לתכנון ולבניה

תל־אביב–יפו

הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965

הרינו מודיעים בזאת כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב–יפו בקשה ליתן אישור להקלה לבניית יציאה לגג בקיר החיצוני של הבנין ברחוב ולמן מס' 5 גוש 6623 חלקה 297.
תיק בנין 2/874־005
בקשה מס' 870258
בעל קרקע או בנין או המחזיק בהם שיש לו התנגדות להוצאת היתר/אשור הנ"ל במקום זה רשאי להגיש לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב–יפו, שד' בן גוריון 68, את התנגדותו המנומקת ולציין כתבתו המדוייקת וטלפון.
התנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו ותובאנה לדיון בפני הועדה הנ"ל.
י. בסיס, סגן ראש העיריה
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה — תל־אביב–יפו

חוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965
מרחב תכנון מקומי

קריות

נמסרת בזה הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965 כי במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה קריות הוגשה בקשה לקירוי מרפסת פתוחה בגג רעפים ברח' מנשה 4 קרית ביאליק גוש 11529 חלקה 82.
מהות הסטיה:
הקלה של קומה אחת ממספר הקומות המותר.
כל המעונין רשאי להגיש התנגדות למשרדי הועדה המקומית שד' ויצמן 5 קרית מוצקין, תוך שבועיים מיום פרסום הודעה זו.
ע. לוי
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה קריות

תן טרמפ לחייל

הודעה לפי סעיפים 5 ו־7 לפקודת הקרקעות (רכישה לצרכי ציבור), 1943 ולפי חוק התכנון והבניה, התשכ"ה־1965
בתוקף הסמכות הנתונה לועדה המקומית לתכנון ולבניה

מנשה — אלונה

(להלן — הועדה) לפי סעיפים 189־190 לחוק התכנון והבניה, התשכ"ה־1965, ובהתאם לתכניות המפורטות מס' מ/38, מ/110 — מוסר (להלן — התכנית), שהודעה בדבר אישורן פורסמו בילקוט הפרסומים: מס' 2725 מיום 5.7.81 עמ' 2144, 3061 מיום 3.5.84 עמ' 2001
נמסרת בזה הודעה, כי הקרקע המתוארת בתוספת דרושה לועדה לחלוטין לצרכי ציבור וכי הועדה מוכנה לישא וליתן על רכישת הקרקע האמורה.
כל התובע לעצמו זכות או טובת הנאה כלשהן בקרקע האמורה ורוצה לקבל פיצוי על כך, נדרש לשלוח לועדה, תוך חדשיים מיום פרסום הודעה זו ברשומות, הרצאה על זכותו או על טובת הנאה אשר לו בקרקע האמורה, בצירוף ראיות לחיזוק תביעתו, שיכללו את פרטי הרישום — אם ישנו — בפנקסי רישום המקרקעין, והרצאה המפרטת לסעיפים את הפיצויים שהוא תובע וחישוב הסכום הנתבע בכל סעיף וסעיף.
כן נמסרת הודעה, כי הועדה מתכוונת לקנות מיד חזקה בקרקע האמורה, מפני שהיא דרושה באופן דחוף לצרכי ציבור שלמענם עומדים לרכשה, והועדה מורה בזה שכל אדם המחזיק בקרקע האמורה ימסור מיד את החזקה בה.

תוספת
דרכים בגוש 8708 חלקי חלקות: 10"12, 16"13, 31"21 גוש 8709 חלקי חלקות: 1, 2, 7, 8, 12"16, 18, 19, 21"24, 26, 31"37. גוש בנוי — כמסומן במפה.
העתק התשריט האמור מופקד במשרדי הועדה המקומית וכל המעונין רשאי לעיין בו בשעות העבודה הרגילות.
יאיר גבאי, יושב ראש
הועדה המקומית לתכנון ולבניה מנשה־אלונה
כ"ז בניסן התשמ"ז (26 באפריל 1987)

חוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965
מרחב תכנון מקומי

כפר סבא

הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מתאר מקומית

נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה־1965, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז המרכז, ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה כפר סבא הופקד שינוי תכנית הנקראת שינוי תכנית מתאר מקומית מס' כס/1/25 ביחד עם התשריט המצורף אליה.
עיקרי הוראות השינוי: פתיחת דרכים חדשות וביטול דרכים קיימות, שינוי יעוד מאזור תעשיה לאזור חקלאי ומאזור חקלאי לאזור תעשיה, קביעת שטחים לבניני ציבור ש.צ. ושטח לספורט, קביעת הוראות מיוחדות באזור התעשיה.
ואלה הם השטחים הכלולים בתכנית: גוש 6434 ח"ח 39, גוש 7557 ח' 14 גוש 7598 ח"ח 71,70,52,50 גוש 7604 ח"ח 20־28 גוש 7605 ח' 2־7 ח"ח 9, 10, 14, 58, 59, 68, 69 ח' 77־107 גוש 7606 ח' 5, 28, 56, 57, 62־65 ח"ח 1, 48, 51־55, 18, גוש 7607 ח' 38־70, 74, 76, 81־85, 87־89, 94־97, 102־109, 112, 115, 116, 118־120. גוש 7614 ח' 26־35, 37־41, 43־46, 50, 51, 47 (חלק), גוש 7618 ח"ח 66, 68, 69, 70. גוש 7619 ח"ח 1, 2, 47־50, 53, 55, 58, 60, 64, 66־98, 100־103, 105, 108־117, 119.
כל המעונין בשינוי רשאי לעיין בה ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.
כל המעונין בקרקע, בבנין או בכל ענין תכנוני אחר, הרואה עצמו נפגע על ידי שינוי התכנית וכן זכאי לפי סעיף 100 לחוק, רשאי תוך חדשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות להגיש התנגדות לשינוי במשרדי הועדה המחוזית האמורה. ועליה לכלול פרוט הנימוקים להתנגדות ולהיות מלווה בתצהיר חתום ע"י עו"ד המאמת את העובדות שעליהן היא מסתמכת.
דב שיש,
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז המרכז

מדינת ישראל
חוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965
מרחב תכנון מקומי

עמק הירדן

הודעה בדבר אישור תכנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה–1965, כי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז הצפון, אישרה תכנית מפורטת הנקראת „תכנית מפורטת מס' 4972 קבוצת דגניה ב'" שהודעה על הפקדתה, יחד עם התשריט המצורף אליה, פורסמה בילקוט הפרסומים מס' 3278 מיום כ"ב בכסלו התשמ"ו (5.12.85) עמוד 915.
ואלה הם השטחים הכלולים בתכנית: חלקי גושים: 15168 — 15169.
עיקרי מטרת התכנית: תיחום שטח הפיתוח של הקיבוץ והסדרי הבניה בו.
התכנית האמורה, בצורה שבה הועדה המחוזית אישרה אותה ביחד עם התשריט המצורף אליה, הופקדה במשרדי הועדה המחוזית האמורה וגם במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה עמק הירדן שבמועצה האזורית עמק הירדן צמח, וכל המעוניין רשאי לעיין בה ללא תשלום בימים שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.
תאריך: ח' באייר התשמ"ז 7.5.1987
עמרם קלעג'י
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה — צפון

הרב יוסף הצטווה לנמק לבג"ץ מדוע לא יימנע מפעילות פוליטית

הצו הוצא לעתירתם של החכ"ים שריד וצבן ● ב"כ הפרקליטות לא התנגד בשם הרב יוסף, כי הוא מייצג רק את שר הדתות

בג"ץ ציווה על שר הדתות לנמק בתוך שלושה שבועות מדוע לא יעשה שימוש בסמכויותיו על פי חוק הדיינים, לנקוט בצעדים נגד הרב עובדיה יוסף, דיין בבית הדין הרבני העליון.

הצו הוצא לעתירתם של חברי הכנסת יאיר צבן ויוסי שריד. שני חברי הכנסת עתרו בטענה, כי הרב פועל בניגוד לצו הצדדי של בג"ץ, הקובע כי כללי ההתנהגות החלים על שופטים חלים גם על דיינים, ולפיכך חל איסור על דיינים לעסוק בפעילות פוליטית כלשהי.

לטענת העותרים, באחרונה פועל הרב יוסף פעילות פוליטית, הוא מנחה את חברי הכנסת של ש"ס, ועומד בקשרים עם אישים מסיעות הליכוד והמערך. השופטים אהרן ברק, שלמה לוין ואליעזר גולדברג ציוו על הרב יוסף לנמק מדוע לא יימנע מפגישות עם אישים פוליטיים או נציגי הסיעות השונות, ומדוע לא יימנע מלדון עמם בנושאים פוליטיים-מפלגתיים או בנושאים החורגים ממסגרת פעילותו כדיין.

בראשית הדיון אתמול הודיע ב"כ הפרקליטות, כי הוא מייצג אך ורק את שר הדתות, ואין הוא מייצג את הרב יוסף, ולכן לא יוכל לטעון מטעמו ולהתנגד לצו-על-תנאי.

השופטים קבעו, שבעוד שלושה שבועות יתקיים דיון, לאחר שיינתנו תשובות לצו. בדיון זה תעלה בקשת העותרים להוציא צו ביניים האוסר על הרב עובדיה יוסף להיפגש עם גורמים פוליטיים שונים עד תום הדיון בעתירה. (עתים)

המר יחכה לבג"ץ

מאת בצלאל עמיקם
כתב "על המשמר"

שר הדתות זבולון המר לא יעמיד את הרב עובדיה יוסף לדין משמעתי, וימתין לפסיקת בג"ץ בעוד 45 יום בנושא זה. השר המר מצא, לאחר שיחה ממושכת עם הרב, כי אין במעשיו משום דבר חריג, והם קשורים בעיסוקיו.

הרב יוסף הסביר לשר כי אין הוא עוסק בפוליטיקה, איננו רוצה בנושא זה, ואף לא יעסוק בו בעתיד. הוא מטפל בענייני גיור שהם ביסוד אמונתו. בשיחה הזכיר הרב, כי לא הוא שפנה בהזמנה לשרי הממשלה ולראשה לבוא אליו, אלא הם עצמם עלו אליו לרגל.

עצרת חגיגית, צעדות, מופעים, ביום ירושלים

נשיא המדינה חיים הרצוג, ראש הממשלה יצחק שמיר, מ"מ ראש הממשלה ושר החוץ שמעון פרס, שר הבטחון יצחק רבין, ראש העירייה טדי קולק והאלוף במילואים עוזי נרקיס ישתתפו וישאו דברים בעצרת הממלכתית לציון 20 שנה לאיחוד ירושלים שתיערך הערב.

העצרת מאורגנת על ידי מרכז ההסברה ועיריית ירושלים בשיתוף עם גלי צה"ל וההסתדרות הציונית העולמית. היא תיערך בתיאטרון ירושלים בשש בערב, ותועבר בשידור ישיר בגלי צה"ל.

במהלך העצרת יוקרן חיזיון רב מסכים, שיספר את סיפור איחודה ושיחרורה של ירושלים, בחיזיון ישולבו הזמרים שולי נתן ושושי קשת ותנגן תזמורת צה"ל בניצוחו של סג"א יצחק גרציאני.

בתשע וחצי ייערך בבריכת השולטן מופע הצדעה לירושלים, בהשתתפות בכירי הזמרים והאמנים. האירוע יועבר בשידור ישיר בטלוויזיה.

אתמול עלו לירושלים יותר מ-6,000 חניכי פנימיות של עליית הנוער, והתכנסו לעצרת בכותל המערבי בה נשאו דברים אריה דולצ'ין, וראש המחלקה לעליית הנוער, אורי גורדון. לאחר מכן צעדו החניכים סביב חומות העיר וסיימו את צעידתם בעצרת מרכזית במעלה אבשלום, בהשתתפות יו"ר הכנסת, שלמה הלל.

החניכים האתיופים של עליית הנוער קיימו קודם לכן מפגש שאיחר מגישות נרגשות בין קרובים יוצאי אתיופיה שלא התראו זמן רב.

מאות תלמידי האולפנים של המחלקה לעלייה בהסתדרות הציונית ערכו אתמול צעדה "בעקבות לוחמים" ב-3 מסלולים לירושלים, אותה סיימו בטקס בגן הפעמון, בהשתתפות ראש המחלקה, חיים אהרון.

היום יעלו לירושלים 15 אלף תלמידי בתי ספר תיכוניים. בשעות הערב תתקיים עצרת בגן סאקר, מטעם משרד החינוך.

בסיום יצעדו בני הנוער בתוך העיר, ויעברו אתרי לחימה ונקודות תצפית מרכזיות, התלמידים יקחו חלק במירוץ לפידים שיתחיל באנדרטאות וכרון לחללי צה"ל ויסתיים בעצרת זכרון ממלכתית בגבעת התחמושת.

מנכ"ל משרד החינוך והתרבות ד"ר ש. שושני ביקש בחוזר מיוחד שנשלח לכל מוסדות החינוך לקיים שיעורי מחנך מיוחדים לנושא.

מחר יתקיים מירוץ ירושלים הראשון מטעם מרכז הפועל ומשרד החינוך. בשעה 12.00 בצהריים יתן שר החינוך את אות הזינוק, שיושמע בקול ישראל. במירוץ ישתתפו אלפי ספורטאים תלמידים.

עיריית ירושלים הפעילה מראשית השבוע תאורת רחוב חגיגית, ובמקומות שונים הוצבו בובות ענק של טיפוסים ירושלמים, וכן ציורי קיר גדולים, שצוירו במיוחד על ידי אומני העיר.

הערב ובמוצאי יום ירושלים יופעלו קרני לייזר מבניין העירייה ומלון הר ציון לכיוון המצודה (מגדל דוד), ובמקומות שונים יופעלו זיקוקין דינור.

(עתים)

"לחיות בירושלים"

מאת בצלאל עמיקם,
כתב "על המשמר" בירושלים

אסופת שירה ופרוזה בשם "לחיות בירושלים" ובה שירים מאמרים ויצירות של יהודים וערבים יצאה לאור לקראת יום ירושלים.

בספר יצירות של אנואר נוסיבה, סיהאם דאוד, אנטון שמאס ואחרים, בצד יצירות של יהודה עמיחי, זלדה, ישראל אלדד ולאה גולדברג. במבוא לספר כותבים שר החינוך, יצחק נבון וראש העיר, טדי קולק, על הצורך ללמוד לחיות בירושלים בסובלנות, בחופש אמונה, ובכבוד לכל אדם באשר הוא אדם.

נאמני הר־הבית ימחו במקום לחגוג

תנועת נאמני הר הבית תקיים ביום ירושלים עצרת מחאה באזור הכותל המערבי, על כך שנמנע מאנשיה לעלות להר הבית.

בעצרת צפויים להשתתף הרב שלמה גורן, חברי כנסת ואישי ציבור אחרים. חברי התנועה מתכוונים להקיף את הר הבית ולפקוד את השערים אליו.

לרגל חג הקורבן ייסגר הר הבית החל מהיום למטיילים ולתיירים. רק למאמינים מוסלמים יותר להיכנס. למשך התפילות.

אחד מ־500 הציורים בתערוכה הבינלאומית "ילדי העולם מציירים את ירושלים". התערוכה נפתחת היום באגף הנוער של מוזיאון ישראל (צילום: "סקופ 80")

שערי מטבע־חוץ בנק הפועלים — 25.5.87

	יחידה	בנקנוטים קניה	בנקנוטים מכירה	העברות והמחאות קניה	העברות והמחאות מכירה	שערים יציגים
סל מטבעות	1	—	—	1.6671	1.6878	1.6777
דולר אמריקני	1	1.54	1.61	1.5762	1.5958	1.5863
מרק גרמני	1	0.87	0.91	0.8847	0.8958	0.8897
לירה סטרלינג	1	2.58	2.70	2.6267	2.6595	2.6463
פרנק צרפתי	1	0.25	0.27	0.2641	0.2674	0.2661
ין יפני	100	1.10	1.15	1.1190	1.1330	1.1246
גילדן הולנדי	1	0.77	0.81	0.7855	0.7953	0.7896
פרנק שווייצרי	1	1.06	1.11	1.0765	1.0899	1.0835
כתר שבדי	1	0.25	0.26	0.2527	0.2558	0.2541
כתר נורווגי	1	0.23	0.24	0.2379	0.2408	0.2394
כתר דני	1	0.23	0.24	0.2349	0.2378	0.2365
מרק פיני	1	0.35	0.37	0.3633	0.3678	0.3655
דולר קנדי	1	1.15	1.20	1.1697	1.1843	1.1787
דולר אוסטרלי	1	1.09	1.18	1.1333	1.1474	1.1413
ראנד דר' אפריקני	1	0.47	0.80	0.7865	0.7963	0.7932
פרנק בלגי	10	0.41	0.44	0.4271	0.4325	0.4293
שילינג אוסטרי	10	1.24	1.29	1.2577	1.2734	1.2657
לירה איטלקית	1,000	1.20	1.27	1.2223	1.2375	1.2287

כימאי נודע בקבוצת עולים מברית המועצות

מאת יוסף גלילי,
כתב "על המשמר"

פרופסור אברהם אנגלין ממוסקווה, כימאי בעל שם עולמי, היה בין העולים מבריה"מ שהגיעו שלשום בערב מווינה לנמל התעופה בן־גוריון.

פרופ' אנגלין זכה לתהילה בבריה"מ, כאשר הוענקו לו שני פרסים ע"ש סטאלין, וכהם הפרס הגבוה ביותר על הישגיו בכימיה לאראורגנית. הוא היה מסורב עליה במשך 14 שנה, בנימוק שידועים לו סודות-מדינה לרגל עבודתו.

פרופ' אנגלין הביא באמתחתו 75 פרויקטים להפקת חומרים מים המלח. עם צאתו מאולם שדה התעופה הקבילו את פניו פרופ' וורונל מאוניברסיטת ת"א, וכן ידידיו ותלמידיו הרבים שהריעו עליו שפע נשיקות וחיבוקים.

השמש תחשמל את אילת

טקס חתימת ההסכם בין נציגי חברת "לוז" וחברת החשמל.

מאת חיים מרגלית כתב "על המשמר"

הסכם להקמת תחנת כוח סולרית שתיבנה באזור אילת נחתם בין הקנות חברת החשמל, לחברת "לוז תעשיות", שהתמחתה בייצור חשמל מאנרגיה סולרית.

התחנה תספק כ-25 מגוואט והקמתה תימשך כשלוש שנים. לדברי מהנדסי "לוז", 80 אחוז מהאנרגיה התרמית שתופק תהיה אנרגיה סולרית. המערכת משולב דוד קיטור מונע בדלק קונבנציונלי, ולדברי מהנדסי חברת החשמל שילובו יגדיל את תפוקת החשמל היומית. מחיר התחנה הסולרית נאמד בכ-90 מיליון דולר.

השר יעקבי מציע לחייב מינוי מבקרים פנימיים

מאת כתבנו הכלכלי בירושלים

הצעת החוק המסדירה את המעמדים של המבקרים הפנימיים תוגש בקרוב לכנסת על־ידי שר הכלכלה, גד יעקבי. על פי ההצעה, גופים שלציבור יש עניין בהם יחויבו למנות מבקרים פנימיים. החובה תחול על כל הגופים הכפופים לביקורת מבקר המדינה וכן על בנקים, חברות ביטוח, חברות שמניותיהן נסחרות בבורסה וגופים הנסמכים על תקציב המדינה.

בהצעת החוק נאמר, כי המבקר יהיה רשאי לקבל כל מסמך הדרוש לו לצורך הביקורת. המבקר יהיה כפוף ישירות לראש הגוף המבוקר, והחוק יחייב את המבקר למסור כל מידע באישור לפגיעה בחוק וכטוהר המידות.

הצעת החוק טעונה אישור ועדת השרים לחקיקה בטרם תוגש לכנסת.

כיום חובה למנות מבקרים פנימיים רק בחברות ממשלתיות ובעיריות.

מה יעשה בנק שאין לו אחות?

מאת כתבנו הכלכלי בירושלים

בנק-ישראל מציע להפקיע את נושא היעוץ הפיננסי מידי הבנקים אך הוא מבקש לאפשר לחברות הקשורות לבנקים (חברות "אחיות") לעסוק בנושא היעוץ.

הנושא נדון אתמול בוועדת השרים לעניין מסקנות דו"ח בייסקי.

ועדת השרים החליטה לזמן לישיבתה הבאה את נציגי הבנקים ולשמוע את עמדתם. שר הכלכלה והתיכנון, גד יעקבי, הציע בישיבה, כי ועדת השרים תקיים דיון דחוף לקראת פריון מניות הבנקים שבהסדר.

מי שלא בתמונה קיבל המבורגר דחוי

קהל רב צבא אתמול על סניפי חברת המבורגרים התוגגת 15 שנה להיווסדה. ההמבורגרים חולקו חינם. ומי שלא הצליח להיכנס קיבל שובר, שתמורתו יקבל המבורגר במועד אחר.

מסופי המחשב מסוכנים לעיניים

מאת יוסף שמי כתב "על המשמר"

כבר ב־1967 נמסר בכנס אופטומטריסטים על תלונות של עובדים היושבים ליד מסופי מחשבים. הם התלוננו על כאבים בעיניים, צריבה, גירוי, סחרחורת, ראיה כפולה ואפילו הקאות. הבעיות לא התעוררו בגלל קרינה, שכן הנושא סודר בתקנות מחייבות.

פרופ' מיכאל בלקין, ראש המכון לחקר העין של אוניברסיטת תל-אביב, אמר אתמול במסיבת עיתונאים, שתאורה לא נכונה, אותיות חרות מדי על המסך, והצורך במעבר מהסתכלות במסך לניירת שלידו, יוצרים בעיות בראייה. כדי למנוע פגיעות בעיניים יש צורך במשקפיים מיוחדים. יש להפסיק את העבודה ל-10-5 דקות מדי שעה או ל-15 דקות מדי שעתיים. כמו כן יש לדאוג לכיסא מתאים למפעיל, לדאוג ללחות מספקת בחדר ולעבור בדיקת עיניים תקופתיות.

נפתח משפט נהג הקטר המואשם בגרימת התאונה בצומת הבונים

מאת יואב אביב,
כתב "על המשמר"

חילופי דברים בין בני המשפחות השכולות לבין חבריו לעבודה של נהג הקטר שלמה סומך, שהיה מעורב באסון הבונים, היו אתמול בבית-המשפט לתעבורה בחיפה, עם פתיחת משפטו של הנהג המואשם בגרימת התאונה הקטלנית.

בתחילת הדיון המשפטי הגישו הסניגור, עו"ד יואב סלומון, והיועץ המשפטי של הרכבת, עו"ד רבאל דורון, עתירה לבית-המשפט לפירוט יתר של העובדות הכלולות בכתב-האישום. בין השאר טענו, כי על התביעה להסביר מתי היה על נהג הקטר להביט על הנעשה במסילה ובאיזה מרחק מהמפגש היה עליו לעשות כן.

התובעת, עו"ד גליה סלבצקי, התנגדה ואמרה כי כתב-האישום שהוגש עומד בדרישות החוק.

השופטת רחל חווה לא דנה אתמול בבקשת הסניגוריה והעלתה ביוזמתה את השאלה של סמכות שופט תעבורה לדון בעבירות המיוחסות לנהג הקטר בכתב-האישום. השופטת דחתה את המשך המשפט למחצית חודש יוני, לדיון בסוגיית הסמכות.

לפני תחילת הדיון התלהטו הרוחות והחלו חילופי דברים בין בני המשפחות השכולות לחבריו לעבודה של סומך. "תעזבו אותו, הוא לא עשה לכם כלום", זעק אחד מחבריו של נהג הקטר, ולעומתו זעקו אבות שכולים: "שום דבר הוא לא עשה, רק הרג לנו את הילדים".

בסיום ישיבת בית-המשפט אמרו ההורים השכולים בשיחה עם כתבנו, כי נהג הקטר הינו למעשה קורבן של המערכת. "על ספסל הנאשמים היו צריכים לשבת המנהיגים וכראשם קורפו. הם ידעו כי מצב הצומת אינו תקין והם האחראים האמיתיים, סומך הוא השמיכה שלהם" — אמר יהודה שחר, שבנו נספה בתאונה.

שלמה סומך, תושב קריית ביאליק בן 61, מואשם בגרימת מוות בנהיגה רשלנית ובלתי זהירה וגרימת תאונת הדרכים הקטלנית, שבה נהרגו 19 ילדים ו-3 מבוגרים — הנהגת, מורה ואם מלווה — ונפצעו 16 ילדים.

פגישות
נציגי הסתדרות הגימלאים עם באי כח ועדת צבי זוסמן

כידוע פועלת ועדה שנתמנתה ע"י שר האוצר וע"י מזכ"ל ההסתדרות בראשותו של פרופסור צבי זוסמן שתפקידה להציע מבנה חדש לשכר בשרות הצבורי.

בשבוע שעבר נפגשה נציגות הסת. הגימלאים הח"ח א. אברהמוביץ, א. אלפרט, לאה גיחון ודב סתת עם פרופסור צ. זוסמן וח"כ אהרון הראל כבאי כח הועדה והסבירו את התיקונים הדרושים, לדעת הסת. הגימלאים, במערכת הפנסיה. הדרישות העיקריות שהשמיעו נציגי הסת. הגימלאים היו:

1) הכנסת כל רכיבי השכר לחישובי הפנסיה.
2) לעדכן את הפנסיה בעתיד ע"י הצמדתה לשכר הממוצע במשק. בעזרת עדכון זה אפשר לשמור על רמת חיים של הפנסיונרים.

הח' ישראל קיסר עם נציגי הסתדרות הגימלאים

בשבוע שעבר נפגש הח' י. קיסר – מזכ"ל ההסתדרות עם נציגי מזכירות הסת. הגימלאים הח' א. אברהמוביץ, א. אלפרט ודוד קלדרון ודנו אתו על בעיות שוטפות של צבור הגימלאים.

ארגון גימלאי קג"מ –

בדיקות רפואיות במחיר מוזל – הח' חצובי סיכם עם המכון הרפואי מור לאפשר לגימלאי קג"מ להיבדק בדיקות כלליות ומקיפות תמורת 135 ש"ח (בשלושה תשלומים).

מועצה ארצית של גימלאי הועד הפועל ומועצות הפועלים שהיא הראשונה התכנסה ב-24 במאי ש.ז. בה השמיעו דברי ברכה גדעון בן ישראל והבטיח שאגף הארגון ימשיך בתמיכתו בענייני הגימלאים. לאחר דברי פתיחה וסקירות מפי החברים חנוך דון ויחזקאל גדעוני התקיים דיון ונבחרה מזכירות של 11 חברים.

טיולים – ב-10 ביוני יטיילו גימלאי הועד הפועל לרמת הגולן ולגליל המזרחי. הח' מתבקשים להרשם בימי ב' וד' בבית מרכז לתרבות חדר 407. ב-5 ביולי ש.ז. טיול מאורגן לשמורת החולה וב-14 ביולי ש.ז. למערת הנטיפים חברים המעוניינים יפנו לרח' ביאליק 155 ר"ג בשעות לפנה"צ חוץ מיום ששי ויפנו לח' בנימין טל. 7365136.

באר-שבע – ב-18 במאי ש.ז. התקיים יום עיון בבית יציב. ח"כ זאק אמיר הרצה על המאבק של ועדת המשנה של ועדת הכספים שבראשותו לאישור החלטת הכנסת וועדת הכספים לפיצוי השחיקה לגימלאים התקציביים בסך 26.7%. כמו כן מסר פרטים על החוק שהוגש לכנסת בעניין שינוי שיטת החישוב הגימלא. הח' חיים טלמור מזכיר הסתדרות הגימלאים הרצה על נושא מאבקים והשגים של הסתדרות הגימלאים. בהרצאתו המקיפה הגדיר את העניים של הסתדרות הגימלאים והמאבקים בפניהם עומד צבור הגימלאים למען הגנת זכויותיהם וביסוס מעמדם בחברה. מקבלת ההרצאה התפתח דיון. הנחה הח' אריה לוין.

חולון – לציון מלאת 20 שנה למלחמת ששת הימים שחרורה ואחודה של ירושלים קיימו חברי החוג לידיעת הארץ שבמכללה טיול בעקבות לוחמים לירושלים. הטיול החל בנתיב הל"ה דרך גוש עציון ושמעו הסבר ליד המצבה לזכר שמונים אלף יהודי הונגריה שנספו בשואה. מגבעת הקרב צפו אל המקום בו ניהלה מחלקת חחר בפקודו של דני מס את הקרב האחרון שלה. משם המשיכו בנתיבי הלוחמים לירושלים.

באולם "מופת" התקיימה עצרת שהוקדשה ליום ירושלים בה נשא דברים עופר בן דוד אלוף משנה במילואים פתח והנחה הח' אליעזר כגן יו"ר הסניף.

רחובות – ב-20 במאי ש.ז. התקיים במועדון ע"ש שפירנצק כנס צירי הוועידה של וותיקי התנועה גימלאים, במחוז יהודה השתתפו צירים מראשון-לציון, רחובות, נס-ציונה, גדרה, רמלה, לוד, גן-יבנה, מזכרת בתיה, באר-יעקב, ויבנה. פתח והנחה יעקב כהן יו"ר מחוז יהודה. הח' שמעון אביזמר הרצה על בעיות מרכזיות שיעסיקו את הוועידה. לדעתו על התנועה לחוות כוח פוליטי על מנת להמצא במוקדי ההחלטה. כמו כן על הוועידה להתייחס לנושאים הקובעים את דמות חברתנו והם: שלום, חינוך, ואיכות חיים. בדיון השתתפו יצחק בן ארי, פנינה קרני, חיים דבש ואליעזר בלבן.

מחוז חיפה – ב-11 במאי ש.ז. התקיימה אספת פעילים של גימלאי העיריות בהשתתפות י. בלושטיין יו"ר המחוז הנחה הח' צייד יו"ר גימלאי עירית חיפה.

ותיקי התנועה בהדר הכרמל – ערכו מסיבה באולם ביתנו בהשתתפות שלמה אברהם ומזכיר המחוז של וותיקי התנועה הח' גיורא זילברשטיין. הנחה זאב שיכס. ב-12 למאי חגגו גימלאי נשר, את יום העצמאות בהשתתפות ריינש ראש מועצת נשר. יוסף בלושטיין יו"ר המחוז. מנהל המפעל נשר – פהר. מנהל כח האדם רפפורט. הנחה יו"ר גימלאי "נשר" ישעיהו פלג. בתום התכנית האמנותית חלקו שי ל-17 גימלאים בהגיעם לגבורות.

קרית-אתא – ב-18 במאי ש.ז. התקיימה אספת גימלאים במועדון העירייה יוסף בלושטיין הרצה על בעיות הגימלאים הנחה יו"ר המועדון מנדלבאום.

ב-21 במאי ש.ז. התקיים כנס צירי הוועידה של וותיקי התנועה מחוז חיפה השתתפו דב גורפינקל מזכיר מחוז מפלגת העבודה, יוסף בלושטיין, שלמה וולד. הנחה הח' מרדכי זילברשטיין מזכיר וותיקי התנועה.

גימלאים אקדמאים – ב-24 במאי ש.ז. התקיים יום עיון בבית ההבראה בן דורי חיפה. פתח והנחה אברהם שניר, דוד עזרא מנהל המחלקה הביא את ברכת המחלקה לתרבות וחברה גימלאים. הח' אורי אלפרט סגן יו"ר הסתדרות הגימלאים הרצה על הבעיות הכלכליות. הח' שמעון אביזמר יו"ר המחלקה להשכלה גבוהה בהסתדרות הרצה הרצאה מקיפה על קשרי ישראל ארצות הברית ובמיוחד על יהדות ארצות הברית.

לרגל הופעת ספרו של ד"ר דוד לוצקי "גרונטולוגיה" – מבוא לחקר הזיקנה – התקיימה מסיבה לכבוד המחבר ב-21 במאי ש.ז. באולם הישיבות של הועד הפועל. חברים ידידים ונציגי מוסדות שליוו את חתן המסיבה לאורך כל הדרך מילאו את האולם. ברכו ח"כ ישראל קיסר ומזכ"ל ההסתדרות, מאשה לובלסקי מזכ"ל נעמת, אוריאל אברמוביץ יו"ר הסתדרות הגימלאים, מרדכי גני יו"ר אגודת האקדמאים למדעי החברה והרוח, יעקב אוניקובסקי מזכ"ל המחר. כולם הדגישו את החיוניות בהוצאת הספר לציבור הגימלאים ספר שמבוסס על מחקרים גרונטולוגים ועל נסיונו האישי של ד"ר לוצקי, כן ציינו את הפוריות היצירתית של חתן המסיבה. הפרופ' י. ליבוביץ ריתק את הקהל בהרצאתו המעניינת. את המסיבה הנחה בהשראה הח' שמעון אביזמר – יו"ר המחלקה להשכלה גבוהה ומכללות הגימלאים. הנושא המרכזי שיכון לגימלאים ומצוקת בתי האבות. השתתפו למעלה מ-40 איש.

מנכ"ל "המזרחי" לשעבר כופר בעבירות על חוק ניירות־ערך

מנכ"ל בנק המזרחי המאוחד לשעבר, אהרן מאיר, כפר באשמות שהועלו נגדו בבית-המשפט המחוזי בתל-אביב, בדבר עבירות חמורות על חוק ניירות-ערך וניהול בלתי-תקין של הבנק, בתקופת ויסות מניות הבנקים.

כזכור, הובא אהרון מאיר לדין ביחד עם המשנה למנכ"ל בנק המזרחי, אליהו אונגר, והסמנכ"ל ירח ניסן. בכתב האישום נאמר, כי בהיותו מנכ"ל הבנק הבטיח מאיר בפברואר 1983 לברוקר משה לביא לרכוש ממנו את מניות בנק המזרחי שהחזיק, לפי השער של יום קודם. היה זה בתקופת משבר מניות הבנקים, ואכן ב-7.10.83, לטענת התביעה, ביקש לביא מהנאשם לממש את ההבטחה. בהתאם לכך ניתנה הוראה לרכוש את המניות מלביא. בעקבות זאת קיבל בנק המזרחי הלוואות מלקוחות שונים, ביניהן התק"ם ומת"ם. אותן העביר לחברת "שירותי ציור" — החברה שרכשה את המניות ממשה לביא. כמו כן מייחסת התביעה למנכ"ל לשעבר סעיף אישום לפיו הוא לא דיווח לרשות לניירות ערך על הפעילות הנ"ל.

אתמול הגיש אהרון מאיר, שהיה מנהל הבנק בשנים 1973-85, תגובתו בכתב על כתב-האישום, וממנה עולה כי הנאשם כופר בעיקר האישומים נגדו. בתגובה הוא מתייחס, בין היתר, לפרשת ויסות מניות הבנקים, אשר הסעירה בשעתו את המדינה וזעזעה את המערכת הבנקאית. (עתים)

אושפזה בבי"ח לחולי נפש בעקבות ריב עם שוטר

מאת יוסף שמי,
כתב "על המשמר"

"הרופאים בביה"ח מזרע שליד עכו פעלו בשורה בלתי אילנה הרשקו, שאושפזה לצורכי הסתכלות ולאחר מכן לצרכי טיפול בבי"ח לחולי נפש", אמר דובר משרד-הבריאות, שמואל אלגרבלי, בתשובה לשאלת כתבנו.

אילנה הרשקו שוחררה ביום שישי שעבר אחרי שהשופט נענע לפנייתו של עו"ד טומי נדשי.

תחילת הפרשה בריב שכנים, כאשר אילנה אמרה לשכנה השוטר שהוא עלול לאבד מישרתו אם ימשיך לנהוג כפי שהוא נוהג. השוטר התלונן על איומים ואילנה הרשקו הוזמנה למשפט. בגלל אי הופעתה הוצא צו הבאה. השוטרים הביאו את אילנה הרשקו לביהמ"ש כשהיא לבושה רק בכותונת ובגלל לבושה זה החליט השופט לשלחה להסתכלות מבלי שראה או שמע את המתלוננת. בתום תקופת ההסתכלות קבעו הרופאים שיש לאשפזה.

דובר משרד הבריאות טען, כי השופט נתן את ההחלטה על סמך סעיף מס' 6 בחוק בריאות הציבור. בעת קבלת ההחלטה על אישפוזה לא יוצגה אילנה הרשקו ע"י עורך-דין מטעמה או מטעם ביהמ"ש. דובר משרד הבריאות טען, כי החלטת האישפוז נתקבלה על-פי חוות דעת של שתי ועדות רפואיות.

במהלך האישפוז טופלה אילנה הרשקו בתרופות ובזמן מסויים הוכנסה למחלקה סגורה, שכן נמסר שהיא איימה בהתאבדות.

לכתבנו לא נמסר על סמך מה אושפזה אישה אשר לא סיכנה את סביבתה ושער לדין ודברים עם השוטר לא התעורר חשש שהיא תפגע בעצמה.

האישפוז נעשה ללא הסכמת המשפחה.

● החל מאתמול יחויבו מבוטחי קופות החולים המאוחדת והלאומית לשלם במזומן עבור טיפולים ואישפוז בבתי החולים הממשלתיים — על כך הורה ממלא-מקום מנכ"ל משרד הבריאות, ד"ר משה משיח לכל 32 בתי החולים הממשלתיים בארץ.

הודעת הועדה המקומית לתכנון ובנייה
נתניה

ניתנת בזה הודעה כי לועדה הוגשה בקשה לאישור בנייה ותוספת לבית קיים/בניית בית מגורים חדש על חלקה 654 בגוש 8267 רחוב שלמה המלך מס' 33 בחריגה/ות: עד 21% בניה: תוספת 2 קומות וקומת מסד; 5.0 מ' מקו בנין קדמי 1.0 מ' הבלטת מרפסות פתוחות; 3.3 מ' מקווי בנין צדדיים בקיר אטום בארבע קומות תחתונות; 0.60 מ' מקווי בנין צדדיים לשתי הקומות העליונות; 1.5 מ' מקו בנין אחורי בקיר אטום, 10 ס"מ בקיר עם פתחים: בניה בקומה מפולשת. את התכנית מס' 98/87 ת.ב. 348 ניתן לראות במשרדי הועדה. התנגדויות אפשר להגיש במשך שבועיים מיום פרסום הודעה זו.
ת. אלראי
יו"ר הועדה המקומית

שתילים
למטעים ולגינון:
הדרים, גפן, עצי פרי סובטרופים, זיתים וכל שאר הסוגים והזנים
משתלות דרויאן
כפר סבא, רח' הגליל 68
טל' 052-32234, 916043
052-917325, 20166

בפלילים

גופת צעיר נמצאה בבת־ים — חשד לרצח

מאת אשר שילוני, כתבנו בבת־ים

גופתו של מאיר חרר בן 31 מחולון נמצאה אור לאתמול על מדרכה בשדרות ירושלים בבת־ים כשעליה סימני אלימות.

המשטרה חושדת שמדובר במעשה רצח. עד כה נעצרו 3 חשודים, אחד מיפו ושניים מבת־ים.

הגופה הועברה למכון הפתולוגי באבו-כביר לקביעת סיבת המוות.

סוכן תכשיטים נפצע במירדף אחר שודדיו

מאת אשר שילוני, כתב "על המשמר"

סוכן תכשיטים נפצע אתמול באורח בינוני בעת שנתלה על מכוניתו של ארם שחטף ממנו את תיקו שהכיל תכשיטים, מסמכים ופנקס צ'קים.

הסוכן הועף מהמכונית בשעת נסיעה וכתוצאה מכך נפצע והועבר לבית-החולים וולפסון.

בשעה 10 בבוקר נכנס סוכן התכשיטים למכוניתו שחנתה ברחוב לאון בלום בחולון. כשהתניע את מכוניתו שמע רעשים מוזרים וירד לבדוק את פשר הדבר כשבידו התיק עם התכשיטים. לפתע ניגש אליו אלמוני, חטף ממנו את התיק ונמלט לרכב שחנה בקרבת מקום.

המכונית החלה לנסוע והסוכן נתלה עליה בנסותו להוציא את תיקו. אולם כעבור מספר מטרים הוא הועף לכביש ונפצע בראשו ובשאר חלקי גופו.

בן 15 חשוד בהצתת חדר מגורים במוסד

מאת יואב אביב, כתב "על המשמר"

נער בן 15, תלמיד בפנימיית אחוזת-ילדים של ויצ"ו בחיפה, החשוד בהצתת חדרו שעה שארבעה חניכים אחרים ישנו בו, נעצר אתמול ל-8 ימים בבית-משפט השלום בחיפה.

בבקשה להארכת מעצרו טען נציג המשטרה, כי הנער הצית את החדר בליל 12 במאי והדליקה התפשטה לחדרים סמוכים וגרמה נזק למועדון. הוא אמר כי יש לראות בחומרה את העובדה שהנער גרם להצתה שעה שחניכים ישנו בחדר ורק בדרך נס לא אירע אסון.

החשוד טען להגנתו, כי "זה לא אני הצתתי. אני רק הבאתי את הגפרורים".

חשוד בהצתת אחותו על רקע כבוד המשפחה

מאת יואב אביב, כתב "על המשמר"

צעיר כרואי חשוד בהצתת אחותו וגרימת כוויות קשות בגופה על רקע כבוד המשפחה. הצעירה מאושפזת בבית-החולים "רמב"ם" בחיפה.

בשבת התפתח דין ודברים בין האח לאחות לאחר שהאחות שבה לביתה ביערות הכרמל במכונית של מעבידה. האח, שחשד כי כבודה של אחותו חולל, יצק עליה נפט, הצית גפרור וגרם לה לכוויות קשות.

על המקרה דווח למשטרה רק אתמול מבית-החולים רמב"ם והצעיר נעצר כחשוד בנסיון לרצוח את אחותו.

כנופיית גונבי צאן ובקר נתפסה בעמק

מאת שלמה גלזר, כתב "על המשמר"

כנופיית גונבי צאן ובקר נתפסה באחרונה בעמק ובעקבות זאת הוחזרו לישובים 36 ראשי צאן ובקר שנגנבו מהם.

בחודש מארס נגנבו עז וגדי מפינת החי בקיבוץ גבעת-עוז. במהלך החקירה עלתה המשטרה על שחטוט סוסו בן 21 מכפר תמרה שבגליל. החשוד הודה בגניבה והחזיר את העז והגדי. בעקבות מעצרו נעצרו שלושה אנשים נוספים החשודים שפעלו ככנופייה. החשודים, עוסף חג'צ' וסלח בסטוני מחיפה ועבדול פאטם מדראווי מהכפר עיבלין, הודו בגניבת 34 ראשי צאן ובקר מהישובים גבעת עוז, מדרך עוז, מגידו, יוקנעם, משמר העמק ורמת דוד וממוסר "שומריה".

החשודים הובאו לדין וגזר-דינם יינתן ביוני.

מתחזים לטכנאי טלוויזיה פרצו לדירה בבת־ים

מאת אשר שילוני, כתב "על המשמר"

צעירים שהתחזו לטכנאים לתיקון טלוויזיה בכבלים פרצו אתמול לדירה בבת־ים ומאוחר יותר עלתה הדירה באש.

אתמול בשעות הצהריים הגיעו שני אלמונים שהתחזו לטכנאי טלוויזיה בכבלים לדירה בבת־ים וביקשו מבעלת הדירה את מפתחות הגג כדי לתקן את רשת הכבלים. לאחר שקיבלו ממנה את המפתחות השתלשלו מהגג על המרזב לחלון המטבח של הדירה בקומה העליונה. גרמו לדליקה בחדר השינה של הדירה ונמלטו כשמפתחות הגג בידם.

טרם הוברר אם נגנב משהו מהדירה.
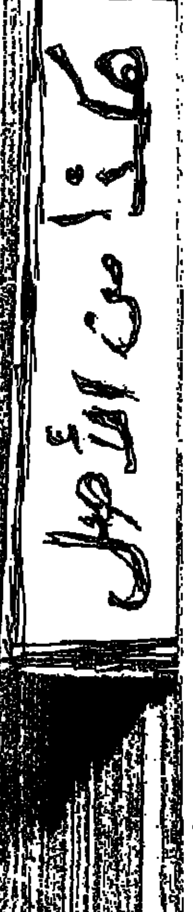
בצער רב וביגון קודר
הנני להודיע על פטירת אבי
דוד (גנדי) הוך ז"ל
ההלוויה תתקיים היום, יום שלישי, כ"ז באייר תשמ"ז, 26.5.87, בשעה 1.00 בצהרים
בבית העלמין בכפר סמיר חיפה
נפגשים בשער הראשי בשעה 12.45.
המתאבל: בנו ישי